

Koop un Bua foare no Toronto

Arnold Dyck

Draft September 19, 2018

Arnold Dyck

Koop un Bua foare no Toronto

An electronic version will be available at www.plautdietsch-copre.ca

Koop enn Bua foare no Toronto (Parts I and II) was originally published by Arnold Dyck, in Steinbach, Manitoba (1948-49).

Koop enn Bua foare no Toronto was included in the Collected Works of Arnold Dyck, Volume 2, edited by Al Reimer, Manitoba Mennonite Historical Society, Manitoba (1986).

Koop un Bua foare no Toronto, was converted to the Zacharias Orthography, 'without the final n', by D. E. Copre in 2018.

Cover photo:

American Falls at Night, viewed from the Canadian side.

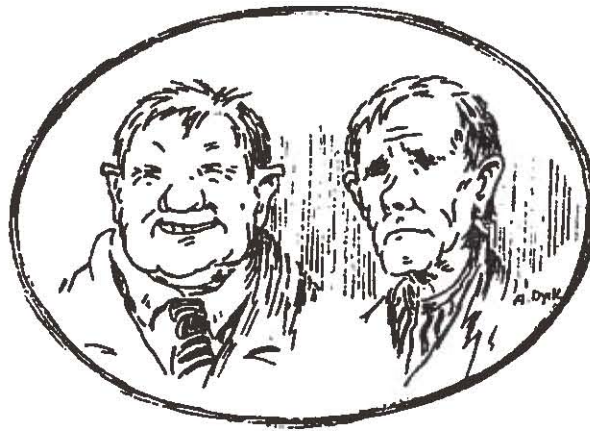
Photo by Diego Silvestre. <https://www.flickr.com/photos/3336/1487072348>.

<https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/> Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0).

Acknowledgement:

The permission granted by the Manitoba Mennonite Historical Society (MMHS) to post this web version is gratefully acknowledged. The copyright to the Collected Works of Arnold Dyck is retained by the MMHS.

All rights reserved.
Ottawa, 2018.

Enhault

Arnold Dyck	4
Koop un Bua Books	5
1. Well wie no Toronto foare!	6
2. Tweschen Kenora un Fort William	11
3. Fort William-Port Arthur	15
4. Audee, Canada, daut jeit no de Stäts	17
5. Chicago	21
6. Schnetkje met Arbus	26
7. Derch Detroit	31
8. To Konferens	33
9. Oppe Konferens	40
10. En St. Catharines	42
11. Niagara Falls	44
12. Un nu no Toronto	52
13. Goades un Dolasch	61
14. Äwa Kansas no Hus	62
Aunhank	68

Arnold Dyck

Manke rusche-mennonitische Schreftstala es Arnold Dyck daut baste bekaunt. Hee wort 1889 en de Jasykovo Kolonie en Russlaunt jebuare. Dise Kolonie lach nuadlich von de Muttakolonie, Khortitza, em vondoagschen Ukraine.

Dyck woss en een Darp opp, wua siene Elre eene Wirtschoft haude. Hee besocht de Kommerzschule en Ekaterinoslav un lota studieed Bildakunst en Dietschlaunt un en Moskau. Hee erfeld dan sien Forsteideenst, dee too de Tiet fa de mennonitische Mana veflicht wia. En de Kjrichsjoare 1914-8 deend hee em Rooden Kjriez.

Nom Kjrigh kaum hee trigj no Jasykovo un wort doa Liera un Vewaulta. Wäärent dise Tiet wia hee een Zeij to de doodliche Makhno Aunjrefts oppe mennonitische Darpa, dee no de marxistische Rewoluzion stautfunge. Hee waundat 1923 met siene Familie no Kanada ut un siedeld en Steinbach, Manitoba aun.

Dyck funk siene schreftliche Oabeit aus een Zeitungs Schriewa aun. Joarelank wia hee Rutjäwa fa de Steinbach Post, eene huachdietsche wääkjliche Zeitunk. Met de Tiet wort hee Schriewa von Korte Jeschichte un Romane, un Rutjäwa von Bieekja.

Arnold Dyck es aum mieeschten fa siene veschiedne schreftliche Leistunge bekaunt. Tweschen 1944 un 1948 schreef hee, *Verloren in der Steppe*, een Bildungsroman em huachdietschen Stiel. Lota schreef hee eene Rieej von Korte Jeschichte un Teeauta Stekja vom mennonitischen Läwe opp Plautdietsch. Mank dise sent de Jeschichte *Twee Breew* un *Dee Millionäa von Kosefeld*, un de Stekja *Dee Fria* und *Welkohm oppe Forstei*. Dyck es oba aum basten bekaunt fa siene dree Koop enn Bua Reise Bieekja. Dise sent komische Reis Jeschichte von eene Grupp von aunjenäme "Struck Foarma" vom butastauts Manitoba.

Nom Kjrigh trock Dyck no Dietschlaunt un storf doa 1970. Siene Oabeit wort enne 1980ja Joare von de *Manitoba Mennonite Historical Society* jefiat derch daut Rutjäwa von eene Saumlunk von siene Schreffe.

Arnold Dyck

Arnold Dyck is the most outstanding of the Russian-Mennonite writers. He was born in 1889 in the Jasykovo Colony in Russia. This colony lay just north of Khortitza, the Mennonite mother colony, in what is now Ukraine.

Dyck grew up in a village of Jasykovo where his parents owned a Wirtschoft. Dyck attended the Kommerzschule in Ekaterinoslav and later trained as an artist in Germany and in Moscow. He completed a term of forestry service which was then compulsory for Mennonite men. During the war years of 1914-8 he served in the Red Cross.

After the war he returned to Jasykovo where he assumed positions in teaching and administration. During this time he was witness to the deadly Makhno raids on the Mennonite villages which took place after the Marxist Revolution. He immigrated to Canada in 1923 and settled in Steinbach, Manitoba.

Dyck's writing career began as a journalist. For years he served as editor of the Steinbach Post, a High German weekly. As his career evolved he became in succession a short story writer, novelist, editor, and book publisher.

Arnold Dyck will be remembered most for his various literary achievements. Between 1944 and 1948 he wrote, *Verloren in der Steppe*, a Bildungsroman in the High German fashion. Later he wrote a number of short stories and plays about Mennonite life in Plautdietsch. Among these are the stories *Twee Breew* and *Dee Millionäa von Kosefeld*, and the plays *Dee Fria* and *Welkohm oppe Forstei*. Dyck though is best known for his three Koop enn Bua travel novels. These are comic stories of the travel of a group of congenial 'bush farmers' from rural Manitoba.

After the war, Dyck moved to Germany and died there in 1970. His achievements were suitably commemorated in the 1980s by the Manitoba Mennonite Historical Society through the publication of a collection of his many works.

Koop un Bua Bieekja

Arnold Dyck siene komische Koop un Bua plautdietsche Woakje bestone von dree Jeschichte, dee en de Joare 1942 to 1961 jeschräwe worde. Daut ieeschte Druck fa jiede Jeschicht wia en twee Deels, dee eensich rutjéwnt worde. Aus eene Saumlunk von siene Schrefte en 1986 rutjebrocht wort, worde aule dree Jeschichte toop en Baunt II jedrukt.

En aule dree Jeschichte kome vea Hauptfigure äwadäl. De Komrode von Koop und Bua sent äare Nobasch, Wiens un Toews. Wiens es een 'Russlenda' un Toews een 'Inspakjta' em Rustaunt. Aule vea sent Buasch vom oppjemoakten Darp Musdarp em siedlichen Raunt vonne Oostresarw en Manitoba. Jiede Jeschicht haundet sikj met eene lange Reis vom Heimatsdarp.

Daut ieeschte Buak, *Koop un Bua opp Reise*, kjeem en 1942/43 to Druck. De Jeschicht vetald von de vea Musdarpa äare Koa Reis von Manitoba no Saskatchewan. De vea haude besondasch komische Episodes aum Red River, en de Städa Moose Jaw un Regina, un en een Park un Zoo.

Daut tweede Buak, *Koop un Bua foare no Toronto*, wort en 1948-9 jedrukt. Dit Buak vetalt von äare Koa Reis tweschen Manitoba un Ontario, derch de Stäts. De urkomische Väafal en de Wiltnis von Nuad Ontario, un de Städa Chicago, Niagara Falls un Toronto makjere dit Buak.

Daut dredde Buak, *Koop un Bua en Dietschlaund*, kjeem en 1960-1 to Druck. Dit Buak vetalt von eene Reis von Koop un Bua no Dietschlaunt, von dee see äare Nobasch Wiens un Toews lota vetale. De Reis besteit ut eene Zuchfoat no Quebec, eene Seereis no Dietschlaunt un dan ne Reis met Koa, Foaraut, Zuch un Boss derch Dietschlaunt un omligjende Lenda. To de Huachpunkte jehiere Besuche to de Nuadkust, Frieslaunt, de Rhein Riwa, Sied Dietschlaunt, un de Schweiz.

Verhäaje Opploage von dise Bieekja brukte Plautdietsche Ortografien dee von Dyck selfst oda eene Komitee von de historische Jesalschoft utjedocht wiere. De Ortografie von dit Buak es dee vom E.H. Zacharias sien Wiedebuak, one daut 'n' aum Enj.

Koop un Bua Books

Arnold Dyck's comic Plautdietsch series *Koop un Bua* consists of three works that appeared in the period 1942 to 1961. The first printing of each work was in two parts, each published separately. When a four-volume collection of his works was published in 1986, the three works were grouped together in Volume II.

Four main characters appear in each of the works. Accompanying Koop and Bua are their two neighbors, Wiens and Toews. Wiens is a 'Russlenda' and Toews a retired 'inspector'. All four are farmers from the fictional village of Musdarp near the southern edge of the East Reserve in Manitoba. Each story deals with a lengthy trip undertaken from the home village.

The first book of the series, *Koop un Bua opp Reise*, appeared in 1942-43. The story recounts a car trip made by the four Musdarpa from Manitoba to Saskatchewan. The journey is highlighted by particularly comic episodes at the Red River, in the towns of Moose Jaw and Regina, and in a Provincial Park and Zoo.

The second book, *Koop un Bua foare no Toronto*, appeared in 1948-9. This book describes a road trip between Manitoba and Ontario, via the United States. Descriptions of hilarious incidents in the wilderness of Northern Ontario, the city of Chicago, Niagara Falls, and Toronto highlight this book.

The third book, *Koop un Bua en Dietschlaund*, appeared in 1960-1. This book describes a trip made by Koop and Bua to Germany, which is later told to their neighbors Wiens and Toews. The journey consists of a train ride to Quebec, a sea voyage to Germany and then travel by car, bicycle, train and bus through Germany and surrounding countries. The highlights include visits to the northern seashore, Friesland, the Rhine River, Southern Germany and Switzerland.

Prior editions of the series featured Plautdietsch orthographies fashioned by Dyck himself or by a committee of Historical Society members. The present publication uses the orthography of the E.H. Zacharias dictionary, without the terminal 'n'.

Well wie no Toronto foare!

Kjijk mol, John, dort bowe oppem Steen, waut es daut fa een Tia?"

John kijikt, trakjt oba bloos een bät mete Schulla. Hee weet uk nich, waut daut fa een Tia es.

"Aus eene Pogg sitt et, aus eene Riesepogg."

De beid kijike un kijike. Irjentwua sest wia an daut Tia veleicht uk nich soo groot väajekome, oba hia, deep enne Wiltnis, hundat Miel ooda soo vonne notste Staut, von Mensche äwahaupt, runtom bloos Boaj un Schluchte, bloos Beem un Struck, hia kaum an een Tia, daut aus eene Riesepogg sach, een bät grulich väa.

John un Jack wiere een poa Studentejunges, dee hia en dise wille Jäajent erom natuaforschte ooda waut.

"Nu rietet et sikj, John." Jack foot no de Flint.

De domme Junges haude aum Enj uk noch no de Pogg jeschote, wan Oomkje Bua sikj nich meteenst oppjerecht haud. Oba aus hee ieescht wada äwarenj stunt un bowa sienem Poggelief een bloozja Menschekopp oppdukt un aune Sied een poa hamdsmeiwje Oarms, don sage uk de Studentejunges, daut daut Tia dort bowe oppem Steen een Mensch wia, wan uk een bät un däaj runda, dee doa mau kromm jestone un sikj oppe leed waut bekjikt haud.

Jasch Bua wudd sikj scheen vefieet habe, wan am wäarent hee deepsenje Betrachtunge äwa schnorje Natuadinj aunstale deed, meteenst wäa eene Japsvoll Schrootkijeena enne Bekjesett nenje-baulabest haud. Nä, ditmol wia je daut Schroot noch enne Loop un Bua siene sindoagsche Bekjse met sien auldoagschet Settflaesch doabenne gaunz jebläwe. Von de beid Flintejunges wia hee nuscht enjeworde.

Un soo steit hee doa bowe dan oppem Steen un schliesat metem Kopp un wundat un tieet sikj waut. Schlieslich dreit hee sikj erom, metem Mul boajauf un roopt: "Wiens! Teews! Komt aula mol häa!" leescht horcht

hee een Stootje, aus sikj oba nuscht hiere lat, stalt hee sikj een bät stiewa han, soo goot aus daut met kromme Been jeit, un jult nu no Indiaunaoat een Juhu enne Wiltnis nenn un kloppat sikj doabie oppem Mul. Un daut holp dan uk. Een poa Krauje bruake Hauls äwa Kopp ut eenem Boom un muake sikj utem Ruak, irjentwua plumst eene Moschraut ooda soowaut em Wota, un wiet unje kjemt langsam waut derchem Struck jekrope. Aus et noda kjemt, es daut Wiens, Peeta Wiens, Jasch Bua sien russlendscha Frint.

"Daut heet, weetst noch, Wiens," sajcht Bua aus jana ieescht bie am oppem Steen es, "weetst noch, woo ekj mienen Daunen Auflaja betuttad un bedeed! Woo ekj Heenamst enwieekjt un bie am engroof, woo ekj Firtelleisa streid, woo ekj Wota schlapt, un daut heet, daut Kjrät daut woss nich! Un nu kijik emol hia, kijik mol dise Daun hia! (De Daun wia äwajens eene Ficht.) Jlikj utem Steen waust dee erut, un woo dee waust! Woo jeit daut bloos, Wiens, he?"

Wiens kijikt woll, oba sajcht nuscht un wiest dan metem Finja de groote, kole Wartel hinjaraun bat de Städ, wua see en eene Retz em Steen veschwinjt.

"Na wan uk," sajcht Bua un poakat metem Stokje enne Retz erom, "soone Näsvoll leed, doa kaun soon Boom doch nich von läwe!"

"Wie motte nu foare," sajcht Wiens un dreit boajauf.

Bua jeit je nu uk, oba ontofräd es hee en sienem Senn doch, daut de Russlenda sikj nich sea jenuach äwa sienem Boom tiede un soo deit, aus wan hee soowaut aul eemol jeseene haft.

Een bät kroope see, een bät rutschte see un wiere dan unje oppem Heiwä bie äare Koa. Un doa sent dan uk de äwaje. Oomkje Teews es doa, waut see mau Inspakjta Teews saje. Dee sett hinje enne Koa un haft siene Piep scheen en Gank jebrocht, un von sienem sindoagschen Tobbak rikjt daut soo

sindoagsch ut siene Akj. Hee sajcht nuscht, oba hee mucht nu aul wada wiedafoare, hee es gaunz reed.

Vääre sett Oomkje Koop, Oomkje Isaak Koop, waut de dolle Koopsche to Fru haft, hee sett un haft siene linkje Schoo oppe Schoot un dän linkjen Foot met de beid Heenauage oppem rajchten Been un es doaromshaulwe uk reed. Wiens kjript nu aun Oomkje Teews siene Sied un Bua, de Foamaun, aun Koop siene. Daut heet, soo schwind aus jesajcht, es daut nich jedone. leescht trakjt hee de Loft utem Buck em Brostkauste nenn, dan schift hee met beid Henj Doarm un Schmolt, ooda waut hee sest em Buck haft, hinjaraun un kjwitscht sikj dan hinja daut Stiaraut. Un nu kaun et dan loosgone, wieda no Ontario un wäaweet, wua sest noch aulawäajes han.

Soo sent see dan wada opp Reise, onse vea Struckfoarma von Musdarp ute Boschjäajent, tieen Miel siedwast von Steinbach un dartich Miel siedoost von Winnipeg.

Wäa dee aul frieejoa mol reise jeseene haft, wudd an fuaz wada kjane. See sent je aule vea en däm Ella, wua daut metem Mensch en Stootje soo jlikjwajch jeit, one daut hee sikj sondalich veendre deit. Nich väl mea aus daut, waut dikj woare saul, soo sacht dikja woat, un daut, waut denn bliewe saul, soo sacht denna woat.

Jasch Bua wia seit siene Schooljoare aum oppnäme, un hee es uk vondoagschen Dach noch doamet tootoag. Un wan eena am aum Foodakauste soo beobachte deit, dan sitt eenem daut soo, aus wan hee en Rääkjnunk haft, verieescht uk noch doabie to bliewe. Siene Been sent noch emma kromm, no bute. Auf noch kromma aus frieejoa, waut wäajen daut vejratade Jewicht nich Vewundalich senne wudd, es nich goot to seene, wiels, hee drajcht nu emma een bät wiede Bekjse. Daut kaun je nu wäajen de kromme Been senne, daut kaun oba uk wäajen de niee Mood senne. Daut woat woll doch wäajen de niee Mood senne.

Oomkje Isaak Koop jeit enne aundre Rechtunk. Soo drieech aus hee wia, soo väl

drieega es hee nu. Daut Drieechoare funk bie am mol aun, aus see am aufwande. Un waut see aun am don uk nich aules proowde; Oppedelldock, Kosemalkj, Stieenanies, Luabäablada un schlieslich Dokta Saunkje, waut daut Doktre bie äarem Voda, däm oolen Pieetsdokta Schalenboajch jeliheet haud, de Jung, de Isaak jinkj woll een bät enne Hecht, oba hee jinkj nich no de Kaunte. De Been drajcht hee noch emma no benne kromm. Un doaderch strikjt hee sikj biem Gone enne Kjneeess, aus daut aul wua to läse steit.

Un wan hee niee Overauls aunhaft un oppenowent, wan et jrod stell es, em Bosch eromjeit, dan hieet sikj daut von een Enjskje auf, aus wan bie Rosta wua eene oole Daumpmaschien loosjelote woat, emma soo: pschw, pschw. (Wäa enne leedbaulkonst een bät schwak es: Musdarp es de dietsche Hauptstaut un Rosta de rusche Hauptstaut von Strucklaunt, sied von Steinbach.) Daut es dan oba doch nich eene oole Daumpmaschien, daut sent dan Oomkje Koop siene niee Bekjse. Hee es, weet de leewen Tiet, opp sien Ella meteenst noch to fresche Heenauage jekome. Fuaz twee Stekj, beid aum linkje Foot. Oba aum Jesecht sent am dee aum dolsten autoseene: jiedatsmol wan hee oppstaupt, plinkjt hee metem rajchten Mulwinkjel un spielt doabie de Täne. Kjliene Kjinja grule sikj dan fa am.

Inspakjta Teews, well, dee es aus hee es un es noch emma Inspakjta Teews. Hee es nich dikj un es nich denn, hee helt dän Meddelstrich, un aundasch wudd hee sikj dan woll uk nich likjne. Bloos mete Piep es hee een bät aune rikjelje Kaunt un metem Råde aune moagre. Eenje saje, hee es mulful, oba daut es nich aun däm, daut es mau bloos, daut hee een stella Maun es.

De vieeda dan, daut es Peeta Wiens, gaunz prost Peeta Wiens. Hee es noch emma Russlenda, un doa es dan uk nich väl wieda äwa to råde, wiels, waut Russlenda es, daut weet je bie dise Tiet aul jieda Dommajon. Un butadäm saul eena von Russlenda uk nich lud råde, wan Oomkje Koop dichtbie es: dee kaun de Russlenda nich liede. Oba wäa kaun uk!

Wan wua äare vea mete Koa opp Reise sent, dan kjenne see wellich mol eenen von an veliere, ooda uk twee, de Reis jeit wieda, kaun weens. Veliere see oba uk mau een Raut vonne Koa, dan es et ut mete Reis. Un doarom sent hia een poa Wieed äwa onse Struckfrind äare Koa woll aum Plauz. De oole "Lies" von äare Herbert Reis haud boolt doaropp gaunz utjepust un wia no de eewje Jachtjrind äwajesiedelt, ooda, aus see daut opp Plautdietsch saje, no de Nusensgraund.

Waut de vea vondoag fuare, haud je uk noch wada de oola Ford jemoakt. Daut Dinkj haud oba volle acht Zillindasch, un doano wia uk aulet aundre. Aun dise Koa wia to seene, daut Weltkjrictwee uk batem Bosch jerieekjt haud: Oomkje Teewse haud hee dise Wie-ät oppem Hoff jeschowe. Aus Jasch Bua sikj dee don ieescht von bute bekjikt haud, sikj dan de Bekjesett aufjestowe, nenjekrope un opp daut wieekje Plisch jesat haud, haud hee jemeent, daut Wiens woll rajcht haud, wan hee emma säd, daut jieda Dinkj twee Siede haud. Un doamet haud hee, Bua nämlich, dän Weltkjrict jemeent: ut däm siene aundre Sied wia dise straume Koa rutjekome, weens daut Jelt doatoo.

Dise Wie-ät kaum an nu vedolt scheen to pauss. Un Teews haud see uk wellich häajejäft to dise Reis. Daut heet, ea hee doatoo jekome wia, de Piep utem Mul to näme un daut Mul wieda optomoake toom jo ooda nä saje, haud Bua aul siene Räd aunjefonge, sienen Loobjesank opp Teews siene kjristliche Jesennunk em auljemeene un siene Näakjstenleew to siene Frind un Nobasch em besondere. Teews haud daut Mul noch en Stootje op stone lote un don oba wada mete Piep tojjestopt. De Sach wia berät wast.

Wuahan de Reis nu jinkj? Wan eena Oomkje Teewse jefroacht haud, haud dee met de Uage woll no Wiense jewäse, un daut wia dan sooväl jewast aus: froacht däm, dee weet daut uk. Teews wia een stella Maun. Haud eena Jasch Buare jefroacht, dee haud je dan woll de Pluz voll Loft jenome un een goteljet Mulvoll jerät, oba auf eena no de Städ dan uk hanjefunge

haud one Wiense, daut es nich wess. Wäa Isaak Koope jefroacht haud ... oba woon Russlenda wudd sikj vetrue, däm to froage, un aundre sent hia woll jrod nich erom.

Äwajens fuare de Liedkjes no Toronto, waut, wan eena Wiensen sest jleewe kaun, eene äwent soone groote Staut senne saul, aus Herbert.

Daut Foare, daut haud Bua selfst sikj utjedocht, daut wuahan, Wiens. Daut jeit doch nich, haud hee to Teewse jesajcht, daut wie emma bloos no Herbert foare, emma bloos no eene Sied, well wie ons doch uk eemol de aundre Sied von Canada beseene. Well wie mol proowe, auf wie nich opp onse kanadische Sied bat Toronto foare kjenne. Soo haud Wiens, de Russlenda, jesajcht un Teewse de Koat vääjelajcht met de lange roode Lienje von Winnipeg no Kenora un dan wieda unjrem Nuadpol vebie un rauf no Toronto.

Oomkje Teews haud nu doch een bät metem Kopp jedreikopt. Jo, säd Wiens doaropp, daut es je soo, wone deit doa opp hundade Miele kjeen Seelemensch, un een bät toom grule es daut en soone Wiltnis, oba met dise Koa, un äara vea, wuarom sull ons angst senne! Un doamet wia Oomkje Teews dan uk ditmol wada äwarät, wiels Mensche, dee sikj soo medwääjs tweschen dikj un denn hoole, woat nich soo boolt angst. Hee naum sikj mau vää, staut twee, dree Pakskjes Tobbak mettonäme.

Nä, un Bua, dee grult sikj nich soo schwind, wan doa noch dree aundre om am erom sent un wan daut doch dach es; en de Nacht, daut heet, de Nacht wudd hee schlope, aus sikj daut fa ellerachtje Kjriste Mensche jehieet, meent hee. Waut oba Koop es, däm haude see nich vül doavon jesajcht, wua daut Toronto lach; dee mucht je woll jleewe, daut jinkj wada no Herbert, wiels doa hinjre Vee Fens wudd je Toronto woll wua ligje.

Jo, soo wia daut jewast. Un vondoag wiere see dan loosjelajcht, un wua daut meist eene Scheetarie jejäft haud, doa haude see sikj bloos een bät de Jläda strakje un de Been veträde wult, see wiere aul goot hundat Miel jefoare un dicht aune ontariosche Jrens.

De Wajch von Winnipeg aun wia aulawääje jepäft, dee kunn nich bäta senne. De Nacht haud et jerääjant, nu scheen daut Sonnkje, de Loft wia kloa un rein. Nom Kalenda wia et vondoag de 25. Juni, morje un awämorje wudd et woll noch nich schniee. Met eenem Wuat, aules wia soo, daut Bua woll rajcht haud, aus hee meend, daut et jrodentoo sintlich senne wudd, wan see vondoag nich no Toronto fuare.

Bua wia de rajchta Maun toom Reise, äwarut disen Morje. Hee saut je dan uk hinja sienem Stiaraut, kijkt rajchtsch un kijkt linksch, un sien Jesecht sach doobie soo, aus wan hee disen scheenen Wajch jemoakt haud, aus wan hee dise scheene Koa jemoakt haud, un aus wan hee uk daut scheene Sonnkje jemoakt haud.

Eene Tietlank jinkj Buare noch emma siene sondaboare "Daun" em Kopp erom, oba schlieslich säd hee sikj, wan Wiens daut soo tochlote wull, dan kunn hee je woll uk, un hee wudd sikj nu leewa mol no waut aundat omseene. Daut deed hee dan uk, un daut ieeschte, waut am enne Uage foll, wia Oomkje Koop sien boafta Foot.

"Isaak, trakj die de Schoo aun, un schwind! Woo sitt daut, soone straume Koa, un du woascht doa boaft benne sette!"

"Kijkj!" sajcht Wiens meteenst un wiest mete Haunt toom Fensta erut.

See kijkte un sage dan uk.

"Na Lieds Kjinja!" wundad Bua sikj, "wie sent je en Ontario, daut es je eene gaunz aundre Tofel!"

Bie de näakjste buach hee bie un hilt stell. Daut wia am uk nich tooväl ute Koa erut to krupe un sikj aun Wiens siene Sied to stale, dee doa, vesteit sikj, aul stunt un de Wajchtofel aukjikt. Em Nieschieje likjende de beid sikj schnorrich.

De Tofel wia kjlanda aus de manitobasche, wia witt, sach unje aus een Spodem un haud bowe eene Kroon, daut Wiense, däm ruschkjeisalichen Sanita utem ieeschten Weltkjrigh, de rajchte Haunt rajcht no de Metz foare wull. Unjre Kroon stunt: "The King's Highway."

"Hm," sajcht Bua, aus hee dän Spruch äwabuakstabeet haud, "däm Kjeenich sien Heiwä. Es daut nu oba ons King en London

jemeent met däm nieen Schwiasän, ooda ons Betschla King en Ottawa, met one Schwiasän?"

"Na, wan doa eene Kroon es, dan es daut de Londonscha. Mete Kings es daut vondoagschen Dach soo, daut et doavon dree Sorte jeft: de ieeschte Sort, to woone uk ons King en London jehieet, haft een Launt, haft eene Kroon un wont en sienem Launt; de tweede Sort haft kjeen Launt, haft eene Kroon, drajcht dee oba enne Fupp un drift sikj enne Welt erom; un de dredde Sort, dee haft kjeene Kroon, haft oba een Launt un wont en sienem Launt un rejieet uk daut Launt. To dise Sort jehieet ons King en Ottawa."

"Soo es daut, he!"

Aus see wada aula enne Koa saute, von Bua nu ieescht rajcht äwa Koope hää: "Nu oba de Schoo aunjetrocke, un een bät haustich, saj ekj die. Dit es onsem Kjeenich sien Heiwä, wan wie däm hia meteenst trafe, daut et ons dan doch weens een bät no waut sitt!" Hee sad sikj uk selfst een bät straum han un rekjt siene Metz trajcht, daut Schilt schmock mete Medd bowre Näs stunt. Jo, un Isaak Koop streept dan nu uk werkjlich siene Schoo äwre Heenauage. De Respakjt fa Kjeisasch un Kjeenichs lach an beid doch noch von äare Vodasch hää em Bloot.

Daut wia uk sest boolt Tiet jewast, sikj een bät opptomuntre; see wiere meteenst en Keewatin, un von doa wia aul mau een gooda Hosesprunk bat Kenora, un doa wulle see Nacht bliewe.

En Kenora gauf daut kjeen langet eromfoare, daut dieed nuscht, don bumste see metem Bompa uk aul aun eenen Pol dicht aum Wota. Doa hieed de Staut opp un funk daut Lake of the Woods aun.

"Daut heet, waut ekj mau saje wull," sajcht Bua, "Wan Kenora een kjlienet Drips kjlanda wia, un Steinbach soo vâl jrata, dan wiere see jlikje groot. Un nu hungat mie aul."

Hee haud oba noch eene goode Wiel wieda to hungre, one daut et wäm äwa am jejaumat haud. Daut wia nich soo eenfach, een Kabin to finje. Toom Wundre es sien det, wooväl Mensche nuscht bätret to doone habe, aus enne Welt eromtojukse un to

Nacht dan de Kabins besat to hoole. Oba schlieslich funge see doch, waut see sochte. See stalde de Koa een bät biesied han, läde een poa Steena hinjre Hinjaräda, daut daut Foatich an nich meteenst noch äwa Nacht boajauf utkjneep, un trocke dan en äa Kabin en. Veropp Bua, daut heet ieescht kaum natieedlich sien Buck, aun däm hee dan selfst aunjekoppelt wia. Hinja am Peeta Wiens metem Foodakauste staut Buck. Dan Isaak Koop met nuscht vääre un nu doch wada boaft aune Leidsied, wuaderch hee dan lompe deed. Gaunz aus Puschkin sien Demon, docht Wiens noch schwind. Hinjaraun daumt dan schlieslich Oomkje Teews siene Piep, soo daut daut gaunze aus een omjedreida Zuch utsach, dee äwaroasch em Bonhoff nenfoat.

Wäarent benne daut Owentkost reed jemoakt wort, dreef Wiens sikj noch een bät bute erom, sikj de gaunze Kabin Siedlunk noda auntoseene. Aus hee dan trigj em Kabin kjemt, felt hee meist oppem Rigje, soo niedatrajchtich vefieed hee sikj. Un wan Oomkje Teews doa nich soo ruich em Schockelstool jesäte un jeschmustat haud, haud hee eefach jleewe must, daut et hia eene Kjielarie jejäft haud. Oomkje Koop nämlich dedwää äwrem Bad oppem Buck, opp siene Been saut Oomkje Bua un haud Koop sienen Foot tweschne Kjneees jekjlamt un gnuwelt doa metem Kjnipsmassa aun erom.

“Hargomms, Jasch, waut deist du?”

“Daut heet, ekj doo am utwoakje,” sajcht Jasch un schnitt wieda one opptokjikke. “Jo, daut doo ekj, mie es daut nu krakjt jenuach, daut dis Mensch emma boaft bie mie enne Koa sett, wan wie oppem Kjeenich sienen Heiwä foare. Aundre Schoo kjeepe, doa es hee to jiezich too, dan woa ekj am eemol opp eene aundre Oat oppe Been brinje. Ekj doo am opperiere.”

Wan Wiens nich Russlenda jewast wia, haud hee nu woll äwalud jelacht, aus hee Buare Oomkje Koope soo metem Kjnipsmassa “opperiere doone” sach.

“Toom Schisjat, Isaak,” schelt Bua meteenst loos, “too waut fa eene Jemeent jehieescht du dan noch, daut du de Heenauage unje aune Teees drajchst! Aundre Breeda habe de bowe oppe Teees sette, aus sikj daut jehieet. Bie die sent dee unje enne Denninj, doa es je nich bie to kome. Hool stell, hassa nich noch, sest gnuwl ekj die de Tee gaunz auf!” Bua woat emma neewadaja, hee kaun doa nich soo gotlich bie. Hee prooft von dise Kaunt, hee prooft von jane Akj, hee jescht un stânt un fangt aul aun to schweete. Hee haft sikj uk aul Teews siene Brell oppjesat un kjikjt boolt derch et Glaus, boolt bowe äwa, boolt unje vebie: aules halpt nuscht, waut hee sitt, es mierendeels, wan nich siene ieejne Näs, dan sien ieejna Buck.

“Wiens, halp mie doch emol een bät. En miene rajchte Fupp es een Moalinkj; nemm daut un schlenj am eemol dän Teeekopp un dan trakj stiew, daut daut Kjrät sikj doch jlikj bicht!”

Schlenje deed Wiens zwoasch nuscht, oba hee foot doch bie, endäm daut hee Buare de Brell vonne Näs naum un sienen Buck een bät to Sied stett. Un daut holp dan uk, nu jinkj et. Wiels hee biem Stette Tiet haud, wundad hee sikj bloos, daut Oomkje Koop noch soo schmock stell hilt; sooväl kjand hee von Heenauage uk selfst: doa leet eena nich billewäm metem Kjnipsmassa enaun. Veleicht wia daut oba uk, wiels Oomkje Teews Koope soo scheen unja Chloroform hilt: de Ruak von siene Piep trock soo schmock äwa Isaak siene Näs, un daut wudd am dan woll bedieselt habe.

“Daut heet, ekj meen, nu es,” sajcht Bua schlieslich un foat sikj met de Hamdsmeiw äwa Stiern un Näs, “ekj meen, dit woat aul halpe. Äwajens wia doa mau jrod een bät hoade Hut, wää weet auf Isaak sikj nich bloos domm jehaut haft.” Hee strikjt daut Massa aun Koop siene Bekjselemp auf un kjnipst et too.

Tweschen Kenora un Fort William

“Daut heet, daut es weet de leewen Tiet,” schult Bua dän aundre Morje, aus see wada loosläde, “je kjlanda soone Staut es, je leichta vebiestat eena sikj doabenne!”

Daut scheen werkjlich, Oomkje Bua wudd ut Kenora nich erutfinje. Wan hee nich wua aum Boajch prald, must hee wua verem Wota bräke. Un doabie jinje doa doch nich väl mea aus een Wajch enne Staut nenn un eena erut. Schlieslich holp am oba eene Fru toscekj, dee soo tiedich aul Wota to de Däa erutgoot, vemutlich haud see sikj jrod jewosche. Aus see don ieescht de Jebieda hinja sikj, eenen hoaden Wajch unja sikj un daut blanke Sonnkje ver sikj haude, wiste de Toronto Foarasch, daut see oppem rajchten Wajch nom Ooste wiere. Uk no Wiens siene Koat stemd daut, wiels sea boolt hieed daut Päwment opp un daut Jauma funk aun.

Daut jinkj boajopp un boajauf; de Wajch wia jegrewelt, daut jo, oba Koare un Trocks haude doavon eene Wauschriew jemoakt, soo daut daut tekjad un rätad un stuckad un deed, un daut Älent jinkj dan uk boolt loos. Oomkje Teewse flautad soo de Haunt, daut hee lang ziele must, ea hee de Piep tweschne Täne haud, emma wada puakst hee vebie un troff dan boolt aune Kjenn, boolt aune Näs, un eenmol soogoa enne Näs, daut hee meistjes jeprust haud. Wiense deed daut Stukre von bute nich waut, doafäa oba von benne, am kjittelt daut doavon em Buck, un soo saut hee dan en siene Akj un lacht. Bua, dee daut väare em Spieejel sach, jleewd Wiens lacht äwa siene Bake, dee mau soo opp un dol daunzte.

“Waut jibbascht,” foat hee nu Wiense aun, “eena mott seene, daut eena nich gaunz utenaunda jeit un doabie noch no de Koa oppausse, un hee sett un lacht.” Hee wull sest noch mea saje, oba am wort angst, daut am meteenst noch de Tung tweschne Täne stukre kunn. Aus oba sien Blekj opp Koope foll, raunsta uk däm aun: “Waut hast du dan noch to piepe!” Daut wia oba goanich aun däm, daut Oomkje Koop piepe

deed. Am wia mau daut Jebiss utem Mul jestuckat, un hee haud et sikj enne Fupp jestopt un saut nu un muak een spetzet Mul. Aundre oole Mensche one Täne trakje de Leppe no benne, Koop schoof see erut, un daut sach dan soo, aus wan hee piepe deed ooda wäm een Kuss jäwe wull.

Jenuach, jieda haud met sikj to doone, un Bua bowenenn noch met aundre, un eene Reisefreid wull nich rajcht oppkome, wan daut sest runtom uk wundascheen wia.

De Jäajent wia wild, waut mau wilt heete kaun. Von beid Siede aum Wajch wiere Steenboaj, dicht met Woolt bewosse. Von Mensche un soowaut noanich eene Spoa. Bloos de Wajch selfst wia en Tieekjen, daut hia Mensche jewast wiere. See fuare nu aul twee Stund, un opp dise 70 Miel haude see noch kjeenen Trock, kjeene Koa jetroffe. Kjeen Wunda, wan an aul aunfunk, soo een bät aundasch to woare. Soon Stukre, wan daut kjeen Enj nemt, daut helt aum Enj uk een Ford nich ut un jeft sikj utenaunda aus Bua sien Buck, un dan haude see et, waut dan! Aus an don oppe 74. Miel oba meteenst en Trock entjäajen kaum, un de Maun frintlich mete Haunt jreest, dee mucht uk froo senne, hia fuaz vea Maun opp eenmol to seene, don wort an soo, aus wan see fresch toom Läwe oppwuake: dan wiere doa wieda em Ooste veleicht doch noch Mensche, eena weens wia doa jewast.

Un soo wia et uk. See wiere meteenst en Dryden, waut je dan uk soowaut aus eene Staut senne sull, weens stinkje deed et doa goot fa twee, meend Bua un krusd de Näs. See hilde sikj doa uk nich lang opp.

No eenem wiedren Unjaspaun von 45 Miel kaume see no Ignace, uk wada soon Stautje meten poa Mensche, een poa Stua, een poa Gasstäschens un eene dolle Stua Fru, de Oomkje Buare fruach waut hee met Malkj wull, wuabie see am ieescht von bowe bat unje beseene un don enne Medd de Bekjselint delenjd jekjikjt haud; Malkj gauf et hia nich.

“Nä, dan nich.” Bua wia noch doll, aus hee

trigj no de Koa kaum met siene ladje Malkjubudel.

See fuare wieda, un doa kaum dan nu noch wada eene lange Striep Wiltnis. Oba wiels see nu doch aul wiste, daut et hia uk Mensche gauf, wan uk dolle, un wiels see sikj aun daut stukre aul een bät jewant haude, un de Ford uk noch emma toop hilt, soo funge see aun wada een Uag to habe fa de Omjääjent. Daut haud uk hia de Nacht jerääjent; hia un doa stunt oppem Wajch een Puddelkje Wota. Doafäa gauf et oba uk kjeenen Stoff, de Loft wia rein, de Himmel kloa, un runtom wia et aus em Paradies.

Mensche gauf et nu een langet Enj wada kjeene, oba daut wia dan uk aul eendoont, meent Bua, dee sulle je uk em ieeschten Paradies mau wietleftich jewast senne. Doafäa gauf et hia Tiere. Auf un too kaum en Ree utem Bosch oppem Wajch spazieet, eenjemol eene Reemutta meten Junget ooda een Poa. Waut daut dan nietlich sach! De Dinja wiere nuscht wilt, see leete de Koa eensjemol zimlich dicht enaunkome, ea see de Uare un de korte witte Zääjelkjes steil stalde un dan meten poa Huppasch äwa Growe un Steen sade un em Bosch unjadukte.

Un eenmol, aus see stell hilde, om sikj vom Sette een bät to vepuste un de Jläda to bewääje, un doabie omme Koa erom stunde, kjemt doa nich meteenst een gaunz ernoara schwoata Boa derchem Growe oppem Wajch jeklautat un kwakst sikj ver an han. Sett sikj eent un kijkt siene Jast nieschierich aun, auf daut woll sien ooda siene Fru äa Frintschoft es.

“Daut heet, krakjt ausem Paradies,” freit Bua sikj, un wiels daut äwadach es un dree Maun om am erom stone, haft hee uk werkljich nich een Drips Angst. “Isaak,” sajcht hee, “go doch mol un strei Solt oppem Zoagel, dan lat hee sikj näme, un dan helst am faust, bat Wiens kjemt.” Isaak wull oba woll nich, hee jinkj weens nich. “Nä, dan woa ekj selfst.” Un Bua deit werkljich, aus wan hee selfst wull. Un soogoa one Solt. Hee proowd oba mau sea meddassakjes, met kjiliene Schräd. leescht met dree un steit dan stell. Oomkje Pets sett un kijkt un haft noch emma

Frintschoftsjedanke: de dolla Onkel von siene Oolsche, dee am doamols, opp siene Kjast, een poa vere Uare jeplietst haud, daut et am em Kopp räs, daut wia je woll uk soon Dikjuck jewast; dit mucht hee senne. De “Vadaroom” moakt noch twee Schräd, ditmol oba aul opp Teees un wagelt doabie een bät. Nu noch een haulwa. Hol de Schinda daut Frintschoft! Denkt de Plemenikj, ekj jleew, ekj go leewa. Stalt sikj opp aule vea un schockelt auf.

Nu jrod wort et Tiet, daut aun Meddachäte jedocht wort. Un aus doa schlieslich eene Städ kaum, wua de Growe flak jenuach wia, daut eena derch foare kunn, buage onse Frind auf vom Wajch un hilde opp eenem frieen Plauz stell. Unja eenem Boom em Schaute loagade see sikj, un aus de Foodakauste ieescht tweschen an stunt, worde see soorajcht en, woo hungrich see aul wiere. Doano aute see dan uk.

See aute sikj saut, meed un ful, un doabie späade see dan, woo sikj an de Freid aum Reise derch et gaunze Lief utbreed. Bua haud nu jieren wäm een bät jekjrääjelt. Aum leefsten Oomkje Koope, wiels dee am emma soo no kjrääje utsach, wan nich jrod no Schelle. Dee piept uk aul nich mea un wull uk kjeenem bosse. Hee haud daut Jebiss wada schmock em Mul, un am sach et, aus et am seene must. Meteenst oba sitt Bua, daut sien Koop Frint aune linkje Sied doch wada boaft es.

“Daut heet, Isaak, waut es dan dit! Wuarom best du wada boaft? Wääjne Heenauage, ooda welst du mie mau bloos oajre?”

“Wääjne Heenauage,” knoat Koop.

“Na liebster Welt, haud ekj die dee nich wajchopperieet?”

Isaak schliesat een bät metem Kopp un jniesat doabie.

“Waut?” Bua recht sikj aun.

“Miene Heenauage sent aum linkje Foot. Aum rajchte, daut sent oole, dee doone mie nich mea wee.”

“Waut?” Bua steit meteenst opp Kjneees un sploat daut Mul op: “Na Kruschjekwauss un Jalmäämooss!” Hee schleit sikj rajcht mete plaute Haut verem Bless. “Un woarhaftich, Wiens, de

Mestkjrät lach je uk metem Buck no unje, un doabie es je linksch dan rajchtsch, un rajchtsch es linksch! Wiens, wie Dränkjam habe je am dän faulschen Foot opperieet. Daut heet, wan daut nich toom Kolkjekjriee es, dan weet ekj nich! Oba waut sajchst du dan nuscht, du Dommajon, un helst noch schmock stell! Waut sätst du nuscht, Isaak, froag ekj die!”

“Wuarom sull ekj waut saje, mie jeit daut scheen, wan see mie aune Feet kjitle.”

Hia naum dan uk Inspakjta Teews de Piep utem Mul, un daut jinkj neiw bie, daut de nich äwalud jelacht haud, wan hee mau jewist haud, woo de Lied daut deede.

Peeta Wiens oba, Russlenda-nich Russlenda, Peeta Wiens brädad loos un schluach sikj fa Freid rajcht oppe Kjneees.

Un Bua, well, Bua haud von rajchtswäaje doll senne sult, un Koop gluft uk aul soon bät schuchta no Bua siene Henj, auf dee nich meteenst Fuste moake wudde. Oba nä, soo wia Bua dan doch nich, waut rajcht es, daut es rajcht, un rajcht wia, daut Isaak am ditmol niedatrajchtich domm jeliheet haud. Haud hee doa jistre nich eene gaunze Stund jestänt, jejescht un jeschweet un doabie wieda nuscht jedone aus Isaake em Schlop jekjittelt, waut sest aune Sinnowent no Fierowent Isaak sien kjliena Isaak doone must.

Bua wia nu noch dolla meed. Metem kjrääjle wia daut vondoag nuscht; hee länd sikj metem Rigje aum Boom, foljd de Henj äwrem Buck, un daut dieed dan uk nich lang, don schnoakjt hee. Uk de aundre dreemde soo sacht eena nom aundre en. Wuarom uk nich, see wiere hia soo goot aus em Paradies.

Wiens wia de ieeschta dee doa oppwuak. Hee vefieed sikj een bät, aus hee ieescht bejräpe haud, wua see wiere un wua see vondoag noch han wulle. Hee wakjt Oomkje Teewse opp, Koop wort von selbst munta, un aus hee sikj no Buare omkjikjt, es dee wajch. Nä, dee wudd woll wada wua de Natua studiere un veleicht boolt wada roope, denkjt hee un halpt Oomkje Teewse daut Äte enpake, daut see reed sent wan Bua kjemt. Dee kjemt oba un kjemt nich, un rooft uk nich. Schlieslich fangt Wiens aun to

roope. Kjeene Auntwuat. Nä, dan sieekje. Hee jeit no eene Rechtunk, Teews no de aundre. Koop saul bie de Koa bliewe.

Wiens jeit dän Aunboajch enopp; aus hee om eene Steenakj bicht, kjemt hee aun eenen oolen Steenbruch. Unje es de Boddem saundich, un doa em Saunt sitt hee meteenst fresche Footspoare. Hee schmustat. Hia mott hee wua senne, de Maun, de dise Staupe jemoakt haft, must kromme Been jehaut habe, daut hee de groote Teees soo scheen no benne stale kunn. Hee jeit nu de Staupe no un kjemt aun een oolet, aul meist gaunz vefolnet Logkabin. Bloos de Wenj wiere noch jebläwe, daut Dak wia aul enjefolle, Däa un Fenstre sent bloos Lajcha, von benne es aules unja Krut. De Spoare gone bat aune Däa, von doa bat aune Husakj, un doa hiere see opp, aus wajch-jewesch. Wiens kjikjt de Waunt enopp, oba doa sett kjeen Bua bowe.

Hee wull jrod wada roope, meteenst hieet hee, aus wan goanich wiet auf waut Schwoaret em Wota plumst. Na leefste Tiet, wua kaun hia soo huach Wota senne. Oba doa, nu plenschat doa waut. Gaunz leiselkjes schlikjt hee sikj noda no de Städ, von wua daut Plenschre kaum. Hee jeit nich wiet, daut Plenschre es nu aul dicht unja am. Haustich helt hee stell, un daut wia uk krakjt to Tiet: eenen haulwen Schrett wieda sitt hee mank Krut un läajet Jebesch een Loch enne leed, en Bormloch. Un unje benne, doa plumst et ieescht wada noch eenmol un plenschat dan, un kjwielt tweschenenn. Un wäa doa kjwielt, daut es Oomkje Bua. Dee steit batem Nowel em Wota un prooft nu jrod wada, de molsche Schortinj enopp to krupe. Dee helt oba nich, es hee ieescht een Enjskje utem Wota un woat doaderch schwanda, ritt daut Holt loos un Oom Bua säajelt trigjaun.

“Hallo there!” rooft Wiens em Borm nenn, “brukst boolt een Haunduak?”

Bua schmitt een Kopp enne Hecht un hieet opp to mulwre. “Daut heet, rieekj mie nu mau mol diene Haunt, oba stiepa die goot!”

Wiens holt oba ieescht eenen fausten Kjneppel vom Kabin, lajcht am dwäa äwa

daut Loch, daut hee deepa nenlange kaun. Daut haud noch een bät waut opp sikj, oba Wiens kjrieedch de Riesepogg doch mete Tiet wada oppem Drieje enopp. Oba meijeem, woo sach sien Frint ut, wotrich, moddich, jlipsich, oba sest met aulem, waut to am jehieed. Butre Metz. "Dee es aum Diewel, daut heet, em Borm, meen ekj," sajcht Bua, aus Wiens am doano frajcht, un klaupat mete Täne. Daut Wota wia nich jrod woam jewast. "Daut es weet de Schinda, wan ekj wuahan reise well, kom ekj emma verieescht em Wota, jo, un uk miene Metz mott ekj ieescht loos woare, daut heet."

Aus Bua Schlaum un Modd een bät aufjeschlakst haud, brocht Wiens am nom Steenbruch, holp am de Bowakjleeda auftrakje, dee hee dan aun de woame Steena bakt, un met däm Äwajen must Jasch sikj dan en dän Saunt laje, toom Drieje. Wiens sat sikj ver am oppe Huck han.

"Nu vetal, Jasch, woo kaumst du en daut Loch?"

Jasch dreit sikj vom Rigje oppe linkje Sied. "Wuscht woll kome, wan see die doa nenngrule."

"Grule! Wää gruld die?"

"Wää?" Bua stett sikj oppem Alboage. "Een Gottseibeius, daut es waut et wia, waut mie gruld. Hast du soon Tia aul mol jeseene?"

"Nä."

"Ekj bat vondoag uk nich. Daut heet läwendich nich. Oba eenmol oppem Bilt en eenem Buak. Un daut wia een frommet Buak, saj ekj die, Wiens. Soon groota Kopp, soone groote Uage, soone groote Frät," hee wiest emma mete Haunt, woo groot daut aules wia, "un dan Hienea, woa ekj die saje, daut heet, soone Hienea!"

"Un daut wia dan een Gottseibeius?"

"Jo, soo stunt daut doa em Buak."

"Un wua sachst du däm?"

Bua sat sikj äwarenj.

"Ekj wia bie jane Bood un wull doa jrod to de Dää nengone, aus doa dichtbie meteentst waut ruscheld. Ekj go bat de Akj, kjikj erom un stad meist aun siene kromme Näs. Doa stunt hee."

"Un don ransd?"

"Ransd? Daut heet, ekj fluach aus ute Baulabess jeschote. Un daut wia noch een Jlekj, daut ekj nich metem Kopp veropp en däm vedoljen Borm nenschmatad, sest wia ekj woll jrod soo läwendich vesope. Omdreie haud ekj mie doabenne nich kunt. Nich ekj."

"Un de Diewel?"

"Dee waut? Waut sätst du?" Bua sploat Uage un Mul op. "Du welst doch nich saje, daut, daut daut de Diewel ...?"

"Nä," schmustat Wiens, "daut well ekj nich saje, oba een Gottseibeius, daut es sooväl aus een Diewel."

"Hargomms!" Bua foljd rajcht de Henj äwrem nauten Buck, soo vefieed hee sikj. Un waut am doa oppem Stiern stunt, daut wia nich mea moddajet Bormwota, daut wia reinet, kloaret Schweetwota.

"Wiens," fangt hee nu wada aun, un siene Stemm es lang nich soo forsk aus sest, "du woascht doa doch oba nich von råde. Nich vom Borm, uk nich, waut ekj jeseene hab!" Hee kjikjt sikj enjstlich om. "Wiels, du weetst je, woo daut es, jleewe sell wie je aun däm ... aun däm ... oba wie selle am doch nich seene, un nu hab ekj! O mei! Un wie selle am uk nich biem Nome nane, un ekj hab daut woll aul eensjemol un doobie sie ekj doch kjeen Prädja! O meijeem, waut saul daut bloos! See schmiete mie ute Jemeent, Wiens, see schmiete mie erut daut et kjrieselt, wan du nich stell best."

Wiens schmustat. "Scheen, ekj woa stell senne. Oba wua bleef dee dan, dien nia Bekaunda, wull ekj saje."

"Waut weet ekj, ekj haud doch nich tiet mie omtokjikje, un don wia ekj meteentst em Borm."

Wäarent Bua toom drieje oppem Saunt enne Sonn ligje bleef, jinkj Wiens Buare sienen "Gottseibeius" sieekje, ooda doch weens siene Spoare. Hee bleef uk nich lang wajch, don wia hee wada trigj un sad sikj noch eemol bie sienen Frint dol.

"Saj, Jasch, hast du aul eemol een Mus jeseene?"

"Woone meentst du, eene Stapmus ooda eene Piepamus?"

"Nä ekj meen, waut see opp Enjlisch een Moose nane, opp Huachdietsch Elch."

“Nä, soont hab ekj nich jeseene.”
“Well, dan hast vondoag. Un doafäa

schmiete see kjeenem ute Jemeent. Weens
nich daut ekj weet.”

3.

Fort William-Port Arthur

Hinja Uppsala funk de Wajch langsam aun bätä to woare, un de Boaj un de Beem worde hecha. Hia troffe see uk wada mea Koare un Trocks, un hanewada kjikjte uk aul Gastätions biesied Wajch utem Uawoolt erut. De Wiltnis hieed langsam opp, un de Kultua funk langsam aun.

Daut scheen soo, daut Wada meend et besonda goot met onse Strucklenda. Emma krakjt ver an haud et jeräajent, de Wajch wia oba aul nich moddich un uk noch nich stoffich. Kjeen Wunda, daut de Lied enne Koa wada en de rajchte Reis Stemmunk kaume. Oomkje Bua wia aul meist drieech, bloos unjre Sett wia et noch klaum un brieelj een bät. Siene schlemme Bekantschoft von opp Meddach funk hee aul aun to vejäte. Äwajens wia et, aus wan am daut nu doch een bät schod wia, daut daut mau en enjlichet Moose sull jewast senne un nich daut Tia ut sienem Buak.

Uk Teews un Wiens hinje scheene gaunz tofräd to senne, daut de Wajch nich mea soo rebbich wia. De Inspakjta haud kjeene Schwierichkeit, siene Piep aune Näs vebietokjriee. Un däm Russlenda kjittelt et nich mea em Buck un hee “jibbad” nich mea, waut am sest uk goanich likjend, wan hee uk emma een bät jnerrich to kjikje scheen, aus Mensche daut aun sikj habe, dee de Welt nich mea rajcht iernst näme kjenne. Jo, uk selfst Koope wia soo, aus wan doa meteenst waut loos senne must, een Gaustjebott veleicht met Plumemooss ooda soowaut: weens trock hee sikj de Schoo aun.

“Hia bieej rajchtsch auf, Bua,” sajcht Wiens, aus sikj kort ver Kaministikwia de Heiwä met eenmol gaufelt un eena jlikwjajch jeit, un de aundra nom Siede aufbicht, “hia erauf, dan kom wie no de

Kakabeka Falls, un dee well wie ons uk mau fuaz aunseene.”

“Waut? Woo sajchst du heet daut Dinkj?” well Bua weete un dreit Wiense sien Ua han. “Kakabeka,” last Wiens, de Russlenda, nu Dietsch von siene enjliche Koat.

“Na sitst, dan sent daut hia woll von onse plautdietsche Lied, daut see daut, waut daut dan es, soonen scheenen plautdietschen Nome jejäft habe.”

Von de Kakabeka Wotafaule bat Fort William wia et noch soo bie 25 Miel. Oba daut wia hia een Heiwä, aus noch kjeena von an jeseene haud, soo schmock rein un glaut. Un wan doa doch wua een Graushoppa saut, dan stunt een poa hundat Schoo verut aul emma eene Woarnings Tofel: “Doa kjemt een Stuks!” Soo weens jnerd Bua, wan hee dan langsam fua un doa dan doch kjeen “Bump” kaum. “Habe sikj bloos domm met äarem Wajch, en Enjskje wieda trigj habe see opp aul de 300 Miel nich eene eensje Tofel un nich eemol de Boms doone see toodakje.”

Soo kaume see dan aun Fort William enaun. Un doa bräkt Bua meteenst soo haustich, daut de Koa rajcht tosied schwieed un Teews un Wiens meist, Koop oba gaunz vonne Sett rutschte. Kjeen Wunda, wan eena afens met Kjleeda toop em Wota jewast es, en een poa Japsvoll Wota, un dan aul daut Wota vom Lake Superior ver sikj haft, dee mucht woll trigjaunstoppe! Needich wia daut oba noch nich jewast, wiels, verieescht kaum doa noch de Staut Fort William, un dan ieescht daut väle Wota. See saute un reete de Uage op, soo väl Wota opp eenem Klompe haude de jebirtje Struck Oomkjes noch nich jeseene. Daut de Welt eemol sull deep unja Wota jewast senne, haude see ver Joare

selfst enne Priwautschool jeliheet. Oba de Sindflut lach nu doch aul een Stoot trigj, un buta däm hieet sikj daut uk nich gaunz soo naut aun, wan eena doabie em Drieeje un oppe Schoolbenkj sett. Daut et oba uk vondoagschen Dach noch emma soo väl Wota oppe Welt jäwe sull, daut eena runtom kjeen Launt sach, doavon haude äare Oolasch foaken jenuach jerät, wan see von äare Utwaundrunk ut Russlaunt no Amerika vetalde, oba dee haude je uk sest met aulahaunt von "frieerjoa" jepucht, eena kunn an nich aules jleewe. Oba hia wia et nu fa an, daut Wota, soo väl, daut et hinje aum Himmel stad.

Bua fua nu aul mau langsam, oba emma noch jlikj opp daut Wota too.

"Hia drei linkjsch!" kjreit Isaak meteenst loos un jript rajcht nom Stiaraut, "du kjemst too dichtbie!"

"De Haunt wajch, ekj drasch die eent oppe Knäwels! Wie motte doch enne Staut nenn."

Koop bleef oba een ommakelja Noba väare, un hee must nu no hinje, un Wiens kroop no väare. De leet je zwoasch daut Stia tofräd, oba väasaje kunn hee uk nich väl, waut hee ieejentlich haud sult, wiels hee uk ditmol wada de Reisemarschal wia. Hee stieed Buare oba doch medde enne Staut nenn. Hee wist uk, wua hee daut ieeschte han wull, daut wia oba de reinste Toofaul, aus hee meet eenmol een Schilt sach: "Travel Information Bureau." "Hia hool stell, Jasch! Hia well ekj nenn."

Hee wull sikj nämlich äwa dän wiedren Wajch berode lote. Dree Hundat Miel wiere see vondoag jestuckat. Von Fort William bat North Bay, wua Päwment aunfunk, wia noch 700 Miel. Wudde Mensche, un Koa daut uk uthoole, wan de Wajch nich bäta wort? Buta dise ieeschte 1000 Miel wulle see je noch 3-4 Dusent Miel mea moake. Nä, hee must nu ieescht mol froage, woo daut met de näakjste 700 Miel wia. Un dit wia de Städ toom Froage. Hee kjript aulsoo rauf. Un Bua hinjaraun.

Wiens krust een bät de Stiern. "Oba räde lot mie mau, Jasch."

"Wan du meenst, daut du soo väl Enjlisch kaunst."

Bua weet nich, waut een "Travel Bureau"

es, hee weet uk nich, waut Wiens doa well; oba daut es dan uk eendoont, wan wua jerät saul woare, hee Bua, es dan de Maun doatoo: Enjlisch, Plautdietsch, Huachdietsch un doaromshaulwe uk Rusch. Rusch kunn hee je mau jrod een bät flieekje, oba daut wia toom bewundre, woo scheen hee sikj doamet beräde kunn, wan aulet aundre nuscht mea veschluach.

Enne Office jerode see aun eene Fru en meddelje Joare, un daut wia dan uk jrod de "Information please." Jo, meent see, de Wajch wieda ooste wia nich schljacht, de Lied trowelde doa. Auf dee soo wia, aus dee nom Waste, no Kenora, wull Wiens weete. Jo, sajcht de Fru, een bät onsecha, onjefäa soo, doa es gaunz goot to foare. Well, sajcht Wiens, dän wiere see jrod jekome, un dee wia mau sea soo-soo.

O, nu wist Bua meteenst, waut loos wia, daut dit de Städ wia, wua eena een bät äwa dän Wajch schelle kunn, wan eena wull, un hee wull un lajcht dan uk fuaz loos, Enjlisch natieedlich, nich Rusch. Hee vetald een jehieejet Deel. "Jo," schlitt hee dan siene Räd, "soone Wirtschoft hab jie hia en Ontario. Un buta däm Boare, aus een kjliena Ellewäta groot, sette sikj doa oppem Heiwä erom, un de Borms woare nich mol too jedakjt, daut eena doa noch meteenst nenfaule kaun, wan eena jrod no de Väajelkjes kjikje deit. Miene Bekjse sent hinje noch nich gaunz ... Daut heet, ekj meen ... Jo, un dän Diewel sull jie uk leewa aune Kjäd laje un nich eromspaziere lote, aundre aus ekj kunne sikj noch meteenst grule!" Hia luach hee je äwajens aul, oba am paust daut soo scheen.

Daut wia uk ditmol wada soo aus emma, wan Bua sikj met siene Tung en de Medd läd. Wiens proowd am aul emma to beschwichte, oba aus hee sach, daut de Informations Taunte sikj woll oppe Leppe beet, mete Uage oba lacht, daut et eene Lost wia, un de beid Schriewmaschien Mejales to pruste aunftonge, leet hee Buare dän Welle. "Thank you, ladies," endicht dee siene Aunspraak. Hee bleef schlieslich doch emma Gentleman.

Dän Endruck haud woll uk de Taunte, wiels, see fruach Wiense un wees doabie

mete Uage no Buare, auf dis "Gentleman" de Dreiwa wia. Wan daut, un wan see doch veleicht leewa derch de Stäts foare wulle, wia et woll goot, wan see dit, see hold een Strämel dikjet Papia unjrem Desch vää un rieekjt et Wiense, wan see dit vääre aum Bompfa faust muake. Jääjen Boare un jääjen waut doa sest noch nich aune Kjäd wia, mucht daut nich waut halpe, oba jääjen soone met witte Haunschke, dee sikj enne Stäts eenjemol vere Koa stalde, kunn et halpe. Wiens klaupt daut Strämel

utenaunda, un doa steit met groote Latre "Fort William, Ontario." "Thanks," sajcht hee, nekjt de Fru frintlich too, nemt Buare unjrem Oarm un trakjt am met no de Dää.

Dicht aum See Eewa, em Chippewa Park, funge see een Kabin. Un aus see ieescht jeowenkost haude, späade see de 313 Stuckamiel em gaunzen Lief. Oomkje Teews, dee Oppwuschfru wia, wia metem Jescherr noch nich foadich, aus dee andre dree aul schnoakjte. Oomkje Koop wort vondoag nich em Schlop jekjittelt.

4.

Audee, Canada, daut jeit no de Stäts!

Dän aundren Dach fuare see dan et ieeschte de Zwillinsstäda, Fort William un Port Arthur, met aul de Zwillinsmensche doabenne bekjikke.

Bua muak groote Uage äwa aul daut, waut hee doa sach, un groote Uare äwa aul daut, waut Wiens am doatoo vetald. Wua dee daut bloos fuaz wada aules häawist, aus wan hee selfst een jebuarna Zwillinkj wia un hia emma jewont haud, wundad hee sikj.

"Un daut doa, daut es de Searle Ellewäta," sajcht Wiens, "doa kjenne fief Million Buschel nenn."

"Fief Million, he! Hieescht, Isaak! Un nich daut du hia woascht de Schoo uttrakje!" Bua glupt no Oomkje Koop siene Feet.

"Un dartich Ellewätasch aules toop sent hia," pucht Wiens wieda, "fa 93 Million Buschel."

"Daut heet, 93 Million, he! Kruschjekwauss un Jalmäamooss! 93 Million!"

Uk ver de Pulpholt Boaj stunde see, un Bua vetald Isaake, daut see aul daut Holt tweimole un doavon dan Papia muake. "Jo, soon Papia, aus de *Steinbach Post* un dien Jesankbuak von sent!" Oba Isaak jleewd daut nich, hee jinkj von Buare wajch un stald sikj bie Teewse han.

Bua wull nu partu noch gaunz dicht aum

Wota krupje; Wiens vespruak am oba, daut see vondoag noch jenuach Wota to seene kjreeje: see wudde 150 Miel aum Läk Eewa delenjd foare. Hee un Oomkje Teews wiere sikj nämlich eenich jeworde, doch leewa derch de Stäts no Toronto to foare. Daut heet, wan de Stäts an aula nenleet.

Daut wia äwent noch wää weet. De andre dree wiere je en Canada jebuare, dee wudde de Stäts schoons nich aunstekje ooda sest waut doone. Oba Wiens, de Russlenda, weet waut dee nich aules em Senn mucht habe, wan hee emma soo jniesrich kjikjt! Russlaunt haud hee doch holpe enne Grunt brinje, un wää weet auf hee nich uk en Dietschlaunt siene Haunt em Spell haud, daut doa nu uk aules enne Bromm jinkj. Butadäm haud hee sien kanadischet Birjapapia veluare, un waut hee nu haud, wia mau en Papia, daut hee eemol een Papia jehaut haud un wada eent habe wull.

Oba aus see don ieescht batem Stätschen Jrens Hus kaume, leete see an aule vea derch. Uk Wiense, dän Russlenda, met sien schwaket Papia. Veleicht daut et am nich aus een Mordbrenna sach, veleicht oba uk, wiels Oomkje Bua sikj fuaz en de Meddel läd, aus hee sach, daut de Jrensmaun Wiens sien Papia een bät lang laus. Daut heet, säd hee, this man, daut wia je soo,

daut wia mau een Russlenda, junoo, un de Russlenda, well, hee wull nuscht äwre Russlenda saje, oba waut Isaak wia, "dis Muckaja hia," dee wudd dee aum leefsten aula trigj no Russlaunt schekje, wiels ... Wieda kaum hee nich, de Maun haud Wiense daut Papia aul trigjjeäft un een bät metem Kopp jenekjt, see kunne foare. Wiens haud doabie uk jeseene, daut de Maun aul soo schnorrich de Leppe to vetrakje aunfunk. Lache, ooda uk mau frintlich kjkje, daut derwe soone Jrenslid je nich. Disa haud meist. Daut wia Tiet, daut see jinje. Un see jinje.

Waut eenem opp soone Jrens oba nich aules passiere kaun! Aus de vea soo eena hinjrem aundren derch de opne Dää staupte, un Oomkje Teews aul jrod no de Piep fote wull, kjemt am een Beaumta, däm doch woll waut oppjefolle wia, hinjaraun bat oppe Trap un helt an opp. "Wuarom hinkjt dee?" frajcht hee un wiest no Oomkje Koop siene Feet. "Auf däm waut enne Schoo drekjt?"

"Jo," sprinjt Bua fuaz en, "am drekjt doa waut, hee haft doa waut." Nä, nu wort de Maun dan ieescht rajcht nieschierich, kjemt noda un well weete, waut Koope doa drekje deit.

"Chicken eyes, two pieces!" es Bua fuaz reed to erkjlääre. De gaunze Vehaundlunk wort natieedlich en Enjlisch jefieet, waut Buare je glaut vonne Tung jinkj. Un daut wia je uk goot, daut dit nich eene rusche Jrens wia, sest haud hee nu Rusch råde must.

Wia daut oba, daut Onkel Sam siene bätä jeschoolde Beaumte aun eene aundre Front stone haud, saj wie emol aune Monschienfront, ooda daut hee veleicht äwahaupt kjeene gootjebildete Mensche haft, jenuach, dise hia bie de Pigeon River Jrens wiste nich mol waut "chicken eyes" wiere un woo soone en de Lied äare Schoo kaume.

Bua deed je nu sien Bastet, soone Onweetenheit to biesiedje; hee deed aus een Bua, un eenmol jlept am soogoa een ruschet Wuat mank, daut wia doch goot, daut dit nich eene rusche Jrens wia, de Maun, de bleef stomp. Nä, dan aundasch. "Isaak," sajcht hee un dreit sikj haustich no

däm, "trakj die de Schoo aun, daut heet, ut wull ekj saje!"

Isaak sad sikj dan nu oppe Stoop dol un schlifft sikj de linkje Schoo vom Foot. Nä, nu vestund dan uk Onkel Sam sien Jrensbeschitsa. Wiels Heenauage, daut es je soowaut internazionalet, daut kjane see von beid Sied Jrens.

Nä, nä, uk Isaak Koop wia vere Stäts kjeen jefäadlicha Mensch, hee wia kjeen Diamante Schmugla ooda soowaut. Un siene Heenauage, dee wudd hee schmock trigj no Canada brinje.

Aus see ieescht wada enne Koa saute un langsam loosruschelde, enne Stäts nenn, un Bua soo siene Jedanke doaräwa haud, waut hee doch fa een nutzboara Mensch fa aundre Mensche wia, un daut siene Frind one am siendoag nich bat Toronto kome wudde, knoat Koop sikj meteenst waut em Boat. Bua haud nich hanjehorcht un frajcht nu, waut Isaak jemeent haud. De glupt Buare ieescht soo een bät vonne Sied aun, moakt dan een scheewet Mul un sajcht noch eemol, un dääj jnerrich sajcht hee daut: "Schicken eis-."

"Tschicken ajs, motst du saje, wan du daut aul saje motst, sest hieet sikj daut dolla no Heena Eia. Du sulst äwahaupt emma een bät horche, woo ekj Enjlisch räd, daut du uk noch waut lieescht. Oba waut welst du doamet ieejentlich saje, Isaak?"

"Nuscht. Daut heet oba goanich soo."

"Eh? Waut heet nich soo?"

"De Heenauage."

"Na du Schopskopp! Woo woll sest?"

"Korns heete dee."

Bua wull äwa soon dommet Wuat aul jrod looslache, oba doamet lacht doa aul hinje wää. Hee dreit sikj om, un wess: de Russlenda sett un lacht, un doabie stuckad et doch nuscht, de Wajch wia schmock glaut.

"Daut heet, waut jibbascht du dan nu?"

"Mau jrod soo."

Bua fua siene Stoak zwoasch wieda. Hee wia oba stell, un em Kopp jinje am de Heenauage erom un funge am doa doch aun to drekje, un to brenne.

“Wiens, wan du wist, woo Heenauage opp Enjlisch heet, woo wudde dee dan heete?”

“Korns.”

Dit wia too väl. Nu flaumd Bua opp: “Toom Diewel uk! Waut wia jie dan aula stell! Un dis Dommajon trakjt sikj dan uk noch de Schoo ut!”

Bua wia opprechtich doll, un haud hee mau soo gotlich kunt, haud hee Isaake nu woll oppem Foot jeklunjt. Soo doll wia hee.

Soo kaum daut, daut de niee Stätsche Jast noch goanich soorajcht enjeworde wiere, daut see enne Stäts wiere. Un doabie wiere see, un zwoasch em Staut Minnesota.

Vonne Stäts haude see aul emma väl jehieet un uk enne *Steinbach Post* jeläst. Doa wia doch wua daut Kansas, wua de Steinbacha aule Näslank hanjukste, un von wua de Kansasa aule Näslank en Steinbach lage, eenjemol uk bat an em Struck kaume un sikj nich jenuach tiere kunne, daut doa soo väl Struck wia. Enne Stäts sull je uk wua Chicago ligje, wua een Steinbachscha Reima eene Millionebank haud. Jeseene haud de Bank noch kjeen Mensch, oba daut wia je uk eendoont, doawäajen wia daut doch en Steinbachscha Reima. O, see wiste noch en groot Deel mea von Chicago un von Kansas un vonne Stäts. Un nu wiere see selfst doabenne!

See fuare nich wiet, don must Bua tosied dreie un stell hoole. Hee wia uk daut ieeschte ute Koa, wiels linkje Haunt lach gaunz dichtbie de Superior See, dee wia gaunz von Wota jemoakt, wieda nuscht aus Wota, un dän wull hee sikj eemol von dichtbie bekjikke. Wiens, de Russlenda, wull am doabie halpe. Oomkje Koop bleef oppe Koa, hee wia je nich goot bejenj, wia nich sea nieschierich un jleewd doch woll, daut Wota äwent Wota wia. Oomkje Teews oba kroop uk erut, jinkj een poa Schräd dän Aufhank erauf, un sad sikj doa opp eenen Steen han un saut sikj eent un schmieekjt sikj eent un docht sikj eent. Hee wia aul ute Wotajoare.

Wiens oba un Bua, de beid Nieschiasch, de klautade daut Eewa rauf, gaunz bat unje, stunde ieescht een Stootje verem Wota,

trocke sikj dan Schoo un Strempe ut un klunjde dan nu em Superior See erom. leescht mau jrod soo, oba daut dieed nich lang, don funge see sikj aun to bespretze. Daut sach je von soone Oolasch nich jrod schmock. Kjeen Wunda, wan Wiens meteentst fruach: “Jasch, woo oolt best du?”

“Daut es eendoont. Un wan ekj de Uage tookjniep, daut ekj nuscht von mie seene kaun, dan es mie soo, aus wan Saunkje Mumm mie enne Mold sette haft un mie Kopp un Uare wausche well. Soo oolt sie ekj, nu weetst.” Hee docht woll noch wieda aun siene Molde Tiet. “Jo, miene Saunkje Mumm un miene Uare, daut wia daut ieeschte, waut ekj von dise Welt enwort. Enne Mold funk daut mol aun, un daut jinkj een Stoot soo wieda. Un emma hab ekj don de Väajelkjes un de Kjniepakjes beneit, daut de kjeene Saunkje Mumm un kjeene Uare haude.”

“Daut es dan oba doch woll aul een Stootje trigj, wiels vondog kjrieech kjeene Mumm die mea enne Mold nenn,” sajcht Wiens un taksieet daut Poat von Bua auf, waut bie kjliene Kjinja daut unjaschte enne Mold kjemt.

Daut scheen soo, daut Oomkje Koop, däm see bloos oppem Jlikje wulle foare lote, nich väl toom Stiere kome sull. Daut wia hia aulawäajes boajich, un soo must Bua dan mau hinja et Stia.

De Wajch jinkj gaunz dicht aum Superior Lake Eewa. Un opp de gaunze 150 Miel vonne Jrens bat Duluth wia een Launtschoftsbilt emma schmocka aus daut aundre. De Wajch wia fein un daut Wada noch feina: vom kloare Juni Himmel stroid daut Sonnkje opp an erauf, frintlich, waut mau frintlich heete kaun. Veleicht äwadreef et daut met siene Frintlichkeit een bät. Oba vom See kaum dan soone leichte Bries daut Eewa enopp jekrope un kjeeld de äwaleije Frintlichkeit wada wajch. Eenjemol brocht see uk een Schwaut Näwel vom Wota met, un onse Struck Oomkjes wia dan, aus wan see enne Wolkje fuare.

Daut jinkj aul wada emma boajopp un boajauf, eenmol wiere see dicht aum Wota, daut see et jleewde plenschre to hier, un dan wada wiere see em Himmel. Jo, em

Himmel. Oomkje Buare bleef de Loft wajch, aus hee huach opp eenem Boajch eene steile schoape Akj om eene Steenwaunt erom näme wull un meteenst ver sikj wieda nuscht aus Himmel un unja sikj wieda nuscht aus Näwelwolkje sach. Hargomms! Hee naum de Akj, un am wia uk noch krakjt sooväl jebläwe, aun de Steenwaunt enauntodreie un stell to hoole.

Fu-u-u! Daut dieed een Stootje, ea hee wada to Loft kaum. "Oomkje Teews," un daut wia Jasche runtom auntoseene, daut hee meend, waut hee säd, "Oomkje Teews, waut berät es, es berät, ekj foa äwa Boaj un äwa Riwasch, ekj foa oppem Jlikje un oppem Kromme un doaromshaulwe uk unjre leed, oba em Himmel un opp Wolkje, doa foa ekj nich, wiels, woo eena doa bräke un stellhoole mott, daut weet ekj nich." Un doamet wia hee uk aul vonne Koa un aun Oomkje Teews sien Fensta. "Teews, dit es diene Koa, foa selfst." O, sajcht Peeta Wiens to sikj selfst, Jasch kjricht Nerve, wan hee ieescht to wiet ut sienem Bosch rut kjemt.

See tuschte dan nu aules om. Bua kaum no hinje, un hee naum uk Koope met. Oomkje Teews un de Russlenda Wiens kroope no väare. Un aus wada soone Himmels Akj kaum, saut aules steil un kjikjt nom nieen Stiaman. Oba de Ruak ut däm siene Piep kaum, aus hee emma kaum, nuscht dichta, nuscht wietleftja, un uk sest sach et Teewse aus wan hee saje wull: leed dan leed, Himmel dan Himmel, un wan foare dan foare. Hee säd daut natieedlich nich. Hee wia een stella Maun.

Hinjrem Rigje von däm nieen Foamaan kaum dan uk Bua wada von siene himlische Enjste un näwelje Jedanke loos un feeld sikj wada mea aus Pilja opp dise onvolkomne oba doch weens hoade leed. Jrod nu loond et sikj oba uk hia to piljre. De Jäajent wort von traum noch emma trauma. Aum Eewa wia nu aul meist Kamp aun Kamp un opp jieda Kamp Kabin aun Kabin, boolt gaunz em Frieen, boolt unja huage Beem, oba emma entwäda dän dunkelblauen See ooda dän kloaren, derchsechtjen Himmel em Hinjagrunt. Jasch kaum daut aules soo scheen väa, daut hee nich aundasch aus

hie stell hoole un aul bat morje bliewe wull. Un Wiens beduad, daut hee Reisemarschal wia un doafäa to sorje haud, daut see vondoag noch weens derch Duluth kaume, sest wia hee gaunz opp Bua siene Sied jewast. Oba beid, Bua uk Wiens, deede, waut eena dan bie soone Jeläajenheit deit: see beräde daut met sikj, hia wulle see noch eemol hää un de Nacht bliewe.

Daut wia noch dach, aus see en Duluth aunkaume, de ieeschte groote Staut. Doa muste see derch, wan see wieda nom Siede wulle. Nu saut Bua wada aun Stia un Wiens aun siene Sied, dee sull am derch de Staut wiese.

"Un Jasch," säd Teews, aus hee Buare daut Stia äwagau, "du foascht soo, aus Peeta sajcht!" Un daut wia dan uk de lenjste Räd, de Inspakjta Teews opp dise Reis jehoole haud. Bua behilt jieda Wuat doavon. Uk waut Wiens am nu noch enschape deed, wull hee behoole: "Wie beid," säd de Russlenda, "woare je von de Staut nich väl waut to seene kjree, un jane beid woare ons nohää uk nich väl doavon vetale, oba daut es uk eendoont, de Hauptsach es, daut wie nich vebiestre, daut wie kjeenem dootfoare un besonda oba, daut ons kjeena dootfoat, wiels, dan es aules finnisch."

Buare leicht daut en, un hee wull sikj doano enrechte. Hee docht doobie aun sienen Borm. "Un wie woare daut soo moake," säd Wiens wieda väa, "ekj pauss no de Tofel met de 2 opp, daut es de Heiwä Numma, met dee wie rechtich derch de Staut kome, un saj dan emma väa: rajchtsch ooda linkjsch es enne Stäts krakjt soo aus bie ons em Struck, eent es aune linkje Sied, daut aundre aune rajchte. Du oba kjikjst no de Traffik Lichta: es doa jäl ooda root, dan helst stell, es doa jreen, dan foascht. Met root un jreen es daut hia soo, aus daut uk bie ons em Struck senne wudd, Wan et doa soo wia." Buare kjreemeld daut een bät, daut hee sikj daut aules von däm Russlenda must väasaje lote, oba seit siene Himmelfoat wia hee een bät maka jeworde, un hinje saut je uk Teews.

Vere Staut kroop Wiens oba noch ieescht

eenmol erauf un sach no, auf daut Fort William Schilt uk noch aum Bompa un goot to läse wia.

Eena sull nu denkje, wiels daut em Läwe emma aundasch kjeemt, daut onse Toronto Foarasch, nodäm daut see aules soo omsechtich berät haude, biem Derchestautfoare, nu uk werkjlich waut passiere must; oba wiels daut em Läwe emma aundasch kjeemt, passieed an nuscht. See kaume fein derch daut gaunze Stautjeria derch un wiere meteenst nich wiet auf vom Wota. Wiens säd oba, daut wia okä, doa muste see äwa. Daut heet, säd hee, aus Bua am een bät met groote Uage aukjijkt, nich no Petrus siene Manea, doa wudd schoons wua eene Brigj senne. Doa wia uk met eenmol eene, un Bua sull doa mau enoppfoare. Dee wull nu doch nich rajcht, wiels ver am wia kjeene aundre Koa. Aus hee sikj oba omkijkt, doa hinja am, doa wia dan Koa aun Koa, schwuat voll. Doabie wort am dan soo, aus wan dee aula am bloos veropp foare lote wulle: hilt de Brigj am ut, dan wudd see uk an uthoole. "Wiens, kijkt doch mol jescheit no hinje, auf doa uk wua een Trock es, ooda weens eene Koa met eenem, soo dikj aus ekj!" Wiens kijkt: "Jo, doa sent, Trocks, meen ekj, nich soone Dikje aus du."

Bua moakt sikj dan nu een bät leichta un foat langsam loos, de Aunfoat enopp. Un krakjt aus hee oppe Brigj selfst enopp well, lajcht sikj doa meteenst eene lesastang dwäa äwrem Wajch. Hee bräkt haustich un helt stell.

"Daut heet, daut wist ekj, irjenteene Schwienarie wudd hia wada kome. Wuahan nu, Wiens?"

Un de "Schwienarie" kaum. Een poa Schräd ver an jeit daut Kjrät von Brigj meteenst entwei, ritt loos un fangt aun wajchtoschwame, Lied ekj saj! Bua well nu bloos trigjaun un bekt haustich äwaroasch. Doamet bumst et uk aul, un de Koa hinja am fangt lastalich aun to blose. "Nich, Jasch," sajcht Wiens, "hool mau stell, daut woat aul aules woare," un wiest metem Finja no de Wajchtofel aune rajchte Sied, "doa es onse 2, wie foare gaunz rechtich. "

"Foare, wie foare nich!"

De Brigj wia oba nich gaunz wajchjeschwomme. See stald sikj mau lenjst de Bucht, un boolt wia uk to seene, wuaram. Linkjsch kaume twee Frachtschöp opp, lang aus eene Schlang, dee muste hia wua Jeträajd lode welle. Aus dee derch wiere, kaum de Brigj von selfst wada aunjesääjelt, honk sikj opp de oole Städ en un deed soo, aus wan nuscht jewast wia. De lesakjneppel vere Koa jinkj met eenmol enne Hecht, un Bua kunn nu foare. Nä, must foare: hinja an funk daut aul aun onjeduldich to tute. Soo fua hee dan langsam, väasechtich, kaum äwa de tweijewaste Städ, kaum oppe Brigj un see hilt, see hilt werkjlich.

Oppe Brigj must wua de Jrens jewast senne, wiels aus see äwa wiere, wiere see em Staut Wisconsin.

5.

Chicago

Nu daut see Duluth hinja sikj haude jinkj et dan Siede, een bät Siedoost, jlikjtoo no Chicago han.

Un je wieda see en Amerika nenn kaume, je Amerikaunscha wia daut doa aules un je Amerikaunscha funge see sikj aun to feele. Bua, aus hee ieescht späad, woo Himmel

un Wota emma wieda rekjte, wia boolt wada de oola Jasch, un daut wia, aus wan hee toosenens dikja wort. Daut wudd uk woll soo senne, wiels, hia, wua et kjeen Wota mea gauf, funk et aun heet to woare. Aum Aunfank docht Bua, daut wia bloos bie am un kaum von benne, oba don sach hee,

daut uk daut Wota em Rädäta von 160 opp 170 Grod jestääje wia, doa dan oba stone bleef. Hee kjneept dän Hamdskroage op un leet et em äwajen heet senne. Råde kunn hee uk em Heete. Un råde deed hee nu, daut et eene Lost wia. Needich wia je daut nich jewast, wiels, dee aundre sage daut uk aules, waut hee sach, un doavon jrod räd hee.

Eenen Dach un een haulwen fuare see en Wisconsin, un tweemol bleewe see doa Nacht. Daut jinkj emma wada derch Städtjes. Afens wiere see derch eent derch, un fuaz wia an een aundat vere Koa. Soo weens kaum de kanadische Präarielied, dee daut gaunz aundasch jewant wiere, daut vää. "Un schnorrich," meend Bua, "jieda Stautje haft eenen aundren Nome, wan eenjemol uk mau eenen sea dommen. Bloomer, waut es daut fa een Nome, daut es je waut vere Mejales toom Auntrakje, woo de Lied sikj nich schäme. Ooda Baraboo, toom Kjinjagrule!" Un soon Doms mea. Oba jieda Stautje haud sikj uk sest noch een bät domm met siene Stop Lichta. Aule Finjalank must Bua stell hoole. Daut wia je hia noch schlemma aus en Herbert. Äwajens wia je daut soo, hia fuare uk Koare oppe Gause.

En Elkhorn schleepe see äare tweede Stätsche Nacht. Oba Klock fiew zemorjes wiere see aul aula oppe Been, stoakjte sikj jehierich aum Foodakauste, wiels, vondoag mucht et droppaun kome, vondoag kaume see en Chicago nenn; un wan et to Jlejk jinkj, kaume see vondoag veleicht uk ut Chicago erut. Chicago sull eene majchtich groote Staut senne, haud de Steinbachsche Reima jesajcht. Daut see soo scheen derch Duluth un derch Madison derchjekome wiere, haud Buare väl Moot jemoakt; hee gauf nich no, Teews sull am uk derch Chicago foare lote, hee wudd uk emma schmock aules soo doone, aus Wiens saje wudd. Un wiels Oomkje Teews nuscht säd, wia de Sach dan berät. "Oba Teews," bestald Bua dan noch, "see doch doano, daut Isaak beid Schoo aune Feet helt, boaft, woo wudd daut seene en Chicago."

Aum 29. Juni, 1946, haulf sas zemorjes fuare Oomkje Teews, Oomkje Bua, Oomkje Koop un de Russlenda Wiens em Stätschen Staut Illinois nenn un hilde jlikj to no Chicago. See kaume glaut bat Crystal Lake, von wua et dan noch 38 Miel bat Chicago senne sull. Wiens siene Koat wiesd soowaut nämlich aules. See wiere oba noch mau jrod näajen Miel jefoare, aus et met de Stop Lichta uk aul loosjinkj. Daut wia je soo, hia flitst soo tiedich aul Koa aun Koa, de Wääj kjriezte sikj hanunhää, runtom wiere aulawääje Jebieda. "Eena mott hia deikjasch oppause, un bloos väärewajch kjikje," meent Bua un wia doch nieschierich, waut aune Siede aules to seene wia. De Nieschia vejinkj am oba boolt, daut wort mete Koare emma schlemma. "Wiens, best du uk schur, daut diene Koat nich faulsch es, un daut hia nich noch ieescht eene aundre groote Staut es?"

Wiens funk selfst aul een bät aun to twiewle. Met eenmol wort de Heiwä, dee soo aul emma breeda jeworde wia, dobbelt, un jieda halft haud dree Foawääj. Nä, needich wia daut oba uk, sest haude aul de Koare meteenst woll opp eenen Klompe jeläaje. Daut wudd hia doch woll aul Chicago senne un see medde benne. See fuare dan nu un fuare, emma 40 Miel de Stund, daut see de aundre Koare nich to sea vere Feet wiere, dee Spied Limit wia 45 Miel. Un aus see soo 30 Miel derch Chicago jefoare wiere, jlept Bua meteenst rajchtsch en eene stelre Gaus nenn un hilt stell. "Soo," sajcht hee, "nu sent wie woll derch, nu well ekj mie een bät vepuste, un een bät waut äte, eena kjemt sest gaunz oppem Hunt en dit Chicago."

Oomkje Teews wia daut uk eendoont, wiere see derch, dan wiere see derch, wuarom dan nich een bät vebiete. Daut heet, hee säd daut nich, hee wia een stella Maun, oba hee naum de Piep utem Mul, un daut wia soo goot aus jo jesajcht. Biem Äte haud hee de Piep nämlich nich em Mul. Uk Oomkje Koope stemd daut metem Vebiete woll, hee haud aul de Schoo ut.

Wää sikj nu oba dedwää stald, daut wia Peeta Wiens, de Russlenda. Nich daut hee lud un vetwiewelt wort ooda waut, oba hee

bleef stell sette, dreikopt metem Kopp un meent dan: "Doa stemt waut nich met die, Bua, ekj jleew, de Koat haft doch rajcht: well wie nich doch leewa noch ieescht een bät wieda foare?" Teews wia de ieeschta, de Wiense biestemd, weens stopt hee sikj de Piep trigj tweschen de Täne. Nä, un aus Isaak Koop daut sach un don von selfst aunfunk de Schoo wada auntotrakje, wia Buare soo, hee wudd sikj woll schekje motte un opp verieescht hungrich bliewe. Soo fua hee dan wada.

Un boolt twieweld uk Bua nich lenja, daut see noch emma en Chicago wiere, wiels, doatoo haud hee meteenst kjeene Tiet mea. De Spied Limit wort met eenmol 35 Miel, un nu wia et aus wan see em Eemskje Nast wiere, en daut wää nenjeklunjt haud, soo kreiweld daut hia foll Koare. Daut wia oba goot, daut aul de Koare Eemskje en eene Rechtunk rande, aula nom Siede, soowiet aus eena seene kunn.

"Wiens, nemm mie dochmol de Metz auf," sajcht Bua, aus daut met däm Jedrenj emma schlemma wort, "mie woat heet."

Wiens haud je daut woll uk jedone, wuaron uk nich, oba siene Metz haud Bua doch em Borm jelote; hee haud kjeene Metz opp.

"Nä, dan wesch mie weens dän Schweet auf, dee rant mie enne Uage."

De Henj haud Wiens frie, oba siene Uage wiere oppe Gaus, hee must hia wua von No.14 opp No.12 enopp finje; hee must no de Wajchtofle oppause. Oba hee rubbeld dan doch onbeseenes metem Schnepelduak en Bua sien Jesecht erom. Woll oba nich oppe rajchte Städ, wiels Jasch tekjt dän Kopp meteenst wajch. "Nich doa, Wiens, hecha, daut es de Näs!" Un doamet prust hee uk aul.

Aus daut Jedruzh runtom noch emma schlemma wort, funk doa hinja Buare sienen Rigje eena aun narwees to woare. Koop vegaut gaunz von siene Heenauage un kjrlicht et nu met de jreene, jäle un roode Lichta. De kome am meteenst aula wieda nuscht aus root vää. Daut wia je soo, Bua troff daut eensjemol mau jrod soo, soo afens. Een poa mol wia hee aul bat oppe haulwe Gaus jäjajen root jefoare, un daut

gauf dan een Jeblos runtom un dolle Jesechta. Daut jrod muak Koope narwees. Un hee funk nu aun väatosaje. Doabie kijkt hee dan oba emma aul wiet verut un kjrieech de Lichta gaunz derchenaunda. "Nu es root! Hool stell! Foa, nu es jreen! Na root! Nu es jäl, foa! Hool stell! Root! Root! Trigj aun, Jasch! Bekj trigjaun!" Nä, daut dieed je dan uk nich lang, don sach uk Bua aule Lichta dobbelt, oba nich root un root, ooda jreen un jreen, nä, root un jreen toop un jäl doamank. Teews, hool am doch eemol de Frät too, wull hee jrod roope, aus sikj meteenst ver sien Windschield eene witte Haunschkje väaschift. Hee bräkt dan uk soo haustich, aus hee kunn. Eene aundre Haunschkje brinjt dän gaunze Eemskje Joamoakjt toom stone, bloos Bua kunn nu foare. Oba nich wiet. Nich wiet auf vom Haunschkjemaun doa must hee sikj hanstale un stone. De äwaje Joamoakjt kunn nu wada foare.

Aus de Koa steit, dreit Bua sikj haustich om no Oomkje Koope. "Domme Op," sajcht hee un wescht sikj dan aul ieejenhendich dän Schweet vom Jesecht. "Well, Wiens, dit woat dan nu woll aul Chicago senne, nich?"

"Jo, daut kunn leicht."

"Un waut meent, waut sajcht diene Koat, kom wie ut dit vedaumde Baubel noch eemol wada erut?"

"Wan nich sest wuahan, dan kom wie erut."

"Daut heet, waut meent du met sest wuahan?"

Wiens jniesad bloos een bät un trakjt mete Schulla. Bua es en Stootje stell un wescht wada Schweet.

"Wiens, du best je nich schult, die woat hee nuscht doone, welst du nich mol metem Poliezmaun råde?"

"Nä, ekj kaun nich Enjlish."

Bua es wada en Stootje stell. "Saul ekj?"

"Nä, dee woat schoons met ons råde."

"Waut woat hee met ons doone?"

"Met ons, weet ekj nich, oba die woat hee woll een Kuss jäwe."

Ea daut oba metem Kusse loosjinkj, haude de Toronto Foarasch noch Tiet, sikj een bät en Chicago omtokjikke, daut heet, wan dit Chicago wia. Aune linkje Haunt lach

de Michigan See. To rajchte Haunt, hinja daut Mää von Koare, doa wia dan doch woll daut Meddelstekj von Chicago; un jan huaget Jebied, daut bowe äwahaupt nich opphieed, daut must Reima siene Bank senne.

Daut wia gaunz waut eensjet met de Jebieda, dee stunde nich aus sest Jebieda stone, dee stunde äwarenj, opp eene Oat aus wan eena Wonhus, Staul un Schien opprechte un metem Schienenj no unje hanstale wudd. Oba lot see stone aus see welle, de Oomkjes äare Uage jinje doch wada trigj no däm Stroom von Koare aun beid Siede. Daut scheen soo, aus wan hia dree breede Heiwääj bie enaunda rande, bloos met een poa Rieej Beem doatweschen. Un opp aule dree fuare aul de Koare en deeselwje Rechtunk, aula Siede. Veleicht, aus Bua aul meend, daut daut vondoag jrod de Dach wia, daut see aula Siede fuare un Morje dan trigj kome wudde. Waut Wiense mea aus daut oppfoll, daut wia, daut hia aules soo stell toojinkj. Aus Bua mau ieescht utem Jedriew wia, gauf daut kjeen Jetut un kjeen Jeblos mea, veschwiess dan een Jebelkj. Un doobie fua daut aules weens 35 Miel de Stund, juag sikj vebie, linksch uk rajchtsch. Jo, jo, uk aune rajchte Sied fuare see sikj vebie un vää. Daut wia toom Wundre un toom Staune, woo daut aules bloos aum dreie bleef un sikj nich en korte Bieta schluch. Bua kunn et meist nich jleewe, daut hee äwahaupt noch soo wiet en Chicago nenn jekome wia. Daut heet, wan dit Chicago wia. De Poliezmaun stunt bloos opp sienem Troon un haud de Uage op. Bloos eenmol plinkjt hee noch wada eene Koa too, un dee must sikj dan hinja Buare hanstale.

Wiens haud de Tiet äwa siene Uage aul oppem Poliezmaun jehaut un wia uk enjworde, daut dee, aus hee de aundre Koa opphilt, noch wada uk äare Koa en Stootje aunjekjikt haud, un zwoasch jrod vääre unje. Nu paust hee opp, un werkjlich, de Haunschjkjemaun dreid dän Kopp meteenst no hinje un wenjd mete Haund: see kunne foare. Thanks, säd Wiens en sienem senn, meend oba nich sooväl dän Poliezmaun aus de Information Taunte von

Fort William.

Bua haud daut aules nich jeseene un wull nich, aus Wiens am nu oppe Schulla kloppad un säd, nu wulle see foare; wan see vondoag noch ut Chicago erut kome wulle, wia et nu Tiet. Hee kjikjt Wiense groot aun.

“Foare? Daut sajchst du woll. Foa eemol, wan jana doa steit.”

“Foa mau!”

“Foa, Jasch!” säd nu uk Oomkje Teews von hinje.

Jasch wist nich, waut hee doavon hoole sull, oba wan uk Teews. “Nä, dan ‘Gott help ons’, un daut kjemt uk aul nich droppaun, auf eena wääjen eene Sach em Jail kjemt ooda wääjen twee.” Hee start un rescheit loos, dukt sikj oba doch een bät, aus hee bat jääjen däm Poliezmaun kaum; am wia soo, aus nu kjrieech hee eent äwajerest. De schmeet oba mau jrod eenen korten Blekj no äare Sied, de witte Haunschkje riede sikj nich.

Bua haud je aul lenjst jejeleeft, daut Wiens, de Russlenda, sikj mete schwoate Konst aufgauf, daut hee oba eenen utjewosnen Stätschen Poliezmaun von hinje un derche Kjleeda derch behakjse kunn, daut heet, daut haud hee dan doch noch nich jejeleeft?

Soone Wundajedanke muak Bua sikj oba mau nohää, aus hee ieescht wada Tiet toom Denkje haud. Nu sull hee foare un must hee foare. Hee fua uk, am funk oba boolt wada aun to schweete, soo drock kjrieech hee et. Een bät kjlieekja wia hee oba aul jworde, hee fua gaunz rajchtsch, dicht aune Kurb, “Daut mie weens aune rajchte Sied kjeen Schinda vebie foare kaun,” meend hee. Oba fuaz bie de ieeschte Akj, doa wutscht hee tosied, en eene Dwäagaus nenn.

Wiens felt am nu aun, “Wua welst du dan nu han?”

“Daut heet, daut weet ekj nich, oba hia es doch weens to foare.” Un hee foat dan nu, wua to foare es.

“Scheen, dan foa,” sajcht Wiens, klaupt de Koat toop un lat sikj deepa enne Sett schorre, “dan kaun ekj mie nu uk een bät Chicago bekjikke.”

Hia haud Oomkje Teews aus Elsta von de

Koorejemeent un uk aus Kommandaunt von daut gaunze sikj en et Meddel laje sult, wiels, wan Bua nich mea jehorche deed, daut wia je doch openboare Opprua un Rewoluzion! Wia daut oba, daut hee jleewd, et wudd nich schmock seene, wan medden oppe Gaus en Chicago, Manitoba Mensche meteenst Opprua muake, ooda daut hee hopt, de Rewoluzionsmaun wudd doch noch biebieeje, jenuach hee stuak de Piep wada trigj tweschne Täne un leet däm Schekjsol sienen Gank. Uk Oomkje Koop leet, verieescht weens, däm Schekjsol sienen Gank, wiels, met twee läwendje Heenauage aun eenem Foot, dan lat eena gone, waut gone kaun un well, un sett selfst stell.

Soo haud Bua dan sienen Welle en Chicago; hee kunn foare, wuahan hee wull.

Daut deed hee dan nu. Daut heet, hee deed foare, oba nich wuahan hee wull. Fuaz omme näakjste Akj haude de Koare am aul wada enjekjlamt un naume am met, wuahan see wulle. Un soo kaum et dan, daut daut, waut Bua vere Welt nich jedone haud, un Wiens oba vere Welt doone mucht, passieed: see wiere meteenst medde mank de lange Hiesa, dee doa Kopkje stunde un mete Feet aune Wolkje krautste. Lied ekj saj! Waut Peeta Wiens wia, de Russlenda, dee brukt no nuscht mea oppausse, dee bekjikt sikj Chicago von benne. Daut dit Chicago wia, daut haud hee biem bekjikke aul utjefunge un uk de aundre vetalt. Nu bekjikt hee et. Inspakjta Teews schmieekjt un kijkt uk un wia stell. Hee wia een stella Maun un derche Rewoluzion sootosaje biesied jeschowe worde un haud nu vollens nuscht to saje. Isaak Koop wada, dee mete enjlische Kornen aun siene plautdietsche Feet, dee hilt de Uage too. Fa sien beskje Nieschia un siene groote Enjstlichkheit wia Chicago too väl. Siene Uare oba wiere op jebläwe, un soo hieed hee dan, woo Bua wada to stäne aunfunk un to puste un to jesche, un en sienem mukajen Jeist sach hee am uk aul schweete. Doavon wort uk am heet, un siene Uage jinge von selfst op. Verieescht sach hee oba nuscht, waut hee nich eene Stund lang aul emma jeseene haud, Koare. Oba must am daut nich met eenmol ploage, dän Kopp derch em

Däarefensta to stääkje un enne Hecht to kijkje!

“Jasch, Jasch, wieda auf!” brelt hee uk aul loos, “wieda auf, Jasch, dee faule om, dee Hiesa, dee stone aul gaunz scheef!” Un aus Jasch doch nich wieda auf foat, fangt Koop, boaft aus hee aul wada es, no väare to klautre un nom Stiaraut to graubsche.

Un doamet wia dan nu beides, Rewoluzion un Jäajenrewoluzion scheen em Toch, medden en Chicago oppe Gaus.

“Wiens, hau am oppe Kjnäwels! De Mestkjrät brinjt ons noch aula en et Onjlekj, ekj kaun je nich stiere! Toom Schinda, Isaak, mien Ua! Du schropst mie noch mien Ua vom Kopp!” Bua tekjt dän Kopp tosied. Nä, daut paust je dan nu Koope aul, soo kunn hee bäta derch nom Raut. Daut sach aul gaunz soo, aus wan de Rewoluzion vespäle wudd. Vonne Sied kaum kjeene help, de Russlenda saut un bekjikt Chicago. Bua funk aun to vetwiewle. See reete nu aul beid aum Stia, Oomkje Bua uk Oomkje Koop. Eena wull noda nom Sidewalk, wieda vonne Koare wajch, de aundra wull no de Medd Gaus, wieda von de wakelje Hiesa wajch.

“Teews,” funk Jasch nu aul aun to prachre, “erboarm die doch, klunj am emol oppe Heenauage, oba jehierich, ekj kaun je mie nich mea wäare!” Un wess, Inspakjta Teews, dee ennalich een wieekja Mensch wia, un däm daut nu aul äwa dän bedrenjden Rewoluzionsmaun opprechtich jaumre deed, klunj dan nu. Hee muak doobie oba dänselwjen Fäla, dän Bua en Kenora jemoakt haud, hee behandelt dän faulschen Foot. Wäa sikj met Rewoluzione utkjant, dee woat sikj nich wundre, wan selfst Oomkje Teews een bät de Rechtunk velua.

Woo wiet see soo jefoare wiere, wuahan see jekome wiere, auf see wäm dootjefoare haude ooda auf an veleicht wäa dootjefoare haud, daut wist nohäa kjeena von an. See wiste uk nich, woo daut jekome wia, daut de Koa meteenst stone jebläwe wia, schmock dicht aum Sidewalk, irjentwua opp eene Hinjagaus. Jenuach, aus sikj de Oppstaunt

enne Koa een bät dold un Bua erutkijkt, reet hee de Uage groot op. Hee muak see oba schwind too un schliesad ieescht metem Kopp ea hee see wada opmuak. Hee sach oba aules noch dautselwje. Un nu wort am soo, aus wan Fort William un Chicago un de behakjste Poliez, aus wan daut aules mau een dolla Droom jewast wia, un aus wan hee doch em Borm jebläwe wia, doa nu vesope lach, un nu daut dikje Enj kaum. Wiels, runt om an, doa stunt daut Kopp aun Kopp, Buck aun Buck voll von Amerikaunsche Mensche, oba schwoat.

Na, de Birjakjrich kaum derch de schwoate Beloagerunk dan nu gaunz to Enj, un Bua, dee met aul siene 250 Pund Lävendjewicht meteenst doch wada trigj opp dise Welt wia, frintelt dan nu selfst ieescht een bät un de nieschieeje Jesalschoft nenn un dreit sikj dan no Koope. "Daut heet, daut saj ekj junt, Oomkje Koop," sajcht hee, "Wan ekj nu soone niedatrajchtje Kjrät senne wull aus jie, dan schmeet ekj junt hia ute Koa."

Doa wort oba doch kjeena erutjeschmäte, bloos, omkauntre daut deede see aules. Daut hoatnaksche Birja Element, Bua un Koop, wort no hinje jestopt; Teews naum daut Stia, Wiens de Koat, un soo fuare see ieescht eemol een poa Block wieda, om wada mea unja sikj witte Mensche to senne.

Wuahan nu oba wieda? Chicago wia dit woll emma noch, un irjentwua deep medde benne stuake see uk, de Klock wia om Meddach erom. Wanea haud Buare aul jehungat! Aulsoo wuahan? Marschal saj! Wiens jleewd nu oba to weete, wua de See

lach, un wan see däm dan aune linkje Sied haude, dan fuare see Siede un muste mete Tiet opp No. 12 kome. Soo hilde see dan opp Wiens sienen See too. See muste doch zimlich wiet enne Staut nenjebiestat senne; see fuare un fuare, Gaus äwa Gaus, emma ooste, un troffe doabie uk Städe, wua et mau dääj prost un aldoagsch utsach, goanich chikagoasch.

Aules haft een Enj, uk Chicago haud schlieslich eent, weens aun siene Wotakaunt. See haude meteenst werkjlich wada dän See ver sikj un uk de dree Heiwääj von frieejoa, von vere Rewoluzion. Un aus Wiens met eenmol uk siene No. 12 to hoole haud, wia dan wada aules toscheckj.

"Daut es weet de leewen Tiet, woo de Mensch aules jewant woat; mie es nu soo, aus wan ekj mie hia nu aul een bät tusich feel en Chicago. Du nich uk, Isaakje?"

Bua haud em Grunt doch eene scheene Natua un wia woll uk sest een gooda Mensch. Daut es je soo, hee fieed eensjemol een bät onkristelje Räd, oba daut wia dan mau, daut am daut en sienem lewa soo wajchjept. Un nodroage deed hee kjeenem lang waut, Wan hee uk noch soo doll jewast wia. Uk Isaake nich. "Brenne die de Heenauagkjes noch emma?" fruach hee däm, muak sienen Finja naut un kjeeld am dee een bät.

Eene Stund ooda waut fuare see nu aul wada. De Koare rande hia aul nich mea soo dicht, de Hiesa rekjte een bät wieda auf vom Heiwä, worde wietleftja, mea Beem funge sikj, de Gasstäschens worde kjlanda. Hia kunn eena wada fria odme.

Schnetkje met Arbus

"Arbus! Kjikj Jasch, Arbuse!" Oomkje Koop sach meteenst Arbuse, un woo hee doabie oppläwd!

Bua schmeet dän Kopp erom. "Jubetschurleif Arbuse! Kruschjekwauss un Jalmäamooss!" Uk Peeta Wiens, dee deep

en siene russlendsche Jedanke vesunke wia, fua enne Hecht. Selfst Teewse, aus hee dän Klompe Arbuse sach, wort aus wan hee nu waut Besondret doone ooda saje ooda sestwaut sull. Hee säd en deed oba doch nuscht soowaut. Veleicht, wiels hee

sikj en de ieeschte Vefierunk meist aum Ruak veschlukt haud, waut am seit 1918 aul nich mea passieet wia. Daut wia nämlich don, aus see am vetalt haude, daut de Weltkjrigh ut wia. Hee haud don soo haustich waut saje wult, daut hee een bät Ruak, Tobbaksruak natieedlich, em sindoagschen Gorjel jekjräaje haud un hooste must. Doaderch haud hee dan doch nich jesajcht, waut hee haud saje wult, un batem vondoagschen Dach es daut noch nich erutjekome, waut daut wia, waut hee haud saje wult. Kjeen Wunda, wan hee sikj nu aul emma een bät dolla enne Henj hilt, wan am waut oppräaje wull.

Met Arbuse es daut gaunz waut Wundaboaret. Wan daut to Arbuse kjemt, dan es daut gaunz eendoont, wanea wää von Russlaunt no Canada jekome es, 45 Joa, 25 Joa, fief Doag; daut es uk gaunz eendoont, to woone Kjoakj wää aum Sindach jeit. Eendoont es uk, woo wää jedeept es, de Arbus, dee jlikjt aules ut un veeenicht aules. Un Wiens, de Russlenda, däm daut passiere deit, daut hee meteent waut Onpaussendet sajcht, mucht ditmol doch rajcht habe, aus hee säd waut hee säd, wäärent see omme Arbuse romsaute. "Sull ons Volkj," säd hee, "sikj mol welle eene Flag toolaje, must dee witt senne met wieda nuscht doabowe aus eene scheene riepe Arbus." "Amen," säd Bua doaropp un schneet sikj eene niee Schnäd auf.

See haude nämlich nich wiet auf von eenem Arbuseklompe, jo, jo, een rajchta russlendscha Klompe wia et, Schaute unjrem Boom jefunge un saute dan nu em Kraunz un aute Schnetkje met Arbus. "Daut heet, Lied ekj saj, saj ekj, Schnetkje met Arbus!" wundawoakjt Oomkje Bua un prast siene Arbuseschnäd unjre Näs vebie, daut am de Arbusezieropp äwa siene Doppelkjenn un hinjrem Kroage siepad. "Medden en Chicago, un Schnetkje met Arbus to Meddach! Ho, ho, hault Isaak, waut gnuwelst du doa enne Arbus erom, lot daut Oobraumkje noch mau senne, daut deel wie ons schmock en. Soon Ruchull, afens aunjeschnäde, un hee stoakat aul no daut Meddelstekj, ekj woa die boolt waut, woa ekj die!"

See aute. Schnetkje met Arbus.

De Schnetkje tald kjeena. Oba jiede Arbus, dee see holde, must betolt woare, nich ute jemeensome Reisekauss, nä, soowaut aus dit jinkj ute Priwautfupp, un doaraun worde see dan en, wooväl et wiere. Vea wiere et, aus see jleewde, daut see aul scheen saut wiere. Oba nodäm daut Bua sikj daut gaunze noch emol äwaschluach, kjrieech hee erut, daut et mau dree jewast wiere, un daut Oomkje Koop noch kjeene betolt haud. Soowaut wull Isaake eenjemol passiere, Bua meend, wiels hee emma Rusch räakjend. Nä, Koop must dan nu uk noch eene kjeepe. To Strof hold Bua dee selfst, un daut wort dan uk en jehieeja Wikjsa. See aute noch eenmol. Nu aul mau bloos Arbus, un oppet Saute, to Strof fa Oomkje Koope.

Biem Sette haude see metem Meddach aunjefonge, kromm no vääre jebekjt, veleicht daut see äare Bekjse nich beklakjade, veleicht oba uk, daut see metem Mul noda bie de Arbus kunne senne. Soo sacht haude see sikj dan steil jejäte. Aus de Buck sikj oba noch emma mea utdund, muste see sikj opp Kjneeess stale. Bie de vieede stunde see aul oppe Been, Bua rajcht breetbensch. De Oomkjes schwolle tooseenes aun, jlikjsom aus soone Foakjel aum Malkjtroch. Selfst däm muckajen Isaak Koop funk doa waut aun äwra Bekjselint to kjwale, waut et gaunz no een Menschebuck sach.

Wiens, de Russlenda, dee noch von Sibieren häa de Welt jäajenäwa een bät mestrusch wia un doaderch buta Droagbenja uk noch een Pojauss druach, waut see äwajens opp Plautdietsch Belt saje, leet doaraun een Loch nom aundre no. Oomkje Teews druach soo aul emma dän unjaschte Wasteknoop op, wiels hee Inspakjta jewast un uk sest een aunjeseena Maun wia. Hee kjneept oba noch twee hecha op. Waut oba Bua wia, dee de Welt mea fa een Duddelsack aunsach un vül Vetrue to ar haud, dee druach kjeenen Pojauss uk kjeene Wast, waut sull de nolote ooda opkjneepe! Un doobie sull hee, daut drenjd von benne, daut kjeen Spos. Oba schlieslich haud hee je Kjneep aun siene

Bekjse, doa kunn hee je kjneepe. Daut deed hee. Twee Kjneep wiere aul op. "Woo es de dredda, Wiens," frajcht hee un dreit Wiense dän Buck han, "helt dee noch?" Selbst kunn hee dän nich seene. Aus Wiens kijkt un een bedenkjeljet Jesecht muak, aut Bua schwind noch siene Schnäd to Enj un naum Wiense een bät met hinjre Koa. See wiere boolt wada trigj, un Bua haud nu soowaut aus eene Schnieeweest äwrem Buck. Wiens haud am meten Moalinkj de beid Bekjsehalfte kjriez wies toophole must. Nu wudd aules hoole, Buck uk Bekjse.

Nu wada foare. De Sonn funk aul stoakj aun boajauf to sake. Wan see vondoag noch ut Chicago erutkome wulle, muste see daut anfange to proowe. Teews un Wiens saute aul enne Koa, muste oba noch eenmol wada erut, wiels, Koop auleen kjrieed Buare ommääjlich derch de Dää enne Koa nenn. Oba aus Wiens dan von eene Sied met beid Henj derch de Koa langd, Buare aum Kopp naum en trock, un Koop un Teews aune aundre Sied Koa aum hinjaschten Buareenj noschoowe, jieda aun eene halft, gnupst Jasch meteenst doch derch, un benne wia hee. Daut Bua oba foare kunn, soont gauf et nich, hee kunn nich hinja et Stiaraut. Soo kaum Koop toom foare, un wiels hee sikj oba von kjeenem Russlenda waut saje leet, must Wiens, waut hee väatosaje haud, Buare saje. De transformad daut dan aul wieda no Koope.

Soo fuare see dan wieda. To linkje Haunt lach daut Wota, to rajchta, Chicago, un bowe de Himmel metet Sonnkje. See kaume rajcht goot verwoaz, doa wia uk kjeen Jekaubel mea mank an, wiels, wan eena voll Arbus es, dan es eena frädlich, un daut es dan nich schwoa Kjrist to senne. Bat St. Joseph jinkj de Wajch emma dicht aum Michigan See un Wiens haud nuscht to kommandiere.

Wää mol Schnetkje met Arbus to Meddach jehaut haft un doabie dan mea Arbus aus Schnetkje jejäte haft, dee woat weete, woo daut nohää dan es. Un krakjt soo wia daut nu met Oomkje Buare. Hee dreid dän Kopp aul emma wajch vom Wota,

daut hee daut nich seene brukt, oba am wia dan doch soo, aus wan hee daut plenschre hieed. Un daut wia noch schlemma. Aune aundre Sied wia nu oba nich wua Bosch ooda sestwaut von eensome Natua, doa wia Chicago un Kultua, nu wada dolla aus eenmol. Daut dieed dan nich lang, don klaupt Wiens siene Koat toop un must sien Uag bloos opp Garazhe un Gasstäschens habe. Un wan hee doa dan wua aune Waunt "Ladies" stone sach, daut heet, daut Wuat Ladies, dan must Koop stell hoole un Bua wort aufjelot. Doa saul oba nuscht faulsch vestone woare: Daut "Ladies," daut es mau emma oppfaulenda jemolt, sest oba steit doa irjentwua omme Akj dan uk noch "Men" ooda uk väanäma "Gents." Daut "Ladies first" woat bie ons en Amerika bat em hinjaschten Winkjel opprecht erhoole.

Soon auf un wada oplode vesiemd je woll, oba doa wia uk daut Goode doabie, daut sikj boolt aula aum Lief un aum Jemiet soo erleichtad feelde, daut see wada en äare scheene Reisestemmunk wiere. Aus Bua ieescht mau wada auleen derch de Koaredää kunn, kunn hee uk wada daut Wota one Onjemak aunseene un doavon vetale, waut hee dan uk deed. Uk von Chicago vetald hee, daut see, weet de leewen Tiet, noch emma doabenne fuare. Oba daut see doa schient soo, nich mea erut kaume, doatoo haud hee sikj aul jeschekjt. Un daut wia uk aul mea bloos Fillisofie aus Onjedult aus hee Wiense nu fruach, auf hee jleewd, daut see opp dise Reise, ooda daut see en disem Läwe noch eenmol ut Chicago erut kaume. "Wiens," sajcht hee, "du best doch sest soo kluak un best to Foot derch Sibieren jegone, saj mie doch eemol, woo daut es: dartich Miel ver Chicago funk Chicago aun; von de 30 Miel hab wie nu aul, soo wiest de Spiedometer, 126 Miel aufjefoare: ekj froag die, Peeta Wiens von Russlaunt, wanea un wua hieet Chicago opp, soo auntworle!"

"Noch twee Miel," sajcht de Russlenda, "noch twee Miel, dan sent wie ute Staut bute. Oba," sajcht de Russlenda, "buta Chicago sent wie nu uk aul derch Gary, derch Michigan City, derch New Buffalo un derch St. Joseph derch un sent nu en

Harbor Benton, fuaz bieej wie auf nom Ooste.”

Nu kjeemt Bua dan oba doch een bät ut siene fillisofische Eendoontheit: “Waut? Daut heet, die hab wie toom Oppausse un toom Saje, waut un woo, un kjeen Mensch woat daut en, wua wie aulawääjes jewast sent! Waut halpst du ons dan!”

“Jakob Bua, ekj woa die mol eene Jeschicht vetale. Daut wia aune Molosch. Voda un Sän sent biem enakre. De Oola foat mete Seimaschien, de Jung äajt hinjaraun, to Foot, nich soo aus hia, daut hee doobie oppem Sulkje sett. Kome see nom Enj, blift de Oola schmock opp siene Maschien sette, un de Jung mott däm Seikauste oppfelle. Däm wort daut soo langsam doch to doll, un aus et ieescht wada soowiet es, sajcht hee: “Voda, wää seit, dee seit, un wää äajt dee äajt, schett jie junt daut Drakj selfst en,” un sat sikj bie siene Äajd dol. Jo, un soo es daut uk bie mie: entwäda sie ekj Wajchoppausa fa junt aula, ooda Kjinjamejal fa die auleen.”

Em äwajen oba stemd daut, waut Wiens jesajcht haud; straks hinja Harbor Benton buach No.12 auf nom Ooste, jlikjtoo no Detroit han. See wiere nu em Staut Michigan.

Waut onse Strucklenda hia wada fa Uage reete! De Heiwä tus bie an von Musdarp no Rosta, dee wia je uk gaunzforsch un scheen. Aulsoo de Wajch doa es uk gaunzforsch un scheen. Wan doa nich jrod Schnee licht, ooda nich jrod Wota steit, ooda nich jrod Vee bowe Meddachsclup helt, dan foat eena sikj doa eent one Spied Limit un haft to rajchta Haunt de reinste Natua, von Struck un Steena toopjestalt, un uk to linkja Haunt haft eena de reinste Natua, bloos daut see hia von Steena un Struck toopjestalt es.

Daut wia soo äa Heiwä tus, oba jäajen dän Heiwä No.12 tweschen Harbor Benton un Detroit haud de Musdarscha sikj dan doch noch nich jewosche. Daut wia je soo, uk hia lach veleicht aule 50 Miel een Stekj Vee oppem Wajch, oba daut wia dan een Spoolinkj, un wia uk doot un plaut aus een Zigzoareblaut. Sest wia de Wajch oba uk nuscht aus glaut, un de Koa rand meist von

selfst. Städwies jinkj et gaunz unja aulmajchtje Beem, dee bowe de Tap toopstuake un sikj waut tofuschelde. Entweschen kaume dan uk wada Kjoaschegoades, mielewiet. De Kjoasche wiere jrod em Riepwoare. Hanewada aum Wajch stunt meteenst eene Tofel: “Road Table 400 feet.” Un doa wia dan unjrem Boom em Schaute eene ooda uk twee fauste Desche met Benkje biesied, een Enjskje auf eene Garbage Tonn, runtom daut Graus schmock jreen un kort aus jeschoare; biesied wia Rum, de Koa hantostale. Huach bowe brend de Julisonn opp daut Loof von de Beem, unje wia et fein kjeel.

See hilde et nich ut, see muste bie soone Städ eefach emol een bät aunhoole. Bua un Wiens kroope ute Koa erut, jinje nom Desch un sade sikj opp de Benkje dol. Uk Oomkje Teews kaum han un sad sikj bie an dol. Kjeena säd een Wuat, oba denkje deede see woll aula dautselwje: dis Onkel Sam, waut dee doch aules haud, waut dee aules kunn un aun waut dee aules docht. See haude sikj eenjemol aul äwa de Jenkies jeoajat, wan dee emma soo grootoatich deede, oba lote must eena an daut, rikj wia daut Toakel, un see stopte äa Jelt uk nich unjre Madrauz: see bude sikj doafäa waut un rechte sikj daut Läwe scheen un jemietlich en. Un fa äare Turiste sorjde see opp daut baste.

Natieedlich kjnepte see an uk schokmol een poa Dola auf, oba lot see, doafäa haud eena dan uk waut. Soo dochte de dree doa aum “road table,” weens onjefäa soo, un wiere met Onkel Sam sea tofräd. Un woo soone Renlichkjeit un Ordnunk aunstekjt! Aus Oomkje Teews utjeschmieekjt haud, kloppad hee siene Piep oppem Desch ut un wull de Cinders dan mau soo vom Desch puste. Oba nä, hee schoawd see sikj enne Haunt, druach see no de Garbage Tonn un dompt see doa nenn.

Daut wort eene sindoagsche Foat, de Strakj tweschen Lake Michigan un Lake Erie, wan et uk mau Sinnowent wia. Wan Bua en Chicago jemeent haud, hee wia de

Stäts nu aul jewant, hia späade see aula, daut doa noch aulahaunt mea wia, waut eena ieescht jewant must woare, ea eena et opphieed to seene un to beachte. Ver aulem foll an opp, woo foadich de Stäts wia, runtom foadich.

See haude eefach nich saje kunt, waut doaraun noch haud to doone fält. Canada wia doch noch een goodet Enj hinje, weens daut Poat, von wua see kaume. Selbst äa Musdarp wudd ieescht noch motte een bät utjeast woare, un hia un doa een poa Steena wieda em Bosch jekullat, ea et soo utsach aus de Stäts.

“Soo,” sajcht Wiens meteenst, “nu sent wie fuaz bie Paupau; veleicht habe see doa dän Prips fa ons reed, daut es aul goot Faspattiet.”

Daut de ooltkoloniescha Russlenda Wiens “Paupau” säd, wan hee von Vurrakje räd, un nich Paupe, daut wist Bua aul, oba woo dee hia äwahaupt doavon räd, daut bejreep hee nich fuaz. Aus see oba biem näakjsten Stautje wiere, wiest Wiens no de Tofel aum Wajch, un Bua buakstabieed dan nu, Enjilisch: “Pie-ä-Dobbelju-Paw, Pie-ä-Dobbelju-Paw-Pawpaw. Jubett, aules toop jeft daut een plautdietschen Paupau, wan uk mau een ooltkolonischen.”

Medde enne Staut funge see soowaut aus een opnen Park, stalde de Koa doa aum Raunt unjre Beem han un jinje dan de Städ sieekje, wua Paupau dän Prips ver an reed haud. Un dee wia doa uk. Doa stunt aune Däa oba nich jeschräwe “Jalbraunt” ooda “Hilbraunt” ooda eefach “Braunt;” waut Bua doa erutbuakstabieet kjrieech, hieed sikj bie am verieescht gaunz no “leeton,” oba schlieslich gauf daut dan doch “leet-Inn,” Un daut wia dan doch waut aundat. Doa jinje see nenn.

Aus see jefaspat haude un Bua, dee, aus Judas Iskariot, dän Jemeente Jeltbiedel bie sikj druach, aune Kaus betolt haud un trigj nom Desch kaum, wua de aundre noch een bät saute, sitt hee, daut Wiens uk oppem Desch noch een Kwoarta hanlajcht. “Ekj hab aules betolt, Wiens,” sajcht hee, “stopp daut Jelt mau trigj enne Fupp.” Dee leet et oba ligje, wiels “Hia enne Stäts jeit daut one Tipps nich,” meend hee. Un daut wia dan

daut ieeschte, waut Buare enne Stäts nich jefoll. Uk de aundre nich, bie an tus en Canada wia daut soo, wan waut betolt wia, dan wia daut betolt.

Oomkje Teews un Wiens strikjte nu noch een bät oppe Gauseerom, Bua oba, dee nom Äte emma een bät kjwiem wia, naum Koope unjrem Oarm un schoof met am auf no de Koa. Doa säd hee Isaake aun, daut hee nu schmock stell senne sull, nich piepe ooda waut un uk nich wajchrane, hee wull nu een bät schlope. Hee läd sikj em Graus oppem Rigje un muak de Uage too. Hee wuak ieescht opp, aus uk Teews un Wiens wada trigj wiere un sikj nu uk noch bie am een bät em Graus strakjte. Jerät word nich väl. Jieda jenoot fa sikj dise stelle un een bät fule Stund vonne Reis.

Daut wia een heeta Sommadach. Bowe brend daut Sonnkje ferchtalich opp daut Blädadak, daut Grodglaus bie de Däa aum leet-Inn haud 93 Grod jewäse, oba hia em Schaute wia de Hett nich waut to späare. Un stell wia et hia, bloos een poa leekjekotasch, dee huach enne Beem von Aust to Aust flitste un veleicht Jriepa spälde, muake dan met eenmol Loarm, aus wan see sikj opp iernst bossich wiere.

“Weets, Wiens,” must Bua nu oba doch waut von siene Jedanke lud woare lote, “daut schot nuscht, wan wie dort em Nuade mank Struck un Steena läwe motte. Un wan toom Biespel ons leet-Out-Maun mie siene Pripsbood fa miene Struckfoarm bie Musdarp aungebode haud, haud ekj am jesajcht, hee wia een Schopskopp. Nä, toom hia wone kjricht mie kjeen Mensch nich. Oba tweschenenn mol derch Chicago foare, mol Stätsche Arbuse äte, mol unjawääajes scheen faspere, soo aus nu, un dan voll von Koffe un scheene Jedanke soo unjrem Kostauntjeboom ligje met kjeenen schlemren Oaja em Liew aus Isaak siene Heenauage, ekj saj, Wiens, daut lot ekj mie jefaulde. Jo, un wan eena daut rajcht bekjikke deit, dan sent wie doch väl bätä draun aus dise Jenkies hia. De Lied sent je jrodentoo to beduare. Wan an eemol no waut aundat es, daut see veleicht mol waut Schmocket seene welle, wua selle dee hanfoare, dee habe je aules!” Hee wia een Stootje stell,

oba wort dan doch emma nieschieeja, wua de Jenkies dan hanfoare kunne, wan an mol no waut aundat wia. "Saj, Wiens, wua kjenne dee dan hanfoare?"

"Well, dee foare dan no Canada, irjentwua nom Nuade, no The Pas veleicht, ooda no

Peace River."

"Nä, dee bräakje sikj je de Koare doa en Bieta!"

"Jo, daut woll, oba daut es fa an dan jrod mol waut aundat!"

"De Dommajons!"

7.

Derch Detroit

En Chelsea funge see krakjt noch een ladjet Kabin un bleewe doa Nacht. Dän aundren Dach wia Sindach, un daut paust an aul, dan wudde de Lied en Detroit, daut nu aul gaunz dichtbie wia, doch woll een bät lenja schlope, un see haude doa oppe Gause dolla äaren Welle. See fuare aul Klock näajen en Detroit nenn, un daut stemd: de Lied schleepe noch mierendeels, un de Gause wiere soo goot aus ladich von Mensche un Koare. Soo fuare see dan gaunz meddassakjes von Gaus to Gaus un kijikjte jehierich om sikj un besage, waut sikj mau beseene lote wull. See hilde sikj oba doch emma aun de Heiwä Gause, weens sage emma, doahan trigjtokome, wiels dee, soo haud Wiens sikj daut trajchtkalendat, an doch woll no de kanadische Jrens un no Windsor leide wudde. Doa wulle see han.

Met soone Heiwänummasch, daut es soo eene ieejne Sach. Wan eena weet, daut t.B. 12 eenem siene Numma es, un eena foat dan un paust opp un sitt emma wada dise 12 un weet, daut eena rechtich foat, dan woat eenem dise 12 soo langsam soo tusich. Velist eena sikj emol, waut en de groote Städa soo leicht passiere well, un biestat dan hiahan un doahan, dan feelt eena sikj boolt soo velote un veloare mank aul daut Framde. Sitt eena dan meteent oba mank eene Rieej von Zole aune Sied Gaus uk siene 12, dan es et, aus wan eena no Hus kjemt; dan es de Vebinjunk metem Reiseziel wada häajestalt, un daut es, aus wan eena dan uk fuaz bekaunde Jesechta sitt, un aus wan aules eenem wada frintlich aukjijkt. Jo, de rajchte Heiwänumma, dee

es däm Koafora daut beskje Tus, daut et fa am enne framde Welt jeft.

Uk onse Strucklenda veluare schlieslich doch äare 12. Daut heet, see hieed met eenmol opp. Wiens meent oba, hia medden enne Staut un dicht aune Jrens wudde woll aule sas Heiwääj, dee en Detroit tooprande, to Enj kome. Daut wia uk nich schlemm, wan see mau oppe Morjesonn toohilde, muste see eenmol doch no de kanadische Jrens kome. Aulsoo no de Sonn, säd hee Buare aun, un dee haud em äwajen dan nu wada sienen Welle, recht siene Näs oba doch onjefää oppet Sonnkje ut.

Daut jinkj een Stootje uk gaunz goot, oba de Lied en Detroit wiere nu doch woll aul oppjestone, haude sikj uk fuaz opp äare Koare jesat un foawoakjte krakjt doa erom, wua Bua foare sull. Un wiels am soo wia, daut nu uk Oomkje Koop sikj wada malde macht, hee oba, daut wia je doch Sindach Vermeddach, frädlich bliewe wull, soo hilt hee stell. Hee wudd wieda foare, säd hee, daut jo, oba mau bloos, wan Wiens am saje kunn, daut et soo uk gaunz jewess rechtich wia, un wan wää Koope hinje faust hoole wudd.

Waut wist Wiens, auf daut soo rechtich wia, hee wudd nu woll wäm froage motte, un hee kijikt sikj dan nu om, auf doa oppem Sidewalk wää wia. Doa wia oba mau jrod een Footjenja oppem Stich. Daut heet, to Foot wia hee, daut woll, oba een "Jenja" wia daut nich een seara. Hee muak woll hanewada een poa Schräd, dan stald hee sikj oba emma wada tweschenenn han un stiepad de Waunt. Wan hee jleewd, nu stunt

see uk een Stootje auleen, gauf hee ar noch een Schupps un schwääkjt een poa Schräd wieda. De Henj hilt hee doabie dan oba emma reed enne Loft, daut opp am meteenst nich doch waut Onsechtboaret, Schwoaret enopp voll. Bieaun vetald hee sikj waut Scheenet, ooda sunk sikj eent. Wiens jinkj dan oba doch opp disen beenschwaken Maun too.

“Goonmorjes,” sajcht hee soo rajcht frintlich, “go jie een bät enne Morjeloft spaziere?” Un frajcht am dan, wua hia de Wajch no Canada es. De Maun schnukt ieescht een poa mol soo rajcht deep von Hoaten, stalt sikj metem Rigje aune Waunt, de Been äwakjriez. “Where to?” frajcht hee, waut am een bät schwoa foll, oba hee kijkt doch gaunz frintlich doabie. “No Windsor, nom Jrenshus.”

“Right there, around the corner!” Hee wull noch mete Haunt dän Windsor Corner wiese, oba Wiens must am ieescht een bät behelplich senne, daut hee de Haunt von hinjrem Rigje looskjrieach. Dan stald hee am wada trigj aun de schockelje Waunt, säd Dankscheen un wull nu gone. Oba de Maun roopt am noch eenmol wada trigj. Auf hee am nich een Fäwer doone wull. Hee sull doch mol dän Letoarnpost doa, ooda waut daut wia, een bät faust hoole, hee must doa vebie, un daut Beest daut wageld soo, daut kunn am noch vere Feet faule, hee haud aul jenuach Trubbel met de Hiesa. Wiens naum am dan nu unjrem Oarm un brocht am secha aum Letoarnpost vebie. “Thanks, brother,” sajcht de Maun un kjriezbeent siene Stoak dan nu aul auleen wieda.

“Jeit de Brodder aul soo tiedich no Kjoakj?” frajcht Bua, aus Wiens wada enne Koa kjript.

“Nä, bie däm es noch jistre Owent.”

Oba met däm “Corner,” daut stemd. See wiere kaum omme Akje jeboage, don stuake see uk en eene Rieej aundre Koare, un daut jinkj nu enne Hurr. See kaume nich doatoo, jescheit to froage, auf daut hia uk werklich no Canada jinkj un wua daut Zollaumt wia, daut see doch Audee saje kunne to Onkel Sam un sikj aufmalde. Eene Haunt schoof sikj derchem Koarefensta, eene Stemm säd, see sulle doa 55 Zent nenn laje un dan

mau schwind wiedafoare. Nä, foare, dan foare, un see fuare. Un daut wia mau goot, daut see nich Tiet jehaut haude, sikj daut auntokjikke, wua see wiere un wuhan see fuare, sest haude een poa von an sikj doch vefieet. leescht aus daut nu boajauf jinkj, un een grootet Loch enne leed nenn, wist Wiens, wua see wiere. “Soo,” sajcht hee, “nu sent wie unjrem Wota, nu mau de Lichta aun, Bua.”

“Waut?”

Wiens haud daut nich saje sult, dan wia veleicht kjeena enjeworde, daut see deep enne leed en eenem Tonnel wiere un bowa an een gaunza See voll Wota, jenuach fa aule vea toom vesupe. Aus Oomkje Koop daut hieed un aus hee sach, de Wenj aune Siede wiere naut un von bowe, aus wan daut aul lakje deed un nu doch woll jeete wudd, un aus daut noch emma deepa jinkj, un wan de Lichta nu meteenst utgone sulle, dan wia et ut met am: don wull hee erut, bloos erut ute Koa un rane. Un doamet trock hee sikj dan uk aul de Schoo ut un kjrempeld sikj de Bekjse opp. Un nu sull Bua stell hoole, oba fuaz, hee wull erut. Buare wia je selbst nich gaunz maklich. Uk am jinkj daut Wota em Kopp erom un doabenne schwomme Saunkje Mumm un de Borm un de Gottseibeius ...

Nä, Buare wia goanich maklich, un aus Koop nu emma luda wort, fangt hee werklich aun to torne un dreit rajchtsch no de Kaunt han. Doamet steit doa uk aul een Poliezmaun ooda waut un wiest aul een bät onjeduldich, hee saul mau foare, schneidja foare. Un uk Wiens sajcht meteenst, hia must bloos jefoare woare, weens 30 Miel de Stund. “Nä, dan hoolt weens Isaake unja!” Un Bua klunjt oppe Gas. Oomkje Koop brukt oba goanich jehoole woare, wiels, waut soon Poliezmaun es, fa däm wia am noch dolla angst aus fa Wota; hee saut nu stell un wia stell.

Aul too lang dieed et uk aul nich, don wia ver an een Lichta Punkt, un daut wia dan daut Loch, wua et wada enne Bowawelt nenn jinkj. Un aus see bute un bowe wiere, wiere see en Canada.

De Jrenslid en Ontario, wan an daut uk nich autoseene wia, daut see sikj freide,

onse Oomkjes wada gaunz un jesunt tus en Canada to habe, wiere fein to an, un bloos Wiens must erutkrupe un hinje dän Trunk opmoake; daut wia oba uk aules, see kunne foare. See sage oba, daut daut nich met aula soo glaut jinkj. Eene gaunze Rieej Koare must biesied foare, un doa wort dan een bät mank de Sache jekromt. Daut jinkj gaunz bat en et kjlienste. Doa wiere oppjeputste Ladies, de kjrieje et soo drock, daut see nich emol Tiet haude, daut Spieejelkje erut to hole un sikj en Canada fresch optofoawe, wuatoos see sest doch emma Tiet habe. Äwajens wiere see uk soo aul root jenuach em Jesecht.

Dit wia aulsoo Ontario, daut rajchte Ontario. Waut de Toronto Foarasch dort wieda em Wasta von Ontario jeseene haude, daut wia wieda nuscht aus Wiltnis jewast. Hia sach et gaunz aundasch ut. Kjeen Wunda, hia wia je nich wiet auf uk London, een bät wieda Waterloo un Kitchener, waut mol Berlin jewast wia. Hia wia Hamilton un schlieslich Toronto selfst. Un hia läwde dan aulsoo uk däm Russlenda Wiens siene väle russlendsche Frind. Aun dise Russlenda dochte see nu woll aule vea, aus see derch Leamington derch wiere un opp No. 3 Heiwä lenjst däm Lake Erie Eewa nuadoost fuare.

Hia haude dee sikj häajebrocht, aus an daut en Manitoba, un Saskatchewan un en

Alberta to drieech, ooda to naut, to heet ooda to kolt, ooda, wäaweet, veleicht uk mau to kol un to eensom jeworde wia. Jo, hia sach et gaunz aundasch ut aus enne Präarie. Doa wia soo goot aus kjeen Unjascheet tweschen dit Poat von Ontario un Michigan. Deeselwje huage Wooltbeem aum Heiwä, deeselwje Oftgoades met dee nu aul riepe Kjoasche, deeselwje scheene Wäaj un uk deeselwje Hett, dee et hia aum See oba mau opp 85 Grod brocht, un schlieslich uk deeselwje frintliche Kabins ver London, wua nu dan to Nacht aunjehoole sull woare. Aules dautselwje, bloos daut hia en Ontario daut Meddach mau haulf soo dia wia aus enne Stäts un nich jetipt brukt woare.

Daut wia, aus wan de Oomkjes utem Strucklaunt sikj rajcht een bät steila un straua hansade, aus see soo sage, daut see aules, waut de Stäts haud, uk tus en Canada haude, wan uk mau en eenem Winkjel, verieescht mau en eenem. Toom Oajre wia mau, daut eena hia vonne Präarie nich mau jrodsoo jlikj hanfoare kunn, daut eena emma ieescht derch daut Jenkie Launt must un doa ieescht eene goode Fuppvoll Dolasch lote fa daut Foare opp äare glaute Wäaj. Jo, daut wia toom Oajre, un Wiens oajad daut aum dolste, wan eena uk jleewe sull, am aus Russlenda sull daut aum weinichste wee doone.

To Konferens

“Na, un dan nu, daut heet, wuahan nu?” fruach Bua, aus see aum 1. Juli, nodäm daut see sikj en London scheen utjeschlope haude, wada enne Koa saute.

Jo, wuahan nu? Daut haud uk Wiens, de Marschal, jieren jewist. Soo en sienem Senn, haud hee sikj je aul aules trajchtkalendat. Fa aula Dinj muste see sikj dit Paradiesesische Stekj von Ontario doch mol jrintlich aunseene, un doabie wudd et

goot senne, wan see eenen von siene russlendsche Frind, dee hia tus wia, met oppe Koa haude. Hia wia jrod wua de groote Konferens, doa wudd hee aul jenuach Frind trafe. Aulsoo no de Konferens, daut heet, wan de andre daut mau uk wulle.

“Well wie nich mol no de Konferens foare?” Wiens frajcht daut soo em auljemeene enne Koa nenn. “Konferens?”

Woo meenst du daut, wää deit hia dan konferense?" Bua es aul fuaz nieschierich. "Ekj well no kjeene Konferens," stalt sikj Oomkje Koop uk aul dedwää, "daut woare doa doch mau aules Russlenda senne."

"Sent et, Wiens?"

"Nä, daut nich, doa sent von aule Sorte, un ..."

"Un daut es dan uk krakjt eendoont, wan uk bloos Russlenda. Wan see ons doa nenlote, dan ... Waut doone see doa ieejentlich, Wiens?"

"Ekj well nich no eene russlendsche Konferens," knoat Koop wada. "Nä, dan erut met die, ute Koa!" Bua wia een bät kort. "Wie weens foare to Konferens. Nich, Teews?"

Teews säd nuscht, un Koop wist dan nu, daut hee opp eene Konferens kome wudd, toom ieeschten Mol en sienem Läwe, un fuaz opp eene "russlendsche." Un am gruseld.

Bua start de Koa. "Un daut jeit dan -?"

"Hia wieda, opp Numma 2, nuadoost." Wiens haft aul de Koat opp siene Kjnee utjebreet un sieekjt. "Un, daut heet, wie kome dan no-?"

"No Kitchener Waterloo."

"Daut es doa, wua de Konferens es?" Wiens antwuat nich fuaz. Oba dan säd hee doch jo. Un wuarom sull de Konferens uk nich en Waterloo senne, krakjt soo goot aus sestwua, wonde doa nich jenuach von äare Lied? Doarom säd hee jo, bloos doarom. Weete wist hee daut nich.

Wan eena vom Siede aun de Zwillingstada Kitchener un Waterloo naunkjemt, dan es doa daut ieeschte Kitchener, waut mol ne gaunz dietsche Staut wia. De Nomes aun de Jeschaftshiesa sent uk noch dietsch, oba daut es uk woll sacht aules, waut doa no twee Weltkrijiej dietsch jebläwe es. Nä, noch waut, Kitchener es eene schmocke un reinliche Staut.

Aus de niee Konferensjast doa dan ieescht medde benne wiere, wull Bua, de Fuamaun, natieedlich uk weete, wua daut Konferensjebied wia. De Marschal kaum nu dan doch een bät en Veläajenheit. "Doa, wua väl Koare stone," sajcht hee. Hee wist je, woo daut emma wia, wan äare Lied wua

een Gaustjebott haude ooda sest waut Nieschieejet, doa stunt daut dan Blocks äwa Blocks voll von Koare, daut framde Mensche sikj nich jenuach tiere kunne.

Soo sochte see dan nu de Städ, wua de väle Koare stunde. Waut doa oba nich stunt, daut wiere de väle Koare. Kitchener un Waterloo, toopjenome, es nich soo kjlien, oba doch wada uk nich soo groot, daut eena mete Tiet nich runt kjemt. Nä, von eene Konferens funge see hia kjeene Spoa. Aus an daut kloa jeworde wia, hilt Bua schlieslich opp eene Schautegaus stell, dreid sikj no Wiense, waut de Russlenda un Reisemarschal wia, un wull aul jrod met sien Daut heet aufange. Oba Wiens wia aul bute ute Koa; hee sajcht kjeen Wuat un schift auf, Rechtunk Hauptgaus. Bua dan nu uk erut. Un hinjaraun, bestalt bloos noch, de aundre sulle schmock bie de Koa bliewe, hee wudd am schoons wada trigjbrinje. Hee kaum oba doch noch eenmol wada trigj: Teews sull am dän Hoot liee, wiels bie soone Hett, un wan eena dan stoakj jinkj, daut kunn Sonnestich jäwe em bloozjen Kopp.

Soo kaum daut dan, daut, aus Bua bat de Hauptgausakj kaum, doa noanich kjeen Wiens mea to seene wia. Na dän Schisjat uk!

Entweschen wia Wiens en eenem Stua, drunk eenen Koke un blädad em Telefoonbuak. Hee socht doa wäm, eenem Kausdarp. Hee haud hia uk sest noch Bekaunde, oba von kjeenem wist hee dän vollen Väanome. Dis Kausdarp oba, dee haud am eenmol nedatrajchtich jeoajat, von däm wist hee von don aun Vää, Meddel, un Hinjanome un dän gaunze Tietel bowenenn, soogoa de Gaus aun dee hee wond. Bloos daut Husnumma, dee wist hee nich mea, soo wiet haud sien Oaja doch nich jerieekjt. Un doa wia hee uk aul: Kausdarp, Derkj Solmonn, dan de Tietel, et wia een grootet Tia, 74 Kent Street.

Eenen Stautplon haud de Stuamaun nich, wan dit uk jrod een Buakstua wia. Dee wiere aula jeworde, de Staut läwd nu plonloos. Oba de Maun kjand de Kent Street un kunn saje, wua dee lach, un aus hee de Husnumma hieed, kjand hee uk dän

Kausdarp. Auf, wiels daut een grootet Tia wia, ooda daut hee sikj veleicht uk mau äwa däm jeoajat haud, daut fruach Wiens aul nich. Wiens kjemt dan nu gaunz vejnieecht un tofräd no de Koa un well uk fuaz foare, dän Kausdarp oppsieekje, dee wudd an aul aules äwre Konferens saje kjenne. Oba, wua dan Oomkje Bua wia? Soo langsam kjrieech hee dan ut Oomkje Teewse erut, daut Bua een bät no am haud oppausse wult un am trigjbrinje. Hee wia am hinjaraun jegone. Hm, Wiens kjript enne Koa, un am jeit doabie soo aulahaunt derchem Kopp. Opne Borms wudd et hia doch woll nich jäwe medde en Kitchener, oba daut brukt uk nich emma jrod een Borm to senne, äwa waut Bua stolpad.

Doa wia verieescht dan oba woll nuscht bätret to doone aus to lure. Bua wudd doch woll boolt kome.

Auf hee wudd? Dee socht woll noch Wiense, sienen Russlenda. Hee strolcht von eene Sied Gaus no de aundre, von eene Gaus oppe aundre. Hee jinkj hanunhää un kjikjt un kjikjt. Un werkjlich, nu hauda am. Een bät wiet auf wia hee woll, oba daut wia sien Hoot, un daut wia uk sien Rigje. Nu dan mau hinjaraun. Aus hee noda kaum, tornd hee dan doch een bät. Daut wia Wiens aulreit, oba hee wia nich auleen. Aun siene Sied jinkj een junget, een bät sea leichtaunjetrocknet Frumensch, un de beid deede sea leefolich to eenaunda. Daut muak Buare doch een bät stutsich. Oba daut kunn je Frintschoft senne, siene Sesta veleicht ooda siene Plemenitze, dee hee hia toofalich jetroffe haud. Meist, meist haud hee see wada utem Uag veloare, doa drenjde sikj emma aundre Mensche tweschen an. Hee sach see oba krakjt noch wada, aus see jrod en eene Dää nenjinje. Een Restaraunt wia daut. Hee dan nu uk doa nenn. Fuaz funk hee see nich mol wada. Aus hee oba soo aun de Rieej Boode delenjd jinkj, sett daut Frumensch doa dan rechtich hinja eenem Desch un foawt sikj schwind noch een bät de Leppe opp. Een junget Dinkj wia daut noch mau. Nä, denkjt Jasch, Wiens woat woll jegone senne, daut Äte bestale. Hee henjt sienen Hoot oppem Knagel, Wiens siena honk doa aul, halpt

sienem Buck een bät no un drenjt sikj dan uk aune aundre Sied hinja dän Desch un sat sikj dol. De Mejal ritt de Uage op, daut Mul wia vom Foawe noch op, un recht sikj steil opp.

“Nä, nä, daut heet, ekj well mau opp Wiense luare, ekj sie met am toop. Sent jie Frintschoft?”

“Bitte, ich verstehe Sie nich?” Daut Frumensch räd dietsch.

“O, du tust nich Plautdeutsch verstehen. Ich soag mau, daus ich auf Bruder Wiensen lauern will, ich mein warten, wir fahren zusaumen zu die Konferenz, wenn wir die erst gefunden hauben.”

“Auf wen wollen Sie warten? Und warum grade an diesem Tisch?”

“Auf den russlandschen Wiensen, waus woll dein Onkel ist.”

Doamet es oba de “Onkel” aul selfst biem Desch un kjikjt de beid vewundat aun. Noch vewundada oba kjikjt Bua, aus hee “Wiense” von väare un em Jesecht sitt. Hargomms nä, daut es nich Wiens, weens nich siena. Lied ekj saj! Hee dan nu bloos opp un wajch. Fuh, sajcht hee, aus hee wada oppe Gaus es un sikj dän Schweet vonne Stiern wescht, un dan rät daut Bauljch uk noch dietsch.

Oba waut nu wieda! Daut baste wia woll, hee jinkj nu trigj no de Koa. Wan see hia enne Staut uk dietsch råde, dan wudd Wiens sikj woll aul auleen irjentwoo derchschlone. Veleicht wia hee uk aul lenjst trigj bie de Koa.

Hee steewelt aulsoo auf no de Koa. Aus hee omme latste Akj bicht, hinja dee de Koa dan stone sull, steit dee doa nich. Na, nu, waut es dan dit? Nä, dan de aundre Akj. Woo Deikja, uk hia nich!

Doa kaum dan noch manjch eene Akj mea, ea Oomkje Buare daut Licht oppjinkj, daut hee sikj vebiestat haud. Vollens oba jleewd hee daut mau, aus schlieslich een Poliezrnaun opp am tookaurn, dee am aul eene Tietlank beoobacht haud.

Derwielen saute de aundre dree Oomkjes en äare Koa un luade. Eene Vieedel Stund vejinkj, eene haulwe un uk dree Vieedel.

Oomkje Bua kaum nich. Well, dan doch woll sieekje, noch haude see je am emma wada jefunge. Teews un Wiens gone aulsoo loos, sieekje. Oomkje Teews oba em bloozjen Kopp. Waut oba Koop wia, dee sull bie de Koa bliewe. Däm wia je daut uk gaunz jetroffe von wäaje sien schwaket Foot un Beenwoakj.

leescht sett hee noch un kijkt de beid hinjaraun. Hee sitt, woo dee, aus dee bat de groote Gaus kome, utenaunda gone, eena rajchtsch, de aundra linkjsch. Daut mucht je nu woll een Stoot diere, bat aula wada trigj kome, denktj Koop, trakjt sikj de Schoo ut, beid, un strakjt sikj hinje oppe Sett han.

Hee haud oba noch nich lang jeduselt, aus doa meteenst waut aum Dääreglaus puttatt. Hee foat enne Hecht, un Uage un Mul bliewe am groot op stone; aus vesteent sett hee doa, bloos de Schlucka jeit am opp un dol. Aune Koaredäa steit een majchtich groota Poliezmaun. De frajcht am waut. Isaak vesteit en siene Vefieenis nich een Wuat, un hee kaum uk äwahaupt nuscht råde. Schlieslich bejript hee oba doch soo väl, daut eena hia nich parke doaf, daut hee wieda foare saul. Dan jeit de Maun. Oomkje Koop dan nu no väare, start de Koa un wajch, bloos wajch. Hee foat eenen Block, bicht dan rajchtsch, foat noch eenen Block, bicht dan linkjsch, un soo noch een poamol, Bat hee jleeft, hia finjt aul kjeen Poliezmaun häa. Dan helt hee stell, kjricht schwind noch siene beid Schoo to hoole un dan erut ute Koa, erut un rane. Bloos wajch vonne Koa, daut kjeen Mensch jleewe kunn, daut hee met dise Koa waut to doone haud.

Unja eene Hakj sat hee sikj dol, fa Angst un Grul un Rane gaunz ute Pust. Oba soo väl Äwalaj wia am doch noch jebläwe: de Koa must hee seene kjenne, wiels, wan de aundre trigj kaume, dan wull hee uk wada han. Ea nich. Hee trakjt nu de rajchte Schoo wada aun, de linkje oba lajcht hee biesied oppe leed. Aum linkje Foot haud hee je noch emma de Heenauage, twee Stekj. Em äwajen oba befoot hee sikj nu bloos doamet, daut hee lenjst de Gause zielt, rajchtsch un linkjsch, daut am de grulje Poliezmaun nich noch eemol soo vefieet. Inspakjta Teews oba un Wiens, de

Russlenda, dee sieekje Oomkje Buare, jieda en eene Halft von Kitchener, waut eemol Berlin wia.

Daut sull doch Spos senne, denktj Wiens biem Sieekje, onsen Jasche nich to finje, dee es sest doch gaunz scheen to seene, Nä, un mierendeels uk to hiere. Hee jeit dan uk emma doahan, wua hee sikj Mensche aunsaumle sitt. Oba emma wada es daut waut aundat, emma es doa kjeen Bua mank. Nä, opp disem Enj Kitchener es dee nich, dee woat opp Teewse sien Enj jewast senne. Dee woat am woll uk aul jefunge habe un met am lenjst bie de Koa senne. Na, dan mau trigj no de Koa.

Wiens vebiestad en Städa nich mea soo leicht; daut hee en Kitchener vebiestre kunn, daut wia am noch nich enjekome. Ver eenen Uagenblekj kaum am daut oba doch en, aus hee om de Akj buach, von wua äare Koa aul must to seene senne. Aus dee oba nich to seene es, steit hee een bät stell, kijktj sikj dise Akj met äare Jebieda noch eemol bäta aun, un last uk noch eenmol dän Nome vonne Gaus. Nä, daut es aules en Ordnunk un opp siene Städ. De Koa es mau wajch. Hee dan nu em Drebbel un es uk boolt opp de Städ, wua de Koa jestone haud. Doa lach je uk noch de Spetz von däm Eisskriem Kone. Jo, hia haud see jestone. Un stunt nich mea. Uk soo wiet aus hee seene kunn, stunt see nich. Nä, dit es je nietlich. Doa wia oba nich väl Tiet toom besenne. Wan Oomkje Teews von unje, vonne Akj, hiahäa kijktj, kjeene Koa sach, must hee je jleewe, dit wia nich de rajchte Gaus, dee wudd dan de rajchte Gaus Aunfange to sieekje un doabie dan aum Enj vebiestre. Meijeen! Nu bloos mau trigj oppe groote Gaus un Teewse noch eenmol to hoole kjree.

Un soo dwault Wiens, de Russlenda un Reisemarschal, dan nu en Teewse siene Halft von Kitchener erom un sieekjt dän veloarnen Inspakjta. Dee must je leichta to finje senne aus Bua. Hee wia een groota Maun un haud nu jrod kjeenen Hoot opp. Daut jleewd Wiens, un daut wia oba de reinste Äwagloowe.

Waut nämlich Teews wia, däm wia daut vonne Sonn to heet jeworde oppem Kopp,

un soo haud hee sikj dan schwind waut jaaïne Sonn jekoft. Oba nich een Hoot, dän haud hee je, dän haud Bua mau opp een Stootje jeliët; nä hee haud eene Metz jekoft, eene Schlubb, soone aus Bua emma druach. Däm wull hee see dan uk nu aul toom näakjsten Jeburtsdach schenkje, daut hee sienen Hoot wada gaunz fa sikj auleen haud. Hee haud de Metz dan uk fuaz groot jenuach fa Bua sienen Kopp jenome. Am selfst honk see deep oppe Oare. Nä, met soon Dinkj oppem Kopp haud Oom Teews sikj woll selfst nich eemol jekjant.

Auf daut dan nu oba aun de niee Metz jeläaje haft ooda aun sestwaut, jenuach, Wiens funk kjeenen Teewse en Kitchener oppe Gaus. Uk dän haud hee vebuat. Nu wiere see dan aula wajch. Oomkje Bua wia wajch, Oomkje Koop wia wajch, Oomkje Teews siene niee Koa wia wajch, un uk Oomkje Teews selfst wia wajch. Von äarem gaunzen Staff and Equipment wia bloos noch hee, Wiens, jebläwe un äwadäl. Eene scheene Konferens, daut must eena saje.

Oba doa holp dan kjeen Jaumariere, hee must waut doone. Aum baste, hee leet daut läwendje Jeedarejista verieescht noch erom rane un socht de Koa. Funk hee dee un fua doamet opp äare oole Städ un bleef doabie, wäaweet, veleicht funge sikj de veloarne Sinda dan doch noch wada en. Veleicht een poa, veleicht weens eena.

Wiens frajcht sikj aulsoo derch nom Poliez Stäschen un malt, daut am opp dee un de Gaus eene Koa wajchjekome es, Manitoba Leissens, Numma soo un soo. Jo, aulahaunt Reisesache wiere doabenne, veleicht uk een Mensch, een Maunsmensch.

Een Mensch!?! Daut wia je dan mea aus Deefstol, daut rikjt je aul no Menscheraub!

Nä, meent Wiens, daut brukt nich to senne, daut brukt nich eemol jestole to senne. Wan de Poliez mau de Koa finje kunn.

Daut sull mäajlich senne, see wudde fuaz eemol äare Patrol Koare aunroope. Hee kunn hia wachte, wan hee wull. Rajchtsch, de näakjste Däa, doa wia een Rum, doa wia to sette.

Wiens jeit en de Stow nenn, felt meist

oppem Rigje: “Jasch!” ”Peeta!” “Waut en eensje Welt deist dan du hia, Jasch. Best enjebuddelt?” “Daut heet, nä, best dan du, Peeta?”

Jasch wull aum Aunfank goanich rajcht mete Sproak erut, oba dan vetald hee doch, woo de Poliezmaun, aus hee am oppe Gaus siene Biestajeschicht vetalt haud, jemeent haud, wan soo, dan wia et daut baste, hee kaum met nom Poliez Stäschen un luad doa, doa wudd sikj von de äwaje woll mete Tiet wäa malde. Auf hee oba uk to jieda Tiet wajchgone kunn, wan hee wull? Jo, haud de Poliezmaun jesajcht, daut kunn hee. Na dan “Gott help ons,” haud hee opp Rusch jesajcht, oba hee wudd leewa hinja am gone, een Enjskje auf, sest kunne de Lied sikj aum Enj noch waut denkje. Jo, haud de Poliez jesajcht, daut kunn hee. “Weetst, Wiens, ekj meen, met soone Poliez es daut soo, wan eena nuscht jedone haft, dan doone dee eenem uk nuscht, dan halpe dee eenem soogoa noch, daut es schnorrich, nich?” Oppem Poliez Stäschen wia hee dan, hee wist nich woo, verieescht mank Kjinja jekome, dee haude jeschlemt un jeroat, dee haude no Modder jewult, oba wan see dan Eisskriem kjrieëje, dan wiere see uk wada stell.

“Kjrieëchst du uk Eisskriem?”

Wieda kaume see en äare Vetal nich. Een Poliezmaun kaum nenn un fruach Wiense, auf hee nich metfoare wull, an de Städ wiese, wua de Koa jestone haud, eena von de äaje haud soone Koa jeseene, un doa wia uk een Maun benne jewast, een bät een schnorja.

Wiens wia fuaz reed, oba disen, hee wees opp Buare dän wulle see mau uk fuaz metnäme. Dee jehieed uk to de Koa. Daut wia je scheen, meent de Poliezmaun un schmustad een bät, de gentleman sull uk mau kome.

Nu wort et dan een bät forsch: en eene Poliezkoa, väare twee forsche Poliezmana, de beid Weltreisende hinje, soo jinkj daut dan nu derch de Staut Kitchener.

Aus see no de Städ kaume, wua de Koa jestone haud, wia de Städ doa noch emma, de Koa oba noch emma nich. Oba waut aundat wia en äare Städ. Nich wiet auf von

de Spetz von däm Eisskriem Kone saut doa eena, en Tramp ooda waut. De Metz deep oppe Oare, daut see rajcht aufstunde, soo saut hee doa un schmieekjt de Piep. Un daut wia dan kjeen aundra aus Inspakjta Teews selfst. Aus de Koa bie am stell hilt, kijkt hee de Poliezmana väare uk een bät nieschierich aun, rieekjad oba wieda. leescht aus hee hinje Buare un Wiense meteenst enwoat, nemt hee de Piep utem Mul, un daut wia aus wan hee sikj nu tiere wull. Hee deit et oba noch nich, hee steit bloos opp un kjemt aune Koa enaun.

Wiels Oomkje Teews doch uk to de Bonsch jehieed, säd de Poliezmaun, waut aum Stia saut, de Piepemaun sull uk mau enopp, un wooväl mea dan nu noch fälde? Eena, nu aul mau eena, un de Koa.

Dan kjiezte see en dise Jääjent erom, gaunz langsam, von eene Gaus no de aundre. Met eens burt doa waut ute Hakj erut un wajch, eene Striep Stoff wajch. Daut jinkj oba em Dreeschlach, sooväl wia to seene, wiels de Maun, een Maun wia daut nämlich, dee wia aune Leidsied boaft.

“Hinjaraun, nu bloos hinjaraun! Bua wort nu selfst de Kommandaunt äwa de Koa un de Poliezfoars, “dit es ons Vieeda, dän mott wie jriepe, step on the Gas!” De Koa sat dan uk loos, un aus see jäänen dän Utretsa es, bloat Bua ut vollem Hauls: “Ho, Isaak, ho! Hool stell, dit sent wie, ekj un Teews un ...! Wie doone die nuscht!”

Isaak, dee wia et werkjlich, wäa oba uk soo aul ute Pust, daut Dreble, daut wull bie am nich mea soorajcht. Hee tornd, un aus hee sach, daut Teews, dee aul utjestääje wia un opp am tookaum, one Kjäde wia, stunt hee gaunz stell un leet sikj von däm uk aunfote. Teews haud von Wiense aul erfoare, daut uk de Koa wajch wia. Wua hee dee jelote haud, fruach hee Koope dan et ieeschte. “Dise Gaus erauf un bie daut roode Hus, fuaz omme Akj, doa steit see.” Koope wist goot. Aus de Poliezkoa met Wiense un Buare bie däm roode Hus omme Akj buach, steit doa rechtich de Koa, äare Koa, met däm Manitoba Leissens un de witte Striep äwre Brost, wua to läse es: Fort William, Ontario.

De Poliezkoa fua wajch, ea Oomkje Bua

doatoo kaum, siene Räd to hoole. Hee wia meist een bät beleidicht. Em groote gaunze haud de Poliez sikj gaunz to siene Tofrädenheit oppjefieet, em kjrietischen Moment haud see sikj one to murkjse unja sien Kommando jestalt; doafäa haud hee an nu wult siene Aunerkanunk utsprääkje. Wiens, de Russlenda, bedankt sikj je woll fa de Help, oba daut haud doch aules kjeenen Schwunk. Un soo haud hee sikj dan selfst en Postua jebrocht un daut “Ladies un Jentelmen” uk aul erut jehaut, aus, ja Lied! de Poliezjunges dan unja däm Schaul von siene scheene Räd meteenst stell wajchrutsche. Nä, dan nich. “Dan nu enne Koa nenn, aula! Isaak, du veropp!” kommandieed hee Koope, dee unja Teews siene sechre Bejeitunk nu uk aul aunjekome wia, “un wiedahans, Isaak, daut saj die, wiedahans, wan wie wua enne Staut kome, dan woa ekj die met eenem Knaut Henj un Feet toopschniere un aune Koa faust binje, daut woa ekj.”

Aus see soo dan wada enne Koa saute, wia an, aus wan see et noch nich rajcht jleewe sulle. Äwarut Bua wia mestusch, auf see et uk aula selfst wiere, un auf see uk werkjlich aule vea wiere. Hee wudd sikj dee leewa ieescht noch aula äwatale. “Eent,” sajcht hee, kijkt Oomkje Teews sienen Rigje aun un lajcht dän kjlienen Finja aune linkje Haunt erom, “twee,” hee kjnekjt dän tweeden Finja un fa Wiense, “dree,” de Meddelfinja, daut es Oomkje Koope, “vea,” sajcht hee, kijkt sikj erom un vefieet sikj, “Na waut Schinda, waut es daut, wäa es dan nu aul wada utjehäwelt!” Oba dan sitt hee meteenst medden enne Koa noch eenen Buck, un aun däm wia hinje dan de Vieeda faust. “Vea! Wie sent aula, nu kjenn wie foare.”

Kjeena säd waut doajäänen. See wulle aula bloos noch eenmol von Kitchener wajch. Teews selfst haud daut Stia, un Wiens saut aun siene Sied, soo wia et aum sechaschten. Oppe groote Gaus wulle see aul leewa nich enopp, soo schlikjte see sikj dan oppe Hinjagause derch nom Siede oppem Heiwä enopp. Eenmol bloos must Teews noch stell hoole, Wiens haud noch waut en eenem kjlienen Groserie Stua to

doone. Ea hee oba ute Koa kroop, dreid hee sikj noch no Buare: "Sett du mau stell, Jasch, wan du mie bloos sajchst, woo Telefoon op Enjlisch heet, dan woa ekj mie aul gaunz auleen weete. Oomkje Teews, woa jie uk kjeenem erutlote!"

"Nä."

"Soo," sajcht Wiens, aus hee trigkjemt, "nu weet ekj aules, nu verwoaz."

De ieeschte fief Miel ooda soo bleef aules stell oppe Koa, daut wia, aus wan see sikj aula ieescht een bät trajchtstukre lote muste, daut see wada en äaren normalen Toostaunt nenkaume. Bua wia woll et ieeschte doabenne. Weens kijkt hee nu aul wada hiahan un doahan un sitt doobie dan met eenmol waut, waut am soo bekaunt väakjemt von frieejoa.

"Noch emma boaft, Isaak?"

Isaak kijkt haustich no siene Feet un ritt dan de Uage groot op: wess, de linkja Foot es boaft. Hee sett un stiat däm Foot aun.

"Waut es loos, Isaakje, es daut nich dien Foot?"

"Ekj, ekj, ekj hab miene Schoo vejäte."

"Waut, diene Schoo? Wua?"

"Unjre Hakj."

"Schlopmetz! Daut es aul waut ekj aune Mensche nich liede kaun. Kjemt doa mol waut aundasch, aus et aule Dach es, dan veliere see fuaz dän Kopp, dreie aulahaunt Doms auf, veliere un vejäte dit un daut. Waut haudst du äwahaupt en de Hakj to krupe?"

"Wie motte trigjfoare."

"Daut es jeloage, Isaakje, trigjjefoare woat nich. Nu trakj die mau schmock de aundre Schoo uk ut un fia see toom Fensta erut. Du kaunst nu boaft en Toronto eromrane."

Bua dreit noch een poamol metem Kopp äwa de schlopmetzje Mensche, dee aules vejäte, un kijkt dan aundatwääjes han. Äwaschroz ver am sett Oomkje Teews.

"Sä, Teews, waut es dan daut, waut du oppem Kopp hast?"

Teews haud, nodäm daut nu wada aules normal wia, aul emma soon Onjemak oppem Kopp jespäat un wist nich rajcht, waut daut senne kunn. Hee foat dan nu mete Haunt nom Kopp un kjricht de Schlubb to hoole un trakjt see erauf. leescht bekijkt

hee daut schloddaje Dinkj een Stootje, un doobie felt am dan meteenst doch bie, woo daut opp sienem Kopp kjemt. "Dit es fa die, Jasch," sajcht hee un rieekjt de Metz no hinje, "jeff mie miene Hoot!"

"Hach hieet jo, hia nemm," un Bua graubscht nu uk nom Kopp. Oba de Finjasch bliewe am jrod soo en sienem Hoanast stäakje. "Daut heet, wacht Teews, dien Hoot, wua es dien Hoot?" Hee kijkt von eenem nom aundren. "Wiens, ekj haud dän doch bie dienem oppjehonge, weetst noch, doa em Koffe Schopp?"

"Waut Koffe Schopp? Du rätst biesta, Jasch." Oba Jasch wia aul to sikj. Dee daumelje Mejal, sajcht hee, oba mau em stelle, un hee sajcht uk nich, wuarom de Mejal dan nu schult es.

"Wie motte trigj foare, Teews, en Kitchener, en eene Koffebood, oppem Knagel, doa henjt dien Hoot." Jasch rät met eenmol schnorrich stell.

Oomkje Teews es nich von de Sort, dee boolt waut veliere deit ooda vejäte, hee es oba uk nich von de Sort, dee boolt no waut trigj foat. Hee lat nich eene Muck, hee es een stella Maun un foat eene Strakj wieda, em Siedooste nenn. leescht aus see en Galt sent, frajcht hee Wiense, wuahan nu wieda.

"Rajchtsch, opp 24A."

Teews dreit rajchtsch, siedwaste, un kjemt opp 24A.

"Daut heet, wuarom waste, Wiens, wua jeit daut han?" frajcht Bua gaunz vewundat. "leescht no Paris un dan no London."

"London? Na Kruschjekwauss un Jalmäamooss! Doa wia wie je vondoag zemorjes! Waut es doa dan nu en London meteenst loos?"

"De Konferens."

"De waut, de Kon...?"

"Ekj well no kjeene russlendsche Konferens," knoat Koop Buare enne Räd.

Oomkje Bua wia noch emma bossich wääjen däm Hoot, un wiels hee de "daumelje Mejal" nich lange kunn, foat hee dan nu opp dän boaften Isaake loos: "Soo, du welst nich, he! Saj daut noch eemol! Zemorjes, aus du nich wulst, deed ekj et nich, oba ditmol, daut heet, daut saj ekj junt,

Oomkje Koop, ditmol schmiet ekj junt ute Koa erut, daut et mau soo stift, wan jie nich fuaz oppe Städ stell sent. Muskjesstell! Wie foare to Konferens un wieda nuscht!" Oomkje Bua wia sea bossich.

Klock vea nomeddach fuare onse Struckooms en London nenn, un Klock fiew nomeddach wiere see oppe Konferens. Oomkje Isaak Koop oba haud twee niee Schoo aun, opp jieda Foot eene.

Oppe Konferens

De Lied em Sol hoowe de Kjap, aus de vea Musdarpa em Konferenssol nenmarschieede.

Veropp de Russlenda Peeta Wiens, wiels daut dit mierendeels eene russlendsche Konferens wia, un wan doa aum Enj noch sull Rusch jerät woare, dan wia daut bäta, Wiens deed daut un nich Bua.

Hinja Wiense kaum Inspakjta Teews. One Piep ditmol. Dee haud hee must oppe Koa lote, wiels, "Oom Jaun," haud Bua to am jesajcht, "Die wudd daut noch likjne, daut du die medd en eene Konferens meteenst eent aunpiepst."

Aus dredda schräd Oomkje Isaak Koop. Met kromme Been un niee Schoo. Hee lompt oba een bät. De Latsta wia dan Jasch Bua, met aulem, waut hee en sikj, haud.

Doa wiere nich väl em Sol, dee sikj nich no an omjekjikt haude. Maunch eena kijkt sikj een tweedet Mol om un fuscheld dan waut to sienem Noba. Dee kijkt sikj dan uk noch eemol om, fuscheld trigjaun un nekjt metem Kopp.

Soo langsam beruicht sikj oba wada aules, un de Konferens jinkj äare Stoak wieda.

"O," säd Bua meteenst to Wiense, "die tun hier wohl Hochdeutsch reden." Un hee stald siene plautdietsche Uare dan nu oppet Huagdietsche en, un wia dan gaunz bie de Sach.

Hee kaum uk sea boolt doahinja, daut daut äwa de Wäaloosichkkeit jinkj. See wulle hia vemutlich emol utfinje, soo kaum am daut vää, woo daut en disem Kjrigh doamet jewast wia un wuarom, un woo daut nich jewast wia un wuarom nich, un woo daut

veleicht jewast wia, wan et nich aundasch jewast wia.

Jasch Bua, dee en dise diestre Sach aul emma väl Kloarheit jehaut haud, kunn et meteenst nich mea uthoole. Am wia soo, nu must hee selfst eemol een Spruch saje, wiels de Lied råde doa woll pienich om dän heeten Brie erom un haude oba aula Angst, jehierich nenn to hupse. leescht wrunscht hee een bät oppe Benkj hanunhää un hoof dan uk de Haunt, soo aus de aundre Kluake daut deede, dee waut to saje wiste. Un aus de Maun dort vääre bowe, dee woll de Kjlieekjsta von aule, ooda doch weens de Eppaschta von daut gaunze Bisniss hia wia, am nu soo aukjikt aus: nu räd, schoof hee dan de Benkje vääre un hinje een bät utenaunda, daut hee doch vääre un hinje toojlikj oppstone kunn un uk jenuach bat toom råde haud, un läd dan loos met "Ladies end Jentelmen."

Am foll oba fuaz bie, daut hee hia nich mank Ladies and Jentelmen wia, sonda mank Breeda. De poa "Schwestre" dort hinje aune Waunt, dee jinje doch woll uk fa Breeda, wiels, aulemaun räd hia aulemaun emma bloos met Brooda un Breeda aun.

Hee vebätad sikj dan nu un funk noch eemol aun, rechtich: "Liebe Brieder!"

Aus hee daut jesajcht haud, strikjt hee sikj mete Haunt ieescht noch eenmol unjre Näs han un trigj un räd dan wieda:

"Weils mich daus soo vorkommen tut, daus hier mit die Wehrlosichkkeit waus los ist, waus festjemacht werden soll, daus es nich wieder soo licht wie im letzten Kjrigh, daus unsre Junges erst lange im Busch im Verborjenen sitzen müssen, wo die Polis sie

nich finden kann, und wenn der Kjrriech dan ieber ist, dan kraufen sie hervor an die Offenbarichkkeit und werden dan in den Jail jestekjt, meist bis ein neier Weltkjrriech Anfangen tut. Ja, und die Junges von unsre rusche Nachbars, daus heisst, die bauen sikj jetzt scheene Heiser vor ihr Kjrriechsjet. Und daurum soag ich, mit die Wehrlosichkkeit, daus muss...”

De Eppaschta väare haud aul emma wada vejäfs jeproof, Oomkje Buare opptohoole, oba nu muak hee lernst. Un Wiens holp am, endäm daut hee Jasche em Been kjneep.

“Darf ich unterbrechen! Erlauben Sie mal eine Frage: Sind Sie Delegat?” fruach de Maun väare.

“Daus heisst, waus soll ich sein, wenn ich erlauben darf? Nein, daus, waus daus ist, waus ich sein soll, daus bin ich nich. Ich bin immer ein proster Farmer jewesen, und mit die Wehrlosichkkeit, daus muss.”

“Wie ist Ihr Name, bitte?”

“Wie ihr Naume ist, meine Alte ihrer? Justina heisst die, die heisst Justina. Ich haub sie auber nich mit auf diese Reise.”

“Nein, nein, ich frage nich nach dem Namen Ihrer Frau, ich frage nach Ihrem eigenen Namen.”

“O, Ihr meint mir. Ich heisse Jakob. Mir soagen sie auber mehrerteils Jasch, weils daus ich einmal kjlein war, und Bruder Wiens, waus auch von Eire Russländer ist, soagt, daus ist rusch, und daus wird auch soo sein. Auber mein hinterster Naume ist Buhr, und mit die Wehrlosichkkeit, daus muss ...”

Aus see ut London erutfuare, saut Oomkje Teews aum Stia un Wiens bie am. Nich wiels daut hia veleicht schlemme Boaj wiere un Bua angst haud to foare. Nä, see wulle mau secha senne, daut see uk werkjlich von London wajchkaume, one daut Bua an nich doch noch utkjneep un trigj oppe Konferens jerode deed, nodäm, daut see am doa schlieslich doch erut un enne Koa nenjekjrääje haude. Sest, wäaweet, waut hee doa noch aules vonne Wäaloosichkkeit jemoakt haud.

“Wäaloosichkkeit,” knoad Koop, “Russlendakonferens ... schäme sulst die,” un kijkt Buare soo jnerrich vonne Sied aun.

Bua haud oba nich tiet fa am. En Jedanke wia hee noch emma oppe Konferens. “Schod, sea schod,” säd hee soo enne Koa nenn, “daut see mie nich to Wuat kome leete. Ekj wull de Lied mau saje, daut onse Junges, ekj meen de Kanadia äare, nich em Kjrriech brucke, wiels daut wie daut Priwiläjium habe. De Russlenda äare Junges motte em Kjrriech, wiels daut see daut Priwiläjium nich habe. Waut es doa wieda äwa to konferense!”

Wiens kijkt sikj rajcht om, aus hee Buare de Sache soo kloa un kort doastale hieed.

“Un wuarom sästst du daut dan nich soo kort un eefach oppe Konferens, wan du die aul en waut enmische must, waut die nuscht aunjinkj?”

“Brooda Wiens, du weetst veleicht dit un jant, waut ekj nich weet, oba daut heet, von Spietsches hoole, doavon vesteist du nuscht, daut see ekj aul. Kort un eenfach, sajchst du. Thi! Kort un eenfach, daut mott nämlich nich. Wan eena eene Räd hoole well, dan fangt eena von een Enjskje auf aun un jeit dan soo bie langsam aun de Sach naun. Eena moakt ieescht eemol een bät kloa, woo de gaunze Sitjuäschen es, un dan.”

“Du muakst scheen waut kloa!”

“Nä, muak ekj nich?”

“Doa kaum je kjeen Mensch doahinja, wua du ieejentlich han wulst.”

“Nä, daut saj ekj je jrod! Daut heet, daut es je jrod waut ekj saj: wan du daut fuaz von Aunfank soo rätst, daut jieda Dommajon moakjt, wua du hanwelst, dan jleewe see, du best een Däskopp un weetst nuscht.”

Wiens must mau nojäwe.

Wäa oba noch nich nogauf, daut wia Bua. “Un waut haud jana doa eegol mank to råde! Waut jeit am miene Fru aun! Un waut hautst du mie enne Been to kjniepe!”

Un soo haud et dan nich jrod een scheenet Enj jenome met de Musdarpa äaren Konferensbesuch. Doabie haud an de Konferens doch väl Derchenaunda un väl Trubbel jebrocht.

Daut sull nu oba aules vejäte senne. Nu fuare see no St. Catharines. Doa haud Wiens nämlich eenen russlendschen Frint sette, aul väle Joare. Dee haud nu jrod siene Hollidäs un sull an nu disen Winkjel

von Ontario wiese.

Daut wia aul schemma, aus see een Enjskje vere Staut een Kabin funge un sikj doa dan toom Bliewe enrechte. Dit sull hia nämlich äa ontarioschet Tus senne.

En St. Catharines

Dän aundre Morje jinkj et en St. Catharines nenn. See schlenjelte sikj derch de Staut. Wiens haud sikj aul em verut een Stautsplon besorcht un wist, wua sien Frint to sieekje wia, un hinje aum Raunt, wua de Staut aul aunfunk optohiere, must Bua opp eenen Hoff bieje.

Hoff, sajcht eena, oba doa wia nich väl von eenem Hoff. Daut wia mau soo, soo, daut äare Koa aun eene Sied nich de Foaw vom Wonhus schropt un aune aundre de Stakeete vom Jrenstun reet. Nä, soo aus daut dan enne Städa met daut es, waut de Lied doa Hoff nane.

Doa hilde see aulsoo stell un bleewe uk stell sette un luade, waut dan nu woll wieda passiere wudd.

“Woo haud jie daut en Russlaunt, Brooda Wiens?” Buare haud daut “Broodre” oppe Konferens soo “vedolt” jefolle, daut hee, leichtlerich aus hee es, sikj daut nu uk aul aunjewant haud. “Woo haud jie daut en Russlaunt, wan jie doa mol Jast kjrieeje, jinkj dan wää erut?”

Wiens kaum oba aul nich reed, waut to saje. De Väadäa jinkj meteenst op, un erut kaum Kjinals Niedarp, de Huswieet selfst, waut dan Peeta Wiens sien russlendscha Frint senne sull.

Niedarp kaum bat aune Koa, kijkt nenn, kijkt noch eemol bäta nenn un kijkt dan een bät mestrusch, aus hee aul de groote Mensche sach. Soo aus daut bie stätsche Lied Mood es, wan see eene Koa voll Jast opp eenmol kjriee. leescht aus hee Wiense “utjemoakt” haud, kload sikj sien Jesecht een bät opp. Hee kijkt nu de aundre noch

eemol rieejlanks aun, muak em stelles schwind een Äwaschlach, hee docht aune Nacht: dree Framde un Wiens, daut wiere vea. Doabie foll am dan meteenst tweealei opp: een groota Buck un eene kromme Piep. Nä, un don wia hee tus, un nu kload sikj sien Jesecht dan gaunz opp, un daut Wundre un Hauntriere jinkj loos.

Na, daut haud hee nich jewist, säd hee to Wiense, daut hee uk siene Frind metbrinje wudd. Oba see wiere am sea welcome, aule vea, un “Nu mau erut, un nu mau nenn!”

Kjinals Niedarp wort meteenst rädrich. Hee wia nich sea lud doabie, un een bät jniesrich kijkt hee doabie uk emma.

Daut Niedarp uk een Russlenda wia, wia am lenjdhan nich autoseene, oba autohiere. Hee sull doch uk aul äwa twintich Joa em Launt senne, haud Wiens jesajcht, un doabie jinkj daut bie am noch emma met “See” un met “bitscheen” un met “Dankscheen,” daut eena doavon dieslich woare kunn. Nä, daut haude see Wiense tus en Musdarp aul aufjewant, dee wist sikj aul schekjlich to benäme.

Oba Bua wia je nich sea mäakjlich en siene Bekauntschofte, am wia billewää goot, uk een nia Russlenda doaromshaulwe.

Un daut dieed dan uk nich lang, don haude hee un Kjinals Niedarp sikj beschneffelt un broodade sikj, daut et eene Lost wia. “Brooda” Jasch kaum doabie boolt soo em lache, daut de Nobafu hinjrem Stakeetetun to de Hinjadäa erutkijkt, sikj de Brell vonne Näs naum un uk aunfunk to frintle.

Met de niee Breeda, daut wia dan noch soo: waut Niedarp säd, daut säd hee emma sea drieech, un bowenenn säd hee daut uk soo, daut Buare daut een Stootje dieed, ea hee hinja dän Sauft kaum, ea hee aunketscht, aus daut Plautdietsch heet. Doaderch kaum daut dan, daut hee emma eene Vieedel Minut to lot loos Brädad.

Jo, dis Kjnals Niedarp haud et hinjre Uare sette. Daut haud Bua sea boolt erut, un soone Mensche jleicht hee. Un soone leet hee uk jieren to Wuat kome.

Inspakjta Teews naum dise niee Bekauntschoft, aus uk sest daut mieeschte em Läwe, gaunz fillisofisch, aus de Jelieede daut woll nane wudde. Hee säd Goondach, rieekjt Niedarpe de Haunt un schoof dan wada de Piep tweschne Täne. Hee wia een stella Maun. Am kaum daut soo vää, Wiens un dis Niedarp dee likjende sikj, soo en äare Räd un uk en äare Jedonte. De Russlenda likjende sikj woll aula een bät. Un wiels hee opp Wiense hilt, haud hee uk jaaen de andre Russlenda nuscht, mierendeels doawääjen. Dis Niedarp mucht goot to liede senne, säd hee sikj un stekjt de Piep fresch aun.

Waut oba Oomkje Isaak Koop wia, dee späld vondoag aul von zemorjes aun “dän Beleidichten, weet de Hunt,” aus Bua daut nand. Aus Isaak hieed, daut et nu no Russlenda gone sull un noch jrodentoo bie dee em Hus, wort hee premlich un bleef premlich. Hee kijkt oppem Nobahoff, aus Niedarp am de Haunt hanhilt.

Oba Oomkje Koop wudd sikj woll schekje motte; Kjnals Niedarp wia je de Maun, dee von nu aun uk metfoare wudd. Daut meent see wudde von nu aun twee Russlenda enne Koa habe.

Daut kaum fa Koope oba noch väl schlemma. Aus see nomeddach looslaje wulle un enne Koa kroope un hee sikj soo aus jweenlich hinje bie Oom Teewse hanjesat haud, kroop uk Kjnals Niedarp noch no hinje un plaunt sikj doa aun siene Sied han, soo daut hee enne Medd wia. Na, daut wia je dan oba doch jeloage, daut leet hee sikj nich jefaul! “Enne Medd kaun ekj nich,” säd hee to Teewse, “dan mott ekj kolkje, ekj mott aum Fensta sette.”

Teews rekjt dan nu enne Medd, waut äwajens gaunz jaaen jieda plautdietsche Ordnunk wia, wiels hee nich de kjansta, sonda de jratsta von de dree wia.

Daut kaum fa Oomkje Koope oba uk noch väl schlemma. Sien ieejentlichet Onjlekj kroop nu mau ieescht enne Koa nenn. Hee must seene, woo Wiens, de Russlenda, vääre dichta aun Buare enaunrekjt un sikj bie am dan noch eene von disem Niedarp siene Mejales hansat, krakjt ver siene Näs. Ver Koope siene nämlich. Woone daut wia, wist hee nich, Niedarp must eene gaunze Hets Mejales habe, dree ooda vea haud hee aul jeseene. Daut kunn schoons senne, daut dit jrod dee wia, dee am biem Goondachsaje Enjlisch aunjerät haud.

Daut stemd, waut Oomkje Koop sikj doa en siene Russlenda Bedrenjnis vääjaumad. Jrod dee von Niedarp siene Dajchta wia et, dee am biem Bejreesse ieescht Huagdietsch aunjerät haud, un aus ar daut soo vääkaum, hee vestunt ar nich, wiels hee nuscht säd, aunjefonge haud, Enjlisch to råde. Nä, daut wia je dan nu oba daut Schlemste, waut een Russlenda Koope aundoone kunn, Enjlisch to am råde.

Un daut Mensch saut dan nu krakjt ver am. Un woo wort am meteenst: rikjt daut enne Koa nu nich no waut, no waut aundat aus no Tobbaksruak?

Wää nu oba en sienem Element wia, daut wia Oomkje Bua. Met “Brooda” Niedarpe wia hee nu aul soowiet, daut hee am too råde deed, uk no Musdarp to trakje. Un met “Freilein Ilse” räd hee bloos mau Huagdietsch, nodäm daut hee jehieet haud, daut Wiens daut soo deed. Niedarps Ilse wia et nämlich jrod, dee doa uk metfua. Jo, soogoa sienen Hamdskroage kjneep hee von nu aun too, woo sea dee am uk warje deed, un uk daut Necktei haud hee nu mierendeels enne Medd unjre Kjenn bomle, onjefää enne Medd.

Daut gauf dan nu de näakjste Doag aulahaunt to seene un to beseene.

See stunde aulatoop enne Rieej aum Welland Kanol, dee Lake Erie met Lake Ontario vebinjt un gaunz dichtbie St. Catharines vebie jeit, un leete doa een poa Schöp derch de Locks passiere. Bua kjwiold

noch enenn, tweemol. Nich en de Schöp, nä, em Wota. Eenmol aus et gaunz läach wia, un eenmol aus et gaunz huach wia, daut hee dän Unjascheet doch onjefää berääkjne kunn. Daut muste 50 Schoo senne, waut daut Wota em Kanol jehowe kunn woare, meend hee, aus hee met sienen Äwaschlach foadich wia.

“Daut stemt zimlich goot,” lacht Niedarp, “jenu sent et 46.5 Schoo.”

See stunde dan uk vere Brigj äwrem Kanol, dee sikj dan meteenst opprecht stald, daut Oomkje Koop rajcht äwaroasch bekjt. Am wia soo, daut Kjrät daut kunn uk noch gaunz no ditsied äwastelpe.

Oba waut Kjnals Niedarp an hia erom uk wiese deed, un met waut hee uk puche wull, Jasch Bua leet sikj nich vebleffe. Hee räd dan emma boolt von Chicago, un hee räd daut soo, daut eena meist jleewe must, hee wia doa oppjewosse.

Niedarp haud siene groote Kanoon oba

bat tolatst jehoole. Daut wiere de St. Catharinesche Strietkoare. Aus hee siene Jast mau ieescht en eene benne haud, don must uk Oomkje Bua toojäwe, daut hee soowaut noch noanich enne Welt jetroffe haud, uk en Chicago nich. De Strietkoare en St. Catharines habe daut nämlich aun sikj, jiedatsmol wan see loosriere doone, dan jäwe see soon schnorjet Jelud von sikj. “Daut heet, krakjt aus mien oola Foss, de King, wan däm de Load een bät schwoa vääkjemt. Nich, Wiens?” lacht Bua. Un hee lacht bie jiedatsmol loosfoare dolla un luda. Hee lacht sikj meist doot. Daut kaum soowiet, daut see nich mea Strietkoa foare kunne, wiels see schlieslich aul aula emma fuaz aun Buare sienen fosjen King denkje muste.

Un soo wia daut dan, daut weens en eenem Stekj de heilje Katrinen Staut äwa Chicago wia. Waut uk Bua toogauf. Brooda Niedarp haud schoons met waut to puche.

Niagara Falls

Tweemol bleef Oomkje Buare en Ontario oba doch de Loft wajch. Beid Mol em Niagara Park. Eenen gaunzen Dach strolcht de Jesalschoft doabenne erom. De Park licht aum Niagara Fluss un aum Niagara Wotafaul. Dis Park, met däm Wotafaul aus Hauptstekj, es je woll daut Scheenste, waut Canada to wiese haft. Wan eena doa Aunfanks Juli es un sonjet Wada aunjetrotte haft, dan helt eena daut doa benne goot eenen Dach ut. De vea strucklendsche Oomkjes weens hilde et ut. Oba uk Kjnals Niedarp un Fräulein Ilse hilde et ut, wan see hia uk aul schokmol jewast wiere.

Wäa en Niagara Falls jewast es, mott uk daut Brock Monument jeseene, un wan hee sest een Mensch met een bät feinre Maniere es, uk bewundat habe. Wiels, en disem Punkt sent de Ontario Lied een bät emfintlich. Kjeen Wunda: dän Wotafaul, dän habe see eemol däm “rooden Brooda,” de

Indiauna, foadich aufjegaunat; daut Brock Denkmol, daut habe see sikj selfst jebut. To liere von Jenerol Brock, dee hia om 1812 erom de Jenkies mol de Bekjse utklopt, aus de spaziere kaume un vejäte haude, äare Kanoone tus to lote. Don wiere de Amerikauna scheen doll, vondoag habe see daut aul vejäte. Doone weens soo. Oba schode deit daut woll nuscht, daut Oom Brock doa steit un uk von hinjre Jrens gaunz scheen to seene es.

Dit Denkmol haft nu je ieescht eenen jehierjen Foot, dee fa sikj auleen aul een gaunzet grootet Buwoakj es. Un daobowe steit dan ... steit dan ... na nu saj mol wäa, waut doa steit! Daut es en Jauma, wan plautdietsche Mensche met eenmol vom Pluach wajch un no Niagara Falls kome, dan veschleit an de Sproak, daobowe steit dan eene “Säule” un wada bowe opp dee es eene Plautform met noch eemol een Foot,

opp däm dan schlieslich Oomkje Brock aul selfst steit, opp siene ieejne twee Feet. Daut gaunze es goot siene 185 Schoo huach.

En de Säule benne jeit eene Trap enopp, emma soo enne runt aus een Jewinjboa. Wää doa jenuach Lost un jenuach Loft haft, dee kaun doa dan enopp trape, gaunz bat bowe, un met Jenerol Brocke hauntriere, dee de Haunt aul emma reed utjestrakjt helt.

Wäm daut oba too huach es, dee kaun uk unje met am hauntriere. Wiels, eenen rajchten Oarm un Haunt haft hee unje em Denkmolfoot ligje, fuaz aum Engank. Disen Oarm schluach am nämlich emol de Blitz auf. De Blitz haud äwajens rajcht: de utjestrakjta Oarm sitt uk goanich sea schmock. Bowe woss am dan een nia Oarm, soo daut hee nu dree haft un de eensja Jenerol enne Weltjeschicht, dee daut von sikj saje kaun.

Bua wull bowe hauntriere un wull dan nu enopp. Uk Oomkje Teews wull enopp, un Fräulein Ilse jinkj met an met, wiels von bowe kunn eena wiet em Launt nenn kjkje, see kunn an doa väl wiese.

Hia unjawääjes wia et nu jrod, wua Buare daut ieeschte Mol de Loft wajchbleef. De Trap es mau enj, un de Mensche kome un gone doa un motte aunenaunda vebie. Un soo strikjte see Buare dan pienich äwrem Buck, un eenje, dee selfst een bät Buck haude, dee kjwatschte am uk, daut et am rajcht kjittelt.

Hee kaum oba doch langsam hecha, bat am meteenst eene Mumm entjääjen kaum, dee weens soo dikj wia aus hee selfst. Weens soo dikj. See vefieede sikj beid een bät, stunde vebleft stell un maute mete Uage eena dän aundren dedwää, nich delenjd. Un don muake see sikj denn un proowde. Veschiede proowde see, ieescht mete Rigjes jäajenaunda, don mete Siede, don haulf soo un haulf soo. See räde sikj doabie too, ieescht em Goode un don aul een bät opp doll. leescht beid opp Enjlisch, un don jieda en siene Sproak. De Mumm säd: Mon Dieu! Mon Dieu! Bua säd: Sodom un Gomorra! Daut holp aules nuscht, un meteenst wiere see dan gaunz faust, see kunne nich han noch hää un

haude beid kjeene Loft.

Fräulein Ilse stunt doabie, unja an, kjkjt von eenem nom aundre, wull dan uk wua aunfote un halpe, wist oba nich wua, see wia mau nat.

Toom Jlekj kaum Inspakjta Teews, dee veropp jegone wia, nu trigjaun, to seene, woo daut soo lang dieed. Äwajens ond am aul waut. Un daut wia je dan goodschekjs uk soo, aus am daut jeont haud. Hee säd nuscht, naum de kolde Piep een bät fausta tweschne Täne, sad siene Kjneer jäajen Bua siene Hoft, foot de Taunte omme Schulla un wrigjelt, un aus hee een Stootje jewrigjelt haud, foll daut Poatje meteenst utenaunda.

Bua must hia dan nu oba omdreie un trigjaun gone. Hinja am jescht de Mumm. Oomkje Teews un Ilse, dee nu wada trapopp jinje, hieede de beid noch een Stootje sikj waut vetale, jieda räd en siene Sproak. Daut heet, Bua räd woll wada rusch.

Wäarent Bua em Denkmol sien Älent met daut dikje Frumensch haud, fillistieede de beid Russlenda sikj unje opp eene aundre Oat. See wiere hia nämlich auleen; Oomkje Koop haud sikj, aus hee sach, wää am to Jesalschoft jebläwe wia, wieda jebrocht un wia nich to seene.

Daut wia hia om daut Denkmol erom sea scheen, met Boschwoakj, met Ranke, met Bloome un uk met Beem. Un doabie weess sikj dan, woo sea Peeta Wiens noch Russlenda wia. Verem Engank en daut "Monument" stunde nämlich twee gaunz ernoare Mulbäabeem. Jo, jo, gaunz rechtje russlendsche Mulbäabeem. Un doa wiere uk jrod scheene riepe schwoaate Mulbäare aun. De folle aul auf, wiels de schoselje Lied hia nich wiste, woo scheen dee schmaktje.

Wiens wist daut, un twee un twintich Joa haud hee aul kjeene Mulbäare jeseene, noch jejäte. Nu aut hee. leescht kjkjt hee sikj oba no aule Siede om, auf doa uk kjeen Poliez ooda sest waut von Oobrichkjeit to seene wia. Un hee wull uk aul jrod noch to Niedarpe saje: Kjnals, paus een bät opp, daut doa kjeena kjemt! Aus am biehoff, daut hee en Canada wia.

Soo kaun een Russlenda vebiestre, wan

hee no twee un twintich Joa meteenst wada ver een russlendschen Mulbäaboom met riepe Mulbäare steit. Dan es hee wada gaunz tus, dort, wiet en Russlaunt, en Scheenhorscht ooda en Nieendarp ooda wua, un jleeft, de Mulbäaboom steit bie Kauspasch enne Jrenshakj un jehieet von rajchtswäajen Kauspasch. Nu wiere je Mulbäare en Russlaunt kjeen Oft, un Mulbäare vom Noba sienen Boom jejäte, äwarut, wan de Asta noch em ieejnen Goade nenhonge, daut wia nich jestole. Weens nich rechtich jestole, nä, daut kunne de Jaschkjes, Peetakjes un Fraunskjes eefach nich toojäwe. Oba wiels äare Oolasch doaräwa aundasch dochte un wiels dee jrata un stoakja wiere, kjjkjte de Junges sikj emma ieescht om, ea see naume, waut an jehieed. Bätä noch, wan sikj mank an een truhoatja Hein ooda Kjnals funk, dee sikj biem Stroohupe oppstale leet toom Oppause, daut doa kjeena kaum.

Doarom wia Wiense soo jewast, Kjnals Niedarp sull sikj bie de Akj Denkjmol oppstale.

Wiens kjrieedch rajcht een blauet Mul von de schwote Bäare. Oba soo must je daut uk. Tus, don eemol, don haud daut blaue väl wieda aus bat aune Näs jerieekjt. Wiels, Mulbäare aut eena nich eenselwies; eena naum emma een hauntjevoll opp eenmol un prast dee dan aum Mul enaun, bat see nenn kunne.

To Läpelkost haud hee nu noch jieren een Kuffel Malkj jehaut. Malkj met Mulbäare doabenne, waut wia daut emma ver een Schmoasel jewast.

Aus Bua wada unje wia un Wiense soo blaustädich em Jesecht sach, jleewd hee verieescht, de beid Russlenda haude sikj enne Koddre to hoole jehaut; en Russlaunt sull daut Mood senne. Daut wia je dan oba doch nich soo. Un nu dieed et nich lang, don haud uk Jaschkje eenen blauen Schnurboat, waut äwajens gaunz jäajen sienen kjristlichen Gloowe wia. Daut heet, jieda sort von Schnurboat wia jäajen siene Relijion, eendoont auf blau ooda fossich. Hee gauf oba doch boolt no metem äte. Wiels, daut es woll soo, eena mott de Mulbäare aus Kjint un unja ruschem Himmel

jejäte habe. leescht mau dan schmakje dee een Läwelank no waut Scheenet.

Aus de Inspakja un Ilse trigj wiere un see nu foare wulle, worde see en, daut Oomkje Koop fäld. See jinje om daut Denkjmol erom, see kjjkjte enne Hakje, mank de Bescha, unjre Ranke un tweschne Bloome: doa wia noanich wua een Isaak Koop. "Nau, dän Diewel auch! Freilein Ilse, bitscheen, haust du ihm veleicht oben bei Jeneral Brocken wo jesehen?" "Nich!"

Daut wia toom Wundre äwa Oomkje Buare, woo leicht hee sikj meteenst russlendsche Omganksforme aunjeieejent haud, woo schmeissich hee freileine un bitscheene deed, nu daut hee jleewd, daut must soo senne. Eena haud am wellich fa een russlendschen Buakhoola ooda Vewaulta ooda Darpschriewa hoole kunt.

See brukte oba nich lang to sieekje. Opp eene eensome Grausplak, unja eenem eensomen Boom saut en eensoma Mensch un hilt een Kopp scheef.

See jinje schroz äwrem Graus no däm Mensch han, däm et von hinje soo een bät kooplich sach. De Mensch saut nämlich metem Rigje no an jedreit, no an un no de äwaje Menschheit.

"Brooda Isaak, waut deist du hia? Wie welle wieda foare, un du best weet de Kuckuck wua!" Bua jinkj noda aun Koope enaun, dee wia de eensome Mensch nämlich, soo daut hee am von vääre seene kun. "Daut heet, ekj frog..." Hee wort met eenmol stell un kjjkjt Koope een Stootje soo een bät nie aun: "Waut es daut ver een Knust, waut hast du em Mul Isaak? Spie daut ut! Un waut helst du dän Kopp scheef?"

Oomkje Koop dreikopt bloos een bät metem Kopp un säd "Ss"; hee säd daut oba äwaroasch, soo daut de Loft no benne jinkj.

Bua foot dan nu aun un wull am dän Kopp äwarenj sate. Oba doobie zischt Koop ieescht rajcht loos: "Fot mie nich aun, miene Tän!"

"Waut? Tän! Tänerietinj! O gosch, uk daut noch!" Bua schluach sikj rajcht mete Henj aune Lenje. "Wie welle nu nom Wotafaul foare, wua emma aules straum un sindoagsch es, un du woascht doa dan nu

erom rane, aus wan du eene leedschock hinjre Bak hast! Deit et wee?”

“Et deit,” Un Koop läd de holle Haunt leiselkjes opp siene leedschock un zischt wada no benne. Bua sad sikj nu oppe Huck ver Koope han: “Lot mie mol seene, moak et Mul op! Woone es et?” Isaak muak werkjlich daut Mul op, weess metem Finja von een Enjskje auf un säd soowaut aus i-i-i.

Bua wull dan nu met siene Haunt doa nenn, oba Koop tekjt dän Kopp haustich wajch, un soo kjikjt Jasch dan mau mete Uage en daut Mulloch nenn. Daut haud je dan uk nich waut jeholpe, weens, aus hee Koope fruach, auf et noch emma wee deed, säd hee wada et deed un zischt uk wada. “Eine Pille Aspirin wudde wenigstens die Schmerzen betauben,” mischt Ilse sikj nu en de Sach, “ich hole gleich mal welche.” See jinkj auf.

Oomkje Koop oba muak een vegrudet Jesecht, dreid metem Kopp un säd wada i-i-i, wiels Pelle, un noch vonne russlendsche Mejal! Nu wort oba Bua desprot: “Daut heet, Brooda Isaak, de Pelle, dee nemst du, daut saj ekj die! Un wan nich, dan warj wie die hia oppe Städ dol, un ekj duck die diene vedolje Tän metem Kjnipsmassa utem Heispodem erut!”

Jasch Bua wudd je daut woll doch nich jedone habe. Oba Oomkje Koop naum daut Aspirin un drunk uk daut Wota hinjaraun, daut Freilein Ilse fuaz metjebrocht haud.

De Tänerietinj gauf no eene Viedelstund uk werkjlich no. Daut Knust oba aune Bak, daut bleef. “Hool weens de Haunt doa een bät vää, sest grule sikj de Mensche noch fa die!” säd Bua, aus see biem Wotafaul aunjekome un äare Koa jeparkt haude, un sikj nu tweschen de Mensche derchdrenjde, aun daut Wota enaun.

Well, un doa stunde see dan vere Niagara Falls. Deeselweje Niagara Wotafaule, von dee de Kjinja enne gaunze Welt aul enne unjaschte Schoole liere motte. Daut heet, enne musdarsche Priwautschool wia je doavon nich jelleet worde, wiels, em Katekjisem stunt doavon nuscht.

Jo, un hia wia et uk, wua Jasch Buare toom tweede Mol de Loft wajchbliewe deed.

Nä, nich daut see am hia wada dän Buck kijlamde. Uk nich wääjen daut vüle Wota. Mein Zeit, en Duluth un en Chicago haud hee jenuach Wota jeseene, mea aus dit. Uk nich, wiels daut Wota hia soo huach rauffoll, woascht woll faule, wan unja die meteenst nuscht es, hee wia goanich soo lang trigj opp dise Oat aul selfst jefolle. Uk nich, wiels daut Wota soo ruzhe deed. Doa wia nuscht äwa to wundre, een Wunda wia et jewast, wan et nich jeruscht haud. Nä, daut wia aules aulreit. Hechstens, daut hee, soo aus hee säd, nich goot bejriepe kunn, woo see doa dän scheenen Rääjenboage oppjestalt haude, daut dee an nich omstelpe deed. Von stette ooda soowaut wia nuscht nich to seene.

Nä, von aul daut wort am de Pust nich aula. Aula wort see am von daut, woo un waut “Freilein Ilse” an doaräwa to vetale wist, waut hia aules to seene wia.

Dee wia nu nämlich Marschal. Dee wist hia Bescheet, un wist jieda Dinkj een Nome to jäwe un jiede Sach to erkjläare.

Wiens leet sikj daut sea jefaul. Hee horcht uk leewa too, aus daut hee emma soo to doone haud, aus wan hee aules wist, un doobie dan ieescht lang en siene Koate un Blädakjes un Schrefkjjes studiere must.

Bua wia aulsoo gaunz Bewundrunk. Hee haud emma jelleeft un daut uk nich aundasch kjane jelleet: eene Mejal wia eene Mejal, un wan eene Mejal School hilt, waut et nu aul aulawääjes gauf, dan wia see eene Liera Mejal, un waut see de Kjinja lied, wia goot, wan dee daut boolt wada vegaute. Waut de Lierasche Ilse Niedarp an hia vetald, daut haud hee jieren behoole, doamet kunn hee tus scheen puche.

Hee wia gaunz Ua un bucheld tweschenenn mau Oomkje Koope enne Rebbe: “Bruder Isaak, daut heist, jetzt paus gut auf. Hier kaunst du waus lernen, waus du meindag noch nich jewust haust.”

Hee räd nu bloos Huachdietsch, veleicht, wiels daut hia aules soo väänäm wia, woarschienlich oba mea, wiels hee daut Freilein wiese wull, daut hee uk em Huachdietsche gaunz tus wia.

“Nu hiee mau, Isaak, oba dakj diene leedschock doch met de Haunt dolla too,

ekj säd daut doch schon aul, hieescht: äwa dree Million Galoone Wota faule jieda Sekund erauf. Un weetst du, wo lang daut es, eene Sekund? Daut weetst du nich, wiels daut es nämlich äwahaupt nich lang, daut es bloos wo wie eenmol met de Uage plinkje. Doarom saje see daut maunchmol uk Uageplinkj, kijj mau soo." Un hee plinkjt Isaake eene Sekund vää.

"Un daut Schepp, waut doa unje eromkrawelt, daut heet Maid of the Mist. Hiescht, Brooda Isaak, daut es von Mest jemoakt. Daut habe see dan oba goot toop jebakt un veleicht uk noch waut aundret mank jenome... Waut sätst du, Freilein? Maid, daut es hia Junkfru! ... Na, Isaak, dan meent Maid opp dietsch Junkfru, un daut es dan bloos de Nome von daut Schepp ... Waut, Freilein, Näweljunkfru? Na, Isaak, dan es daut doch gaunz waut aundret aus du dochst. Doa meene see aundret Mist met, nich Staulmest! Oba nu kijj mol, wo de Mist Junkfru hankrauft, medden mankem Rääjenboage, und nu, wo sitt mie daut! Nu kjemt see äwaroasch wada erut!"

"... Un jieda Joa brockelt von däm Jesteen vom Flussbad von twee bat vea Schoo loos, aun de Eewasch weinja, en de Flussmedd, wua de Hauptmauss vom Wota sikj bewääjt, mea, wuahää uk de Hoofiesafarm von de kanadische Faule staumt, dee an dän Nome jejäft haft. De Geologe habe jerääkjent, daut de Faule eene Tietspaun von runt 50,000 Joare doatoo gebukt habe, de säwen Miel von doa, wua daut Brock Denkmol steit, bat hia trigjtolaje."

"Hiescht, Brooda Isaak, 50,000 Joa haft daut Wota hia aul soo jerant, von bowe no unje un von vääre no hinje."

"Daut es jeloage," säd Isaak hia fuaz.

Bua schmeet dän Kopp erom: "Daut heet, waut es jeloage? Isaak, waut es daut fa Räd! Un waut es mie daut fa een Benäme!" Hee kijjkt sikj rajcht enjstlich om, auf Freilein Ilse daut aum Enj soogoja jehieet haud.

"Ekj saj oba, 50,000, daut es jeloage."

"Tsch-sch-sch! Wo kaunst du daut saje, wan de Geologe daut utjerääkjent habe, daut sent doch aules jeliiede Professasch!"

"Professasch! De Welt es äwaheipt mau 6000 Joa oolt. Daut säd Oom Jieet noch

latsten Sindach enne Kjoakj. Du sulst die nich too väl enbille lote von de Mejal ..."

"Tsch-sch-sch!"

"Wan ekj daut tus vetal! Un waut rädst du Huachdietsch, du best nich enne Kjoakj, un du best uk kjeen Prädja nich!"

Doa wia noch een gaunzet Deel mea to seene. Un Freilein Ilse vetald un vetald. Un de Musdarpa saje daut aules un leete sikj daut aules vetale, un jieda muak sikj siene Jedanke doaräwa. Jieda en siene Oat.

Oomkje Isaak Koop toom Biespel wia mestrusch. Hee jleewd nich, daut daut hia aules ajcht wia. Nodäm daut hee en Chicago de Hiesa haud oppem Jäwel stone seene, trud hee de Mensche daut too, daut see uk dit hia aules mau "oppjemoakt" haude, om de Lied häatolocke un an daut Jelt auftonäme. Likjne wudd an daut.

Nu haud je am hia noch kjeena een Zent aufjenome. Aules kunn hee sikj emsonst beseene. Un daut Meddach, daut hee hia em Restaraunt jejäte haud, haud mau 40 Zent jekost, mau jrod haulf soo väl, aus irjent wua aum Heiwä enne Stäts. Oba irjentwaut wudd je doaraun uk woll nich ajcht jewast senne. Wäaweet, waut daut fa Fleesch jewast wia!

Nä, Oomkje Koope wia nich to halpe, un doa wia uk aul mau bloos Jasch Bua jebläwe, dee am emma noch beliere wull un sikj met am erom oajad.

Oomkje Teews, de Inspakjta, dee haud uk vondoag noch nuscht mea jesajcht aus sest. Hee haud äwajens doch aul een poamol metem Kopp jenekjt, aus Freilein Ilse sikj biem vetale gaunz no am dreid. See recht äare Råde uk sest mierendeels aun am, vermutlich, wiels uk see am fuaz dän "Inspakjta" aunsach. Nä, Oom Teews säd nich väl. Hee wia stell, aus hee vom Brock Denkmol eraufkaum, hee bleef uk stell, aus hee ver de "Horseshoe Falls" stunt. Uk sach et am nuscht aundasch, aus wan hee tus bie sikj hinjrem Staul ver däm grooten Steenaklompe stunt. Hechstens veleicht, daut hee hia foakna kolt schmieekje deed. Tweschenenn kijjkt hee dan uk eemol vom Wota, ooda waut doa sest jrod jeseene must woare, wajch un Ilse aun. Am hieed sikj daut scheen, woo de Huachdietsch räd.

Em äwaje wull hee hia seene, waut et to seene gauf; un wan et heet, von doa un doa sach et noch wada gaunz aundasch, auf see nich hangone wulle; Oom Teews staup fuaz loos. Uk bewäaje deed hee sikj hia mank aul de framde Mensche, dee ut de groote Koare erutkroope, gaunz frie, aus daut eenem friejebuarnen Amerikauna tookjemt.

Gaunz aundasch wia daut met Peeta Wiense, däm Russlenda. Wiens haud twee gruntveschiedne Welte kjane jeliheet. leejentlich wiere et dree: daut Kjeisa Russlaunt, daut roode Russlaunt un Amerika. Un hee kunn et nich halpe, emma wada, wan hee hia waut Nieet to seene kjrieech, ooda erläft, vejlikjt hee eent met daut aundre.

Uk nu, aus sikj daut Niagara Wunda ver siene Uage utbreed, jinje siene Jedanke trigj no Sibieren, un daut Launt, daut kjeene Jrense haft. Hee sach siene jewaultje Riefasch wada, siene onendelje Jebirje, siene wiede Tundre un siene onäwaseeboare Welda. Woo wia daut aules soo one Aunfank un one Enj jewast, soo wilt un soo onheimlich scheen; un woo haud hee sikj jegrult, daut hee doa niemols mea rutkaum. Am jinkj noch een Grusel derch, wan hee sikj kjlienen, schwaken Mensch doa, foaken one Wajch un Stich, sikj nom oosten derchoabeide sach. Dach un Nacht un Angst fa Hunga un Frost, fa wille Tiere un fa tiajewardne Mensche. De Mensche, daut wia daut Schrakjlichste jewast. De Mensch, de nia rusche Mensch, dee wia et jrod, dee am en de Wiltnis jejoacht haud, dee am derch Sibieren hetse deed.

Un hia? Opp siene gaunze Reis derch Asien haud hee nuscht jeseene, waut sikj aun Grootoatichkheit un Natuajewaultichkheit met dise Wotafaul haud mäte kunt. Woo kjlien un nichlich wia uk hia de eenselna Mensch em Vejlikj met aulem, waut de Natua hia jeschaufe haud! Un doch, hee haud hia nich daut Jefeel, daut de Natua am drekjt, daut see am dootdrekje kunn.

Weinje Schoo von de toobende Wotamausse stunt eena hinja sechrem

Jelenda, ooda saut gaunz jemietlich opp eene Benkj, one jieda Spoa von Angst. Wist eena doch, wan de Mensche wulle, see spaunde uk de Niagarafaule. Weinje Miele dän Fluss erauf lach daut Queenston Ellektrisitätswoakj, daut jratste enne Welt, daut auleen 80% von de Mensche en Ontario met Ellektrisität besorjd. Waut haude de Mensche jedone? Von bowe de Wotafaule leide see en eenem Kanol een Deel vom Wota auf, aun de Faule vebie, un leete et unje wada em Fluss nenn un feede doamet de Plaunt. Weinje Miel em Siedwast must de Welland Scheppkanol dän Welland Fluss kjrieze. Waut deede de Mensche? See bude fa dän Fluss eenen Tonnel unjrem Kanol derch, soo daut een Wota däm aundre nich vere Feet wia.

Nä, hia en dise Akj von Ontario, besonda aum Niagara, haud eena nich daut Jefeel, daut de Natua dän Mensche unjanaum. Ea wia et daut Jäajendeel.

Oba de Faule selfst deede de Mensch nuscht. Hee kunn sikj daut leiste, dee aus een Utstalungsstekj to behaundle un see soo to erhoole, aus de Natua an haud woare lote. Waut hee deed, hee schauft fa daut Niagara Natuawunda dän rechtjen, dän kjenstlich un een konstvollen Rome.

Eena brukt mau, wan eena aum Eewa-Jelenda stunt, sikj vom Wota wajch un no de aundre Sied dreie, dan haud eena ver sikj, waut de Mensch aus ieejnet Woakj däm Natuawunda wirdich aune Sied jestalt haud. De stielfolle Buwoakje, de Terasse, de Wotabecken, de Krutstekja, de Bloome, de Trape, de gaunze Aunloag wia een Konstwoakj. Hia sach eena, waut Natua un Konst doone kjenne, om sikj jäajensiedich to noch jratre Jeltunk to brinje.

Wiens siene Jedanke wiere dan uk bie de Mensche. Dort, en Sibieren, gauf et äwa dusende un dusende Werscht soo goot aus kjeene Mensche. Un waut doa wia, wia hault wild, un siene Welt hieed biem näakjsten Fluss ooda Boajrigje opp. Waut eena doa oba aun Mensche, dee de Oobrichkheit väastalde troff, dän jinkj eena säwe Werscht utem Wajch. Un wan et too lot wia, dan gauf eena sikj daut mensche onwirdichste Utseene, veräte, vekome,

schwak, krank, schoslich; soo wia eena Normal Birja un haud Utsecht, noch veleicht een Stootje frie eromrane to kjenne. Br–r–r, am frua noch vondoag, wan hee aun daut Menschsenne unja Onmenschliche docht.

Un hia? Daut kunn hia uk mau eenem aus am enkome, daut eena fa Mensche Angst habe kunn. Buare kaum daut nich en, uk Teewse nich. De kijjite hechstens de niee Koare een Stootje aun, wan dee besonda groot un fein wiere. De Mensche, dee doa erutkroope, dee beachte see äwahaupt nich.

Wiens kijjijt uk no de Mensche, oba doch nich, wiels dee am jefädlich väakome kunne; hee wist oba, daut dit eene von de Städte enne Welt wia, wua aules, waut et unjre Mensche Väanämet, Bediedendet, Huachjestaldet ooda bloos Rikjet un Onrujet gauf, sikj troff. Wua aules, waut soo ooda aundasch von Jewichten Einfluss wia ooda Jelt haud, weens eenmol jewast senne must. Friejoa wieren et Kjeisasch un Kjeenichs jewast; vondoag kaume dee gaunz ute Mood, vondoag wieren et äare Nofolja de Presidente un Premierministasch un dee, dee de Presidente un Premierministasch moake, dee schwoare Junges vonne Huachfinauns. Oba doa kaum uk de andre Sort, dee wada Menschegonst noch daut Jelt groot muak, sonda dee de "Jreesse" en sikj selfst druage, de Wissenschauffla un Forscha, de Dichta un Kjenstla. Ver aulem de Dichta un Kjenstla.

Waut wist eena, wan eena de 35 Miel Parkwääj langsam delenjd fua, ooda wan eena sikj wua oppe Steenbenkj sad un dän Menschestroom aun sikj vebie trakje leet, waut wist eena, wäm eena doa aula bejäajent ooda wäm eena doa aula sach. Woo veschiede dia de Koare uk utseene muchte, de Mensche selfst, dee wiere aula mea jlikj aunjetrocke, aula schlicht, un traude uk aule schicht opp. Woo aundasch wada wia daut en Russlaunt jewast, em Kjeisa Russlaunt un noch mea em Bolschewikje Russlaunt. Doa wia daut jiedrem Poliez Offitzia, jiedrem Stautsrot, aul nich to råde vom Senator ooda Minista un nohää jiedrem rooden Kommissar aul

von wiet autoseene un mea noch autohiere jewast, woo wiet hecha hee stunt aus de jeweenliche Mensch, woo sea dis jeweenliche Mensch fa am un uk mau ut siene Jnod doa wia.

Hia wia en Kjeleeda aules nich aundasch aus see selfst. De Maunslied foaken bowe em Hamd, dän Stroohoot enne Haunt, äwre Schulla dän Reeme vom Teleskoop, ooda Kamera Tausch, soo spazieed daut hia erom un räd un bedruach sikj soo, daut de aundra sikj nich belasticht feeld, veschwiess dan noch eraufjesat. Kjeenem wia autoseene, waut hee fa eene Roll em Läuse späld un waut sien ennare Wieet wia. Uk von wua wää kaum, wia kjeenem autoseene. Aun Städte aus dit, wua Mensche ut aule Welt sikj toopfinje, deeselwje Mensche, dee ditjoa en Niagara Falls, oppjoa en Monte Carlo, un Room, Nizza ooda Rio de Janeiro sent, soone Mensche kjeleede sikj jlikj un likjne sikj uk sest. Doa weet eena nich, von wua wää kjemt.

Wiens beobacht oba äare Koare. Uk dee likjende sikj äwajens, oba de Leissensplote, de verode, von wua see kaume. Un et wia opp jenuach: onjefää opp eene kanadische Koa kaume emma näajen framde, wiet de mieeschte ute Stäts. De Europää un de Turiste ut Asien, Afrika un Australien un ut Siedamerika, dee wiere entwäda met Stätsche Koare ooda mete Boss ooda de Bon jekome. Nä, fa Wiense wia daut een nieet, een ieejenoatjet Jefeel, no Sibieren hia nu sootosaje em Meddelpunkt vonne Welt un vonne Menschheit to sette un sikj soon beskje met dootoo jehierich to feele.

Noch waut aundat foll Wiense, däm Russlenda, hia opp un beschafticht siene Jedanke, wan hee daut Jeruzh von aul de Koare un daut Jedrenj von aul de Mensche betrachte deed. Hee haud vondoag dän gaunzen Dach noch kjeenen Poliezmaun jeseene. De gaunze Vekjia räajelt sikj hia von selfst, schienboa bloos derchtofle, dee hia un doa, sechtboa woll, oba nich oppfaulent, soo daut see daut Jesaumbilt nich veschemlen, aunjebrocht wiere. Daut wia de Selbstzucht, de Aunstendichkjeit, de Ertrockenheit vom Publikum selfst, waut hia

Ordnunk hilt.

See selfst haude äare Koa aun eene vebodne Städ jeparkt, doa haude aul twee jestone, un dee haude an doatoo veleit. Aus see no twee Stund doa wada vebiekaume un äaren Fäla enworde, brochte see de Koa dan wieda. Un doa honk noch kjeen Poliezticket aune Däärejräp. Proow eena en Winnipeg mau mol, siene Koa opp eene faulsche Städ hantostale, ooda opp eene rechtje eene haulwe Stund äwre Tiet stone to lote! De beid aundre Koare stunde doa noch, faulsch, aus see no diestawoare aul no Hus foare wulle. Emma noch one Tickets.

Daut et hia kjeene Poliez gauf, wia nich to denkje. Bie soo väl Mensche un Koare kunn jieda Uagenblekj waut passiere: Kjinja verane sikj, Koare steete toop, un daut es dan de Poliez, no dee eena utkjijit. Es de ieescht doa, dan es wada aules en Ordnunk. Un dee wia secha uk hia oppjedukt, wan et wua needich jewast wia. Soo oba wia see nich to seene, see mucht jleewe, see wudd stiere. Woo wia daut en Russlaunt jewast? Wan doa mol wua oppe Gause ooda sest wua em Opnen waut jefieet wort, stunt doa buta de vestoakjte Poliez nich uk emma noch eene Hundatschoft Kosoake to Pieet reed!

Noch noanich wia Wiense daut soo kloa toom Bewustsenne jekome, wooväl von däm seelischen Druck, dän daut roode Russlaunt opp am jelajcht haud, aul von am jefolle wia. Noch noanich wia am daut, waut de Amerikauna soo jieren äare "Demokratie" nane, daut Frieheitsjefeel, daut Jefeel, uk Mensch unja uk mau Mensche to senne, soo endrucksfoll ver Uage jeträde, aus jrod hia en Niagara Falls.

Oba nu ieescht Oomkje Bua! Deeselwja Jasch Bua, däm see oppe "russlendsche" Konferens nich haude råde lote, däm siene baste Frind, Teews un Wiens, dort haude erutleide must, hia en Niagara Falls, hia wia hee tus. Daut wia eene Lost, am to beobachte. Aus jebirtja Amerikaunscha Demokraut wist hee natieedlich, daut de Wotafaule met aul daut Krims Kroms

doarom, soo aus daut leewe Gottkje daut met Help von Mensche hia hanjestalt un oppjebut haud, am krakjt soo goot jehieed aus bille eenem President ooda Kjeisa. (De Demokraut Bua hilt et em stelle emma noch met de Kjeisasch!) Krakjt soo goot, oba doone deed hee, aus wan hee ieescht kaum un hinja am dan aul de rusche Kjeisa. Hee räd rajchtsch un linkjsch de Mensche aun, un wan sikj wua wäa äwa waut wundad, dan sprunk hee fuaz bie un tieed sikj met. Un wan doa wua junge Poatjes stunde un meist nich dicht toop jenuach kome kunne, dan stunt hee een Stootje stell un plinkjad an too aus: see sulle sikj mau goot senne, daut wia okä, en siene Joare wia hee uk selfstaunda jegone. Jo, un wan am wäa aufnäme wull, daut wull foaken eena, ooda mea noch eene, dan fua hee sikj schwind mete plaute Haunt ieescht äwre Tung, dan äwa sien Scholmkje un stald sikj portretsch han. Dän Smeil haud hee soowiesoo aul emma reed em Jesecht.

Uk aus de drie Mejales, dee soo scheen lache kunne wan hee an waut vetald, eena wist nich, wia et, waut hee vetald, ooda wia et, woo hee waut vetald, wiels sien Enjlisch wia am nich unja Mensche, soo aus dee hia vondoag eromrande, jewosse; daut haud hee tus oppe Foarm mankem Vee jelieet un jeeewt, jenuach, de Mejales wulle sikj meist doot lache. Jo, aus de drie lostje, sea läwendje, na un uk schmocke Dinja am aulsoo schlieslich uk aufnäme wulle, wia hee fuaz reed un vefieed sikj nich eemol sondalich, aus sikj am nu noch aun jiedat Sied eene von de Jibbakaute em Oarm honk. Ea hee sikj daut äwalaje kunn, auf daut goot wia ooda schljacht un "waut de Lied doatoo saje wudde," haud de dredde aul jekjnipst un säd thank you. Auf see am uk en Bilt schekje sulle? Nä, daut leewa doch nich, säd hee. Irjentwoo haud hee uk soo aul eene Freid, to weete, daut irjentwua wiet en Kalifornien, ooda Texas, ooda waut wist eena, en Mexico veleicht, daut hee doa meten poa schmocke junge Ladies oppe Komood stone wudd.

Eena saul daut bie Jasche nich fa Flirt hoole. Nä, soo wia hee nich. Oba wan hee kunn doaraun schult senne, daut Kjinja,

kjliene uk jratre, eene Freid haude, dan wia hee jieren schult. Un wan et soone Kjinja, kjliene uk jratre, dan noch schmock sach, dan naum hee uk de Schult noch opp sikj, sikj uk to freie. Nä, eena saul am daut nich schlemm aunräakjne. Weens nich schlemma aus siene "Justina." Dee, aus äa Jasch von siene Weltreis no Hus kaum un see am ieescht bejreest haud, am no de Komood leid un sien Bilt weess. Jo, jo, krakjt daut Bilt, woo hee verem Niagara stunt met de beid schmocke Jibbakaute aum Oarm. "Du oola Dus!" säd see mau un gauf am eenen Klaups oppem Buck. Wieda nuscht, buta daut see doabie dan noch lacht.

Woo en eensje Welt daut Bilt no Musdarp un bie Buare enne Grootestow oppe Komood kaum? Lied, de Welt, dee es vondoagschen Dach kjlien jeworde. Daut Bilt haud Kjeppesteens Violet, waut Bua siene Plemenitze wia, von Kansas, wua Kjeppesteens wonde, häajeschekjt. Meten Breef. Aus äare Frindine ar äare Bilda von äare ditjoasche Urlaubreis jewäse haude, wäa steit doa meteenst: äa ieejna Oom Jasch von Manitoba un aun siene linkje Sied Peggy un aune rajchte Patsy! De

Mejales haude sikj dan nu aulatoop noch eenmol meist dootjelacht. "But you certainly have a nice uncle, Violet," haude äare Frindine jesajcht, "and he's a good sport too. We liked him very much."

Na, wäa Aunfank Juli en Niagara Falls eromspazieet, dee kaun leicht een bät aunjestekjt woare von daut Jeschmiej un daut Jestrichel, von daut Jefuschel un daut Jekuss von de väle twee Wäakj oole junge Lied, dee doa opp äaren Honeymoon sent.

Aus et don om Klock tien ut doch entlich diesta jenuach wia, worde de groote reflectors en Gank jebrocht, de daut Wota, dän Schum un dän Donst un aule Foawe späle leete.

Nu reet noch emol aules Mul un Uage op. Oomkje Bua natieedlich veropp, un hee dreikopt ontofräd, aus Wiens meend, see sulle leewa nich bloos de foawje, sonda aule Lichta äwahaupt utmoake un daut Monkje daut gaunze Beleichte auleen besorje lote. Dise foawje Lichta, dee dän Wotafaul soo onnatieedlich bunt muake, wia dee eensje Jeschmakloosichkjeit, opp de Wiens vondoag jestat wia. Freilich, daut "Volkj" freid sikj to daut Bunte.

Un nu no Toronto

No Toronto, haude see tus emma jesajcht, wan de Räd opp äare Reis jekome wia un de Lied jefroacht haude, wuahan see dan ieejentlich foare wulle: no Toronto. Jo, un nu wia et dan soowiet. Vondoag fuare see no Toronto. Un nich mete Koa, nä, metem Schepp.

Äare Vodasch un äare Grootvodasch haude emma jepucht, woo see eemol oppem Schepp no Amerika jekome wiere. Meist een Moonat haud daut oppem Mäa jedieet. Meist een Moonat, un runtom wieda nuscht aus Wota un Himmel. Himmel un Wota, wieda nuscht. "Un lesboaj" haud de oola Moates dan noch hinjaraunjesajcht,

"met lesboares doabowe, proppen dicht voll." Oomkje Moates wia een bät sea puchrich, un hee sach uk mea aus aundre Mensche.

Jo, wan eena de Oolasch soo hieed, dan wia daut to späare: wäa noch nich oppem Schepp jefoare wia, dee wia nich rajcht mank de utjewosne Mensche to tale. Oba hia wia je dan nu de enjebuarne Musdarpa äa groota Schans. Un soo haude see dan berät, see wudde äare Koa bie Kjnals Niedarps tweschen Hus un Jrenstun faustkjilame un metem Schepp no Toronto foare.

Aus Oomkje Koop ieescht rechtich

doahinja wia, daut et nu oppem Wota wieda gone sult wia am soo, hee sull sikj aul mau fuaz de Schoo uttrakje. Wiels, een bät schnorrich es daut, oba am kaum daut soo vää, oppem Schepp, doa must eena plautboaft senne, daut eena emma reed wia. To waut reed, daut wist hee woll selfst nich rajcht. Vemutlich oba toom Vesupe. Wota un Vesupe, daut jehieed bie am toop. Wuarom sikj daut plautboaft oba scheena Vesupe sull aus met Schoo, daut haud hee uk wada nich saje kunt.

Daut hee met unja jinkj, sull daut Schepp unja gone, daut hilt hee fa wess. Daut must jrod, daut hee veleicht noch reed kaum, Buare aune Scheeskjerock to kjriee. Jasch haud tus emma jepucht, wan de Nobasch am wääjen sienen Schmäabuck jekjrääjelt haude, doafäa jinkj hee em jeeeneljen Wota uk nich unja. Jo, daut wudd hee doone, säd Isaak Koop sikj nu, hee wudd sikj oppem Schepp emma dichtbie Jasch opphoole.

Un hee haud uk de Schoo aun, aus see aum 4. Juli zemorjes mete Strietkoa loosläde nom Howe, dee dän scheenen nome Port Dalhousie drajcht. Daut heet, scheen heet sikj de Nome, wan eena, soo aus de Lied daut dort uk doone, daut "ou" fraunseesisch "u" un nich Enjlisch "au" utsprakjt, wiels aundasch wudd et sikj doch een bät lusich aunhiere.

Buta Oomkje Koope wiere doa dan de aundre dree Strucklenda un dan Oomkje Kjnals Niedarp un siene Dochta. Jo, Ilse wada, dee mete Aspirin Pelle fa Oomkje Koope. Un eene gotelje Kjiep met Äte un Kjoaschepei schlapte see natieedlich uk met, wiels, äte muste see uk en Toronto, un wääweet, woo daut doa mete Kost wia.

leejentlich haud Oomkje Bua een bät jewucht auf hee oppem Schepp uk wudd kjenne met de aundre toop bliewe un uk een bät eromgone. Am wia soo, am wudde see woll enne Medd Schepp biem Schornsteen hansate un doa wudd hee motte stellsette, daut hee daut Schepp nich toom wagle brocht. Aus hee don oba biem enoppgone vääsechtich ieescht eenen Foot vom Stajch hoof un opp Boad stald un don uk dän aundren, un daut Schepp sikj mau

jrod een poa Zoll gauf, don vesteide sikj siene Sorje.

Un hee kunn sikj dan uk frie bewääje oppem Schepp un gone, wuahan hee wull. Un sikj uk dolsate, wua hee wull, soo lang aus hee siene Sett doa mau nenn kjrieech, wiels, een bät enj wia hia aules. Verieescht oba strikjt hee aules runt.

"Waut ranst du mie aulawääjes hinjaraun un opst mie aules no!" raunst hee Koope meteenst aun, aus hee sikj jrod wada en eenem enjen Derchgank een bät faustjekjlamt haud un sikj oajad. Oomkje Koop säd nuscht, oba hee wist goot, wuarom hee daut deed. Un hee wia nu uk fuaz sea behelplich, Buare wada loostowrijle, wiels, wan daut Schepp nu jrod unja jinkj, dan jinkj woll uk Bua met un hee hinjaraun. Daut Bua sien Schmolt uk daut gaunze Schepp bowa Wota hilt, daut wia nich wess.

Daut wia een feina Morje hia oppem Wota. Daut Sonnkje deed sien bastet von bowe. Irjentwua oppem Launt wudde see woll saje, et deed too väl, hia oba trock vom Wota eene leichte Bries äwa daut Schepp un naum de äwaleije Hett wajch. Äwajens oba wia kjeen Wint. Daut Wota lach plaut un glaut doa, un bloos vom Schepp gauf et Wale, dee hinje no beid Siede utenaunda rande. Uk stell wia et runtom, eena hieed bloos daut dompe Butse un Rumuare von de Maschiene unjre Feet.

Auf un too trock een aundra Daumpa vebie, un soo wiet aus eena kunn ooda Lost haud, sach eena däm dan hinjaraun. Un wia hee wajch, dan kjikjt eena wada de Meewe too, dee lange Enja metem Schepp mettrocke. Daut wia dan oba uk aules, waut eena opp de tweeunhaulf Stund lange Foat to seene kjrieech.

Fa eenen besennlichen Mensche es daut uk jenuach, hee haft dan Tiet, mol uk waut aundat to seene un waut aundat to denkje. Un wäärent Bua derch daut Schepp strikjt un kroop, Koop emma oppe Socke, saute de aundre vea vääre oppem Väädakj, kjikjte em Wota un em Himmel nenn un wiere stell. Uk om an erom wia et stell. Tweschenenn

bloos kjnistad et een bät en Oomkje Teews siene Piep, un boolt doaropp trock dan een kjlienet Ruakkwaulm aun Wiens siene Näs vebie. Dee kijkt dan woll opp, un wan hee Oom Teews sien schoapet Jesechtsprofil mete Piep tweschne Täne sikj jääjen Wota un Himmel aufhäwe sach, dan sach hee met eenmol nich bloos Teews siene Väävodosch aune Weichsel, aus dee aul Launtslied jeworde wiere, don sach hee noch een poa Joahundat wieda trigj, aus daut Teewse Jeschlajcht noch em Wastlich Europa irjentwua aune Wotakaunt jesäte haud. Doa aun de Nuadsee, doa wudd uk dit Noforejesecht met siene haulftoojekjnäpne Uage, siene schmauljetrokne Leppe, doa wudd dis gaunza Maun met sien rujet, stellet un selftbewustet Wäse uk vondoag noch hanpauze. Woo daut Schekjsol doch metem Mensch späld.

Oomkje Teews sach soone Toohenjichkkeit nich mea. Sien Nofädma Baunt rieekt nich wieda aus bat Steinbach em mariupolschen en Russlaunt. Doa lach fa am siene Famielje äa Aunfank, uk doa wiere de Teewse aul Buares jewast. Daut Wota sach hee aus waut gaunz framdet, daut am wieda aus fa siene Nieschia nuscht aunjinkj.

Oba doa kaum Toronto aul en Secht. Aules wia jespaut. See wiere nu doch aul en soo väl groote Städa nenn jefoare, oba soo heljedoagsch aus vondoag un soo sorjloos wia an noch nie to Mood jewast. Emma haud et bie de Nieschia uk noch een Kuarnkje Schis jejäft, auf see uk one waut autorechte derche Staut derchkome wudde. Sikj jehierich een bät omtoseene, doatoo haud kjeena Tiet jehaut. Buta Oomkje Teewse. Oba waut vetald an Oomkje Teews!

Aundasch wia daut ditmol. Vondoag wia Freilein Ilse wada Marschal; dee wia en Toronto aus tus, un dee wist uk sest, waut see wull un waut to doone wia. Nä, vondoag wulle de Struckjast bloos nieschieere un sikj om nuscht kjemre. Aum Aunfank freilich foot Jasch Bua Oomkje Koope noch schmock aune Haunt, wan see bie eenem Poliezmaun vebiemuste, daut hee an nich wada utrekjt. Oba aus Isaak don eenmol

sach, woo Ilse mau jrod soo opp eenem Poliez toojinkj un am waut fruach un dee, enne Städ ar em Jail to stoppe, heeflich auntwua un tolatst noch met de Haunt jreest, don vejinkj uk am de Angst een bät, un uk hee funk aun, no aundat to kijke aus bloos emma Poliezmana to sieekje. Un hee jinkj von don aun aul one aunjefot.

Daut wia aules spoda; verieescht wia de Jesalschoft noch mau biem Howe un kroop doa erauf vom Schepp met äare Kjiep voll Kjoaschepei. De Lied en Toronto haude woll oba uk aun soone Kjiepejast jedocht, weens kunn eena doa fuaz aum Howe eenen "locker" kjriee, wua uk de St. Catharinesche Kjiep noch krakjt afens nenkun, soo daut see dee biem eromspaziere nich emma metschlape brukte.

"Schlape", doobie denkt eena sikj dan eenen Mensch to Foot met waut oppem Puckel. Aus wan onse Jast en Toronto to Foot jinje! See jinje mau jrod äwa een poa Gause, un don brocht Freilein Ilse an en eenen Runtfoat, Boss, un daut Bekjikke kunn dan nu loosgone, em groote.

Toronto es lang nich Chicago. Toronto es uk nich soo groot aus Detroit. Oba Toronto wia onse Oomkjes äare ieejne, wia eene kanadische Grootstaut. Un aus see dan nu soo derch de straume Gause fuare, un de schmocka Studentejung dort vääre, dee hia dän Fiera späld un sikj doamet enne Sommamoonate een poa Dola toom Wiedastudiere vedeend, an rajchtsch un linksch de Staut wees un dit un daut erkjläad, don worde see doch aula stolt opp dise scheene Staut aum Ontario See.

Selfst Wiens, de Russlenda, säd sikj, met soone Staut aus dit brukt eena sikj wada vere Stäts noch sest ver een Launt vekrupe. Hee wia schient soo polietisch doch aul een bät stoakj kanadisch jeworde, oppwool hee uk jenuach äwre kanadische Migje laumentieed un em Juli un August emma von utwaundre räd, wan hee biem malkje met Kjieej toop em Ruakkwaulm sette must, daut hee nich emma siene ieejne Näs veschwiess noch dän Ama tweschne Kjneeess seene kunn. Jo, dan säd hee schlajchte rusche Wieed un wull utwaundre. Vondoag docht hee nich aun Malkje un

Migje un wull uk nich utwaundre.

Un dan ieescht Jasch Bua. De wist je, daut siene un Oomkje Teews siene un Isaak Koop siene Elre un Grooelre met äarem Weit Canada oppe Been jebrocht haude. Wan eena Winnipeg naum, waut wia Winnipeg jewast, aus äare Oolasch enne 70ja Joare mol häajekome wiere! Doajäajen wia Steinbach vondoag eene Grootstaut.

Wan Winnipeg nu oba fuaz hinja Toronto kaum, dan haud daut äare Oolasch äa Weit Jelt jemoakt, wiels, daut jinkj aules no Winnipeg. Meist 75 Joa wiere see em Launt, meist 75 Joa wia Winnipeg oolt, un krakjt soo oolt wiere uk Steinbach un Musdarp. Un uk Toronto wia ieescht mau en dise 75 Joa soorajcht jeworde, waut et vondoag wia. Metem Weitjelt ute Präarie. Nä, na, Toronto wia äare Staut, aun dee haude see Aundeel. Daut see selfst emma noch en Musdarp saute, sikj doa mete Migje eromkautsbauljde, Steena utbuddelde un en frieejoare Joare fluck eemol uk toom oppem Dume lutsche jekome wiere, daut wia aules aulreit. Troztdäm jehieed Toronto an doch. Krakjt soo goot aus Oom Kingje. Daut heet, däm Betschla Kingj, waut de Eppaschta von Canada wia.

Daut es aul to hier, Jasch Bua es sea patriotisch. Hia en Ontario wia hee et besondasch.

Soogoa opp dän Studentejung bilt hee sikj nich weinich en. Nä, waut wia daut ver een trauma Jung. Soo bie de twintlich erom, nat un schmajchtich, meten opnet, freschet Jesecht un frintelje Uage. Wan hee soo auljemeen em Boss nenn vetald, daut wia emma soon bät offischel; fruach am oba wää waut, dan wort hee fuaz frintlich, auntwuad, vetald Sposkjes, dee hee met Turiste erläft haud, un daut en sien gaunzet Vehoole muak, daut aula em Boss am jleichte. Selfst Wiens must sikj saje, bie aul siene Runtfoate, dee hee en de aulamäajlichste Grootstäda aul jemoakt haud, haud hee noch niemols soonen simpatischen Fiera jehaut.

“Un daut doa,” vetald de Student, daut es dan 'Casa Loma',” un leet dän Boss stell hoole. “Soowaut jeft et en gaunz Amerika nich noch eenmol. Sir Henry Pellatt haft

daut eemol jebut, daut Amerika doch uk weens eene Burg haud. En Europa bude see dee om de Rittatiet opp jieda Boajchspetz. Doa saut soon Ritta dan benne un forcht dän Diewel nich veschwiess noch Kjeenich un Kjeisa. Un Wan am waut fäld, dan trock hee met siene Maunschoft en daut Launt, naum hia un doa waut, leet hia un doa eenen äwre Kjinj sprinje, wan dee siene Jeeda nich met am deele wull, un trock sikj dan trigj opp sienen Boajch en siene Fastinj.

Daut wiere de Niedatrajchtje unjre Rittasch, de Reibasch, de Rowrittasch, aus see jenant worde. Doa wiere oba uk dee, dee sikj fa de Buares oppem Launt ensade, an beschitste un an de jenande Reibasch vom Hauls hilde. Oba beid Sorte kjemmaden sikj nich een Drips om eene hechre Jewault, om eene Rejierunk; see holpe sikj selfst, soo goot aus jieda kunn. Daut wia eene dolle, eene lostje Tiet em oolen Europa, een bät jefädlich woll, oba sea romauntisch. Noch vondoagschen Dach sitt eena de oole Burje un Schlessa dort irjentwua em Launt, un de Lied sent stolt doaropp, un waut see kjenne doone see, om de Buwoakje to erhoole. Sir Henry haft dort väl eromjereist, haft de Lied un äaren Stolt vestone lieet. Un soo kaum hee dan opp dän Jedanke, hia bie Toronto uk soowaut optobue. Un wiels hee daut Jelt haud, deed hee et uk.

“Daut haft mea jekost, aus eena jleeft, wan eena daut mau soo von bute aansitt. See jie de Fens, de Steenäwaunt om daut gaunze Buwoakj? Dee auleen haft eene Vieedel Million jekost. Doa es benne een Sol fa Beem un fa Bloome meten Dach ut buntet Glaus. Daut Dak auleen kost 10,000 Dola. Un soo jeit daut doa wieda, eent nom aundren. De Lady Pellatt äare Schlopstow es 23 x 27 Schoo groot. Woo groot een eenmaunschet Bad fa soone Schlopstow mott senne, weet ekj nich. Oba daut es je aul von bute to seene: fa eene Famielje von twee Mensche, dan mott doa aul fa jiedrem jenuach Rum benne senne.

“Dree Joa lang habe 300 Oabeida aun daut Schlott jeoabeit; 1913 wort et soowiet foadich, daut de Pellatts aul nentrakje

kunne. 1924 storf de Lady un Sir Henry trock sikj trigj en een aundret Hus, uk en Toronto. Casa Loma kjrieech de Staut Toronto, opp deeselwje Oat, aus uk sest ieremol Priwautieejendom aun de Rejierunk felt. Nu haft de Kiwanis Club daut Schlott vonne Staut jepacht un wiest et de Turiste un vesteit uk sest gaunz scheen Jelt doarut to moake. De Ennome gone to Help vere Oame un uk sest fa goode Zwakje.”

Soo vetald de Studentejung, un daut wia to hiere, daut hee, un secha aule Torontoa, froo wiere, daut daut stolte Buwoakj eenen nitzeljen Zwakj deene un doamet erhoole woare kunn.

“Aus Sir Henry daut bud, hilde see am auljemeen fa nich gaunz jescheit,” schloot de Student dit Kapitel.

“Hieescht du, Brooda Isaak!” säd Bua un bucheld Oomkje Koope enne Rebbe un dolmetscht am dan waut von de Jeschicht vää. “Aulsoo dän Kjessel, wo de Enjendasch soo eene groote Schedd nane, haud een verekjta Mensch jebut, wiels hee too väl Jelt haud. Doavon kjemt daut. Ekj hab die daut aul emma jesajcht. Brooda Isaak, hab ekj jesajcht, sie nich soo vedolt hinjrem Mammon hinjaraun, wo daut en de Schreft steit, sonst woascht du uk noch verekjnt und bust dan meteenst uk soo een Kjessel. Und wan dan de säwen beese Joare kome, wo bie de Ägipta, un du kaunst dän Tax nich betole, dan näme see die daut gaunze Dinkj wajch, wo disem Hendrikj. Ekj saj die, soo een Kjessel, daut es de reinsta Turmbau zu Babel, wua de Mensche uk ieebejerich worde un em Himmel enoppbue wulle, waut du aul bie Liera Priese jeliheet hast.”

“Oba schmock sitt mie daut doch, die uk Brooda Wiens?”

“Brooda” Wiens nekjt gaunz vedreemt metem Kopp.

“Saj eemol, Wiens, daut heet, wan du äwajebläwnet Jelt hautst, wudst du dan nich uk soone scheene Schedd bue?”

Hee wudd, säd Wiens. Bua äwaläd een poa Sekunde un säd dan. “Und ekj uk.” De Boss ried wada loos.

See sage noch väl, see sage emma mea, waut toom Bewundre wia. Daut jinkj oba aules soo rausch un kaum soo haustich, daut an daut schlieslich gaunz derche-naunda rand. Un waut Oomkje Bua tus lota siene Mumkje un siene Buarekjinja von Toronto vetald, doavon haft daut mieeschte noch en kjeen Jeschichtbuak uk en kjeen Jeografiebuak jestone. Oba scheen hieed sikj an daut doch.

Aus de Foat aul to Enj jinkj, leet Freilein Ilse dän Boss stell hoole, un aule sas kroope erauf, wiels, hia wia daut Royal Ontario Museum. Jo, un doa wulle see nenn.

Uk Oomkje Koop sull. Un aum Aunfank haud daut uk gaunz dän Aunschien, aus wan hee wudd, oba aus hee dan ieescht bat oppe Trap un aun de jewaultje Dää kaum, don wull hee meteenst nich wieda. Veleicht daut am daut Jebied too groot wia, veleicht daut am werkjlich de Tän aunfunk to riete, soo aus hee säd. Jenuach, hee wull nich. Hee wudd hia bute oppe Trap sette, meend hee bat see wada erutkaume.

Nä, daut jinkj doch oba nich.

“Du kaunst hia doch nich sette soos de Prachasch ver de Tempels em Jelobten Launt, wo sitt daut mau!” funk Bua am aun tootoräde; see beid wiere een bät hinja de aundre trigj jebläwe.

“Jasch, waut es daut, een Museum?” fruach Koop stell, “Waut doone see doabenne?”

Na, wan et ieescht doatoo kjemt, waut to erkjläare, dan es Jasch Bua de rajchta Maun doatoo, un hee es uk emma fuaz reed un wellich. Hee funk dan nu von Aunfank aun, von “Royal,” un brocht uk dän ruschen Kjeisa noch en de Sach enenn, soo daut, aus Isaak ieescht wist, waut “Royal” wia, hee fa Respakjt auleen sikj hia woll aul nich oppe Trap hanjesat haud. Äwa “Ontario” jinkj Bua met de Bemoakjunk wajch, daut see doa doch aul benne wiere un sikj doavon wieda nich to räde loond. “Museum” oba, säd hee, daut funk mete Mus aun. “Oba nu paus mau goot opp Isaak: daut jeft nämlich veschiedne Sorte von Mies ... Daut heet, ekj saj, veschiedne Sorte jeft et, saj ekj ... Bie Herbert ... Ooda saj wie emol soo.

Wie näme toom Biespel Musdarp. Daut heet, waut rant doa veropp, waut kjemt doa daut ieeschte, wull ekj saje? Eene Mus! Deit see nich? Noch weetst du oba goanich, auf daut nu eene Piepamus jemeent es, ooda eene Stapmus, ooda veleicht soogoa soone met Hieena, ssie! Bie Herbert ...”

Toom Jlekjt fa de beid kaum Kjnals Niedarp nu trigj, hee wull doch emol seene, waut de “Metter” wia met an, säd hee. Bua hold dan uk fuaz aun de “Sitjuäschen” to erkjlääre, aus de Himmel selfst sikj meteenst en de Meddel läd un eenen Poliezmaun vebie schekjt. Langsom un jemietlich, soo aus de Sort Mensche derch de Welt spaziere, wan see nich jrod eenem oppe Hake sent, prommenieed hee doa vebie. “Kjikj Isaak,” säd Bua nu bloos un wees metem Kopp no däm Jesazmaun. Oomkje Koop kjikjt, un wajch wiere de Tänerietinj, uk von oppe Trap sette räd hee nich mea.

Soo kaum et, daut daut Royal Ontario Museum aum 4. Juli, 1946, uk Oomkje Isaak Koope von Musdarp unja siene seldne Jast tale kunn.

Freilein Ilse haud uk em Museum de Fierunk. See kjand sikj doa ut, daut wia aun aulem to seene. See wia oba doch en Veläajenheit, waut see dan ieejentlich äare Jast wiese sull.

Daut wia boolt to hiere, Freilein Ilse wia Lierarin, un daut wia daut baste, eena leet ar doone met an, waut see wull, docht Wiens.

“Du, Jasch,” fuscheld Oomkje Koop lota Buare too, “rät de rusch?”

“Nä, daut es Huachdietsch, soo kjemt et mie weens vää, paus mau goot opp un plaupa nich.”

Eene Stund lota worde see meteenst en, daut Oomkje Koop wajch wia. See wiere, wäärent Freilein Ilse an waut ute leedkonst vetald em Jeolojie Sol dee em ieeschten Stock lach, eromjegone, wiels doa aulahaunt to seene wia, waut metem Tietlank vom Entstone vonne leed to doone haud. Un aus see sikj dan nu aula soo scheen opp ne twee billione Joare lenjd

jeenicht haude un sikj omkjikjte, ja Lied, don es Oomkje Koop wajch.

“Daut heet dee woat et noch soowiet brinje, daut ekj am opp lernst oppe Kjäd näme doo.” Bua wia bossich: eenasiets feeld hee sikj soon bät met doabie biem Weltschaufe, un aundasiets sull hee nu woll Veehunt späle. “Nä, dan mott wie woll sieekje gone.” Un doamet schoof hee uk aul auf.

“Hault, hault, Brooda Bua!” hilt Kjnals Niedarp am trigj, “ran nich uk noch wajch. Hia sent äwa hundat veschiedne Riem en disem Jebied, wan wie hia utenaunda kome, dan finj wie ons nich soo leicht wada toop. Daut es bäta, wie malde daut enne Offiz.”

Hee kaum nich wieda, daut malde wia aul nich needich, wiels Oom Koop kaum aul von selfst opp, soogoa em Drebbel un kjikjt sikj doabie emma no hinje om. Kjeen Wunda: hinja am kaum langsam un bedajchtich, gaunz aus een Poliezmaun, een Museum Wajchta aunspazieet. Dee kjikjt äwajens nich eemol no Koope, oba siene witte Kjneep aum Rock, de wirkjte Wunda.

“Thanks heavens!” odemd Bua nu opp un stald sikj breet han: “Isaak, kaunst du däm Onkel doa met de witte Kneep seene? Daut heet, dee jript aules, waut hia eenletsich erom rant, moakj die daut, un bliew met de Bonsch!”

Freilein Ilse, de Huachschool Lierarin, kaum emma dolla em Toch. Un wäärent see aulatoop de Trap nom tweeden Stock enopp jinje, wua jrod de Sols fa daut, waut see Palaeontologie jenant haud, lach, vetald see wieda.

De Lierarin wia nich opptohoole. Kjnals Niedarp vetald nohää selfst, woo Ilse, aus see mol de leedkonst en disem Museum studieet haud, soo voll doavon jewast wia, daut see ar tus bie de Moltiede un lot oppen Owent vebode haude, doavon to räde; see haude nich mea äte un nich mea schlope kunt, emma wia an soo, aus nu, nu bruak de denne leedkarscht derch, ooda daut Mää kaum meteenst äwa an met aul sien

äakjeljet Kjräft un Feschzeich.

Ilse wia nu froo, mol wada wäm to habe, dee ar toohorcht, un dan noch hia, wua aules uk fuaz to seene un to wiese wia. Freilich, Oomkje Bua, de zwoasch sea oppmoakjsom, sea bejeistat un sea aules oppnaum, kapieed nich rajcht. Uk fa Oomkje Koope wia daut aules nich bloos väl too schworet Zeich, fa am wia daut uk Diewelszeich; un von nu aun wudd hee uk weete, woo et faulsche Profeete sach. Am wia et autoseene, hee wull bloos noch eenmol ut disem Museum erut.

Oba doa wia Oomkje Teews, von däm haud see dän Endruck, daut sikj däm daut loond to vetale. Un "Mister" Wiens, dee uk oppmoakjsom horcht, däm see oba nich rajcht trud. Eenjemol wia ar soo, nu woat hee waut saje, nu woat hee waut vebätre. Hee deed oba nich.

See haud sikj goanich entschuldje brukt; see kunn met äare Toohiera tofräd senne. Bowenenn, Wiens, de Russlenda, staund: dit Menschekjint, aul en Canada oppjewosse, daut soo junk aul Huachschool Lierarin wia un no aulem nu Beroop moake wudd, befoot sikj met Dinj, dee see nich nootwendjawies toom Jeltvedeene brukt! Gauf et soont dan äwahaupt noch! Un doobie sach dise Ilse derchut nich no een "Blaustrumpf" ut. See wia gaunz modern jekleet, un Oomkje Koope wia see je aul enne Näs jefoare, aus see daut ieeschte mol enne Koa jekrope wia.

Stunde lota kijkt Kjnals Niedarp no siene Ua un vefieed sikj. "Ilse, nu es et oba jenuach."

"Brinj ons opp däm kjartsten Wajch no de Gaus und dan nom Howe, sonst vepausse wie noch onsem Daumpa."

See kaume oba noch reed toom Schepp. Un see kaume uk noch reed, äare Kjiep met däm Kjoaschepei, dee doa werkjlich noch em "locker" stuak, mettonäme.

Uk biem Trigjfoare haude see wada daut scheenste Wada. Un aus ieescht Toronto met aulem waut doavon noch een Enj em Wota nenstuak hinja an lach, sochte see sikj eenen stellen Winkjel, stalde de Kjiep

enne Medd opp, Freilein Ilse muak see op, säd ieescht russlendisch "bitscheen" un don Amerikaunisch "help yourself," un daut Vebiete kunn loosgone. Waut oba de oola Niedarp, de Russlenda, wia, dee kunn daut Kroage nich lote. Waut nu dolla holp, de russlendsche ooda de Amerikaunsche Metood, wäa weet, oba de Ooms foote ieremol enne Kjiep nenn. See wiere nu doch meed, meed vom eromrane, vom Kjikje, vom Denkje un Bejriepe welle; von aul daut wiere see meed un hungrich.

Aus see dän kolden Heenabrode wajchjeputst haude met däm Bobbat von benne un däm Jreens von bute, läde see sikj hinjrem Pei. Kjoaschepei wia et, wan daut aul wäa sull vejäte habe.

Kjoaschepei jehieet opp de Niagara Haulfinsel tus. Dee waust doa nich jrod foadich aune Beem, oba meist. Weens de Kjoasche doone. De Ooms wiere nich aul bloos saut, see wiere runtvoll, oba de oola Niedarp kroagd noch emma. "Bitscheen, Brooda Bua," säd hee, "noch een Schmatock! Oomkje Teews, noch een Haupen! Wiens, du woascht doch nich aul nojäwe, weetst noch, em Roosendol, aus wie doa de Nacht eemol en Peiwels äaren Goaden wiere manke Kjoasche..." Hee kjneep kort auf, aus hee met eenmol Ilse äare Uage groot opp sikj jerecht sach: "... Ekj wull saje, noch een Hachelkje, Wiens!" Hee räd de Jast soo lang too, daut de Pei aula wort, de Kjoaschepei nämlich.

See bleewe jrod soo aula sette; see wiere je aul verem Äte meed jewast. Bloos Ilse, nodäm daut see aules opp un wajchjeriemt haud, jinkj un stald sikj aune Rälinj, om woll een bät en däm Owenthimmel nentodreeme. See wia je noch soo junk.

Aus Heena un Kjoaschepei sikj en Oomkje Bua sienen Buck ieescht een bät toopjewant un don jemeensom dän "Weg alles Fleisches," om Bua sienen ieejnen Utdruck to brucke, to gone aunjefonge haude, kaum hee, Bua selfst, en et fillisofiere, aus wie daut noch von siene Herbert Reis häa kjane.

"Wiense," funk hee aun un kijkt doobie nom Himmel, "saj eemol opprechtich, jeft et oppem Monkje uk Mensche?"

“Nä.”

“Woo weetst du daut?”

Wiens wull sikj aul steil hansate un to erkjlääre aunfange, oba fuaz biem Loosriere spääd hee dän Pei unjrem Pojauss. Hee schluach mete Haunt un wia stell.

Een Stootje wia uk sest aules stell. Oba don meteenst must Bua wada fillisofiere.

“Isaak, es die daut vondoag nich uk oppjefolle, waut de Mensch doch mau fa eene misaje Kjreatua es. Äwarut soon Mensch aus du ... Woo schwoa best du?”

Isaak säd nich woo schwoa hee wia.

“Aunjenome, du best 140 Pund un aunjenome du jinjt nu met dise 140 Pund bat de Fens doa aune Kaunt Schepp, kijjst doa äwa un folst meteenst em Wota. Daut Wota wudd ieescht 'plesch' saje un dan 'bulj-bulj,' een poa Blose wudde noch erut kome met daut beskje Jeist waut en die noch benne es, dan wudd daut Wota wada glaut woare, un wajch wiere diene 140 Pund Läwendjewicht. Wajch wia Isaak Koop von Musdarp met siene Heenauage, met siene Tänerietinj un met siene kromme Been. Un wiels du kjeene Schal hast aus eene Schnidj ooda aus de iesane Mensch em Museum, wudde de Fesch dien beskje Fleesch boolt vonne Knoakes jegnaubat habe un du wuscht doa dän ligje, soo noaktich aus et mau jeit.”

“Hea opp, Jasch!” säd Oomkje Teews hia.

Bua hieed uk opp, oba nich opp lang, siene Moag un siene Fantasie wiere scheen em Schwunk.

“Jo, bloos diene Knoakes. Veleicht daut dee dan uk vesteenade aus Sure Trienkje äare, un no eene Million Joare, wan et aul kjeene Leewes un kjeene Pieed mea jeft, pulkjade see dee vää, dronselde dee met lesadrot toop un stalde die uk wua em Museum enne Akj toom Menschegrule, aus janem Knoakemaun em Glauskauste. Wiens, wuarom jniesad dee emma un spielt de Täne, daut eenem gruseld?”

Wiens säd nuscht.

No een Stootje funk Bua wada aun.

“Wiens, wia daut uk eena von frieejoa? Ekj meen de Knoakemensch?”

“Nä, daut wia eena von nu. Soo see wie aula ut von benne.”

“Hm-m. Daut heet, dan es daut eemol een läwendja Mensch jewast? Soona aus wie?”

“Jepp.”

leescht es wada aules eene Wiel stell.

“Wiens, wua näme see soone Mensche hää? Ekj meen, ekj wudd met Henj un met Feet stankre, ea ekj mie soo leet oppstale?”

“Daut Stankre, daut hieet sikj mete Tiet opp, eena woat mak. Een jieda woat eenmol mak. Em äwajen oba finje see soone Knoakes eenjemol enne leed, von de kjeena weet, wää daut jewast es. Eenjemol woare Vebräakja no äare Hanrechtunk fa soone Zwakje erut jejäft. Eenje Mensche oba schenkje sikj noch verem Doot selfst wajch ooda vekjeepe sikj aun wissenschaftliche Aunstaulte. Oba räd leewa von waut aundat.” Wiens selfst stund opp un schlendad uk nom Scheppboad.

Daut wull aul Owent woare, un de ganza wastliche Himmel spieejelt sikj em stellen Wota, un em Ooste funk de Mon aun sikj hinja däm Donstschleia väatoschuwe.

Wiens stunt gaunz vääre oppem Bug, un Niedarp, dee am hinjaraun jegone wia, stald sikj aun siene Sied. See haude äare Uage opp dän wiede See jerecht, vom Schepp sage see nuscht, un hieede uk nuscht. Daut wia een ieejnet Jefeel, soo äwrem Wota wajch derch de Loft däm Himmel entjääjen to schwäwe. De Himmel un daut spieejelglaute Wota wiere een eensjet grootet Wolkjemää, daut en aule Foawe späld, un daut sikj ver an utenaunda to schuwe scheen, wan see noda kaume.

“Es et nich moakjwirdich, oola Frint,” säd Wiens gaunz vesonne, one dän Blekj von daut Bilt ver an to lote, “Kjemt ieescht dise Doagesstund un haft eena ieescht soon Bilt ver sikj, dan feelt eena sikj boolt selfst aus Poat doavon, leest sikj doabenne opp, un aules, waut die dien Vestaunt afens noch soo onboarmhoatich nicha un drieech väafieed un utläd, es vejäte. Dan welst du bloos noch daut Wunda vom Läwe seene. Un doaraun jleewe. Un du jleewst doaraun, wiels, wua de Mensch sikj sien Menschedom bewoat haft, doa es daut beskje Weete dän Gloowe nich em Wääj, soo väl jrata un soo väl läwensnootwandja es de Gloowe.”

Niedarp säd nuscht, hee nekjt bloos een poamol metem Kopp. Uk Wiens wia nu wada stell.

Em Siede kaume de Lichta von Port Dalhousie en Secht.

Dise Nacht gauf et een bät een Opprua em Kabin. Veleicht, daut see doch to voll von Heena un Kjoaschepei wiere un de Moag de Lod nich jescheit veniele kunn, veleicht, daut äa Jeist äwalode worde wia un daut Niece nich aules vedaeue kunn, veleicht wia beides de Faul; jenuach, Oomkje Bua un uk Oomkje Koop haude een Droom. Jieda natieedlich sienen ieejnen, wan see uk toop opp eenem Bad lage.

Jasch Bua dreemd vonne Mumkje Koopsche äa Schimpaunskje Frintschoft. Woo hee doamank jerode wia, daut wist hee en eensja Welt nich. Soo em Läwe, wan hee waka wia, jinkj hee, soo goot aus daut jinkj, daut “dolle Wiefstekj” utem Wäaj. Nich daut hee jrod Schis ver ar haud, daut gauf hee weens nich too, oba hee wia schnorrich stell un ontlich, wan hee bie Koope em Hus wia. Un nu saut hee meteenst mank äa afrikaunschet Frintschoft. Daut heet, daut Frintschoft saut opp am. Een poa saute am oppe Been, een poa oppe Oarms, een Os, soo vetald hee daut zemorjes, saut am mau jrod soo oppem Jesecht un wrunsch doa rom, daut hee meist nich Loft haud. Twee Bädels oba saute am oppem Buck un eena von an haud sien nieet Kjnipsmassa enne Klaue, jo, krakjt daut selwje, met daut hee Koop sien faulschet Heenauag opperieet haud, un boad am doamet een Loch em Buck.

Aus daut Loch ieescht soo deep wia, daut hee de Spetz vom Massa aul unjrem Schmolt späad, naum de aundra eenen Gummschlauch, stuak daut eene Enj em Loch nenn, naum daut aundre enne Frät un funk aun to puste, soo opp eene Oat aus wan eena eene Schwiensblos oppuste deit. Bua späad, woo de Buck volla un volla wort un dikja un dikja, un de Schwienhunt von Schimpaunskje, dee pust noch emma. Hee wull nu loos, oba hee kun nich Feet nich Henj riere. Un meteenst wia et dan soowiet:

langsom schoof hee sikj vom Bad un funk dan aun enne Loft eromtoflieeje aus een Loftschepp. Daut Schimpaunskje Frintschoft natieedlich emma met, daut jucht un daunzt doobie opp am erom un wia vejnieecht, daut kjeen Spos. Un de Groota, dee am oppjepust haud, hilt noch emma dän Schlauch enne Haunt un tweschenenn leet hee metem Dume een bät no, un dan piept daut, krakjt aus daut Schepp vondoag jepiept haud, un dan lacht daut Schindatich sikj meist doot.

Aus hee et eefach nich lenja uthoole kunn, naum hee un wuak opp. Un wäa saut am doa oppem Buck? Oomkje Isaak Koop selfst, jane äa Schwoaga, un haud noch de Been enjetrocke.

“Waut Deikja Isaak, waut deist du doa! Woo best du doa enoppjekome?”

Jo woo! Daut wist Isaak selfst nich jescheit. Hee wist mau, daut hee em Wota jewast wia, gaunz auleen, un aul een poamol “bulj–bulj” jesajcht haud. Runt om am un unja am haud daut voll Knoake Mensche jeschwomme un dee haude met aule Täne jelacht, un een poa haude emma met Wota no am jestrilt, emma derch daut Loch, wua eene Tän fäld. Hee haud jestraumpelt un jedone met Henj un Feet un haud meteenst waut enne Haunt jehaut. Doaraun haud hee sikj dan opp eenen lesboajch enoppjetrocke, dee wia oba scheen woam jewast. Hee haud daut noch enne Haunt, wuaraun hee jetrocke haud, un aus hee daut Jasche nu wiese wull, wia daut eene Akj von däm sien Nachthamd.

“Nä, dan lot daut nu aul mau loos un rutsch erauf, du Op du!”

Koop deed daut, un Bua brocht dan nu ieescht eemol siene Nachtkjleedie en Ordnunk un fua sikj doobie uk fuaz noch äwa de Städ, wua de Schimpaunskjemaun daut Loch jeboat haud. Doa wia oba aules glaut un schmock runt. Auf daut Kjrätentich nich aum Enj noch mien nieet Massa metjenome haft, blitzt am daut derchem Kopp. Hee foot aul jrod no siene Bekjse, notoseene, aus am oba biefoll, daut aules doch mau een Droom jewast wia.

“Isaak, krup no hinje, oba bie de Feet erom, nich äwrem Buck!” Aus Oomkje Koop

ieescht lach, wua hee am han habe wull,
trock Bua soo väl von janem sien
Nachthamd unja sikj, daut Koop aus

faustjenoagelt ligje must. "Daut du mie nich
wieda opp lesboajch eromkripst!" säd Bua
noch, un wia oba aul haulf em Schlop.

Goades un Dolasch

De näakjste Doag dreewe sikj de Jast von
Manitoba dan noch wada opp däm Flekjskje
leed erom, daut de Lied doa daut Goade
Paradies von Ontario nane, un daut bie St.
Catharines, Niagara-on-the-Lake, un
Niagara Falls erom licht.

See leete sikj hia un doa eenen Oftgoade
wiese, hia un doa eene Fabrikj, wua daut
väle Oft toom Vekoop jemoakt woat, hia un
doa een Jeschaft, daut daut Oft vekjeepe
holp. Jenuach, hia läwd aules fa Oft un vom
Oft.

Oomkje Bua funk uk daut rechtje Wuat, de
Oftvebungenheit von de Lied to betieekjne.
Wan de Lied sikj hia zemorjes trafe, säd
hee, dan saje see nich Goonmorjes, ooda
nice weather today ooda sest soowaut, dan
saje see Kjoasche. Wan see oppenowent to
Nacht jebät habe, daut heet, wan see
doatoo noch reed kome verem Enschlope,
dan saje see toom Schluss nich Amen, dan
saje see Dola.

Äwajens oba wiere de Lied hia fein, sea
fein. Un see wiere sea gaustfrie. Kaume de
Jast doa wua oppem Hoff, see wiere emma
welkom. Sat junt unja irjent eenem Boom
dol, unja disen veleicht, heet et dan, hia es
scheena Schaute, un plekjt un ät krakjt soo
väl aus jie welle un kjenne, aules gaunz
emsonst. Un wan see dan un dan ... stolte
Boom nenkijke un doabie fruage, waut daut
woll fa eene Sort wia, wiels, see wulle doch
weete, waut see aute, dan kjreeje see
kjeene Auntwuat. Kjikjte see sikj om, dan
wia de frintelja Wieet aul wada wiet wajch,
bie siene Plekjasch un plock met. Kjinals
Niedarp schmustad dan äwa de vewundade
Jesechta: jo, daut wia hia äwent soo, säd
hee dan, daut wia nu äwent Plekjtiet, de
Kjoasche muste vonne Beem.

"Nä, jrod opphoole doo wie de
Draschmaschien uk nich un schekje de
Oabeidasch no Hus, wan wie enne
Draschtiet Jast kjree," meent Bua, "oba em
Hus es doch weens emma de Wieetsche,
un uk eena selfst, de Wieet, kaun
mierendeels auf, doawäajen drascht daut
wieda. Wie habe mea Tiet, von daut
scheene Wada, von de schmocke Jäajent
waut to habe, wan wie dee mau haude. Jie
habe dee, un habe nuscht doavon."

Rajcht hast, Oom Bua, docht Wiens en
sienem Senn, wie sent eene schäbje Sort
von Mensche, wie vestone nich rechtich to
läwe. Hia en Canada vesto wie daut nich
mea, vebätad hee sikj. Doabie docht hee uk
aun de Mensche en Italien, en Spanien. De
haude waut von äarem scheenen Launt,
äarem milden Kjliema. De piepte doaropp,
daut see aus ful veschräaje wiere un daut
nich een jieda von an eene Koa haud; see
läwde doafäa un rakade sikj nich mau derch
et Läwe derch, aus dise Lied hia. Oba uk
selfst de Skandinävia un uk de Mensche en
Frankreich, en Dietschlaunt, naume sikj
nich uk de mea Tiet toom Läwe! Nä, nä, to
läwe vesto wie nich, waut de Natua ons frie
schenkt, wie vestone daut nich to brucke,
hinja aulem rikj un sieekj wie emma dän
Dola.

Soo jinkj Wiense daut derchem Kopp, un
doarut es dan aul to seene, daut hee fa
Amerika "no good" wia, noch emma nich.

Uk waut aundat haud am en Ontario
enteischt. De Oftgoades selfst. Von tus, von
Russlaunt ut, haud hee een gaunz aundat
Bilt von eenem Oftgoade. Tus, em Darp,
doa wiere de Oftgoades mau kjlien jewast,
un doch uk doa haude de Lied noch emma
Rum jefunge ver een poa Stiej, ver een

Kruststekj, fa eene Laub. Oba doa wia sien Oom Hendrikj jewast, oho! Dee haud een Goade jehaut! Oom Hendrikj haud een kjiienen Kuta, mau jrod een poa Werscht von äarem Darp. Hee buad goot un kunn sikj aulahaunt leiste. Ver auladinjs leist hee sikj eenen Goade. Dän Weit trock hee toom Jelt moake, dän Goade läd hee sikj aun, om siene Freid doaraun to habe. Nohää, aus de Beem ieescht em volle droage wiere, lacht Oom Hendrikj: "Daut Oft brinjt mie noch meist soo väl aus de Weit, one daut ekj et wull." De Goade lach aun eene schmaule Läächt. Dee haud Oom Hendrikj aufjedamt un haud nu eene lange Drenkj, met jenuach Wota dän Goade to bewesre un doa bleef uk emma noch jenuach fa de Fesch, un toom Bode, un toom Konfoare. De gaunza Goade wia nich bloos voll Oft, dee wia uk voll Vääjel dee sikj hia von wiet un breet ute kole Stap toop trocke; hia deed an kjeena waut, un hia funge see uk jenuach Fooda. "Lot see doch," säd Oom Hendrikj, wan Tienkje Mumm eenjemol äwa de Spree schull, daut dee soo väl Plume aunhakte, "lot see doch, blift doa nich noch jenuach fa die un mie un fa onse Mejales un onse Jast un onse Mensche?"

Tienkje Mumm schull dan uk nich lang, see wist je, uk de Vääjel muste äte, un Vääjel wull uk see em Goade habe. Dis Oftgoade wia de jratsta dän de kjiiena Wiense Peeta to seene jekjrääje haud. Ver am wia hee daut Paradies, soo aus et enne biblische Jeschicht stunt un aus de Liera daut noch wieda utputst, wan hee ieescht eemol em Toch wia. Bloos daut en disem Paradies kjeene Schlange wiere. Un hee

kunn uk von aule Beem äte, oba mau, daut Riepe. Daut wia daut eensje Veboot. Nä, un wiels daut fa soone Junges, aus hee don wia, soo goot aus kjeen jreenet Oft jeft, soo wia uk daut kjeen ieejentlichet Veboot. Jo, un en däm Goade aulsoo stunt un woss aules bunt derchenaunda, de veschiedne Sorte von Oftbeen, de Bäarestieda, Kruststekja, soogoa Wien, Grausflekja, un tweschen aul daut wunge sikj Stiej derch met Benkje biesied un uk atelje Wienlaube. Doa wia schoon Ordnunk en daut gaunze, oba dee stieed nich, eena sach bloos daut Paradies.

Peeta Wiens wia je aul oolt jenuach, om to weete, daut een Goade "fa Profit" nich soo utseene kunn aus sienem Oom Hendrikj siena, dee metem Oft de Vääjel foodad. Oba aus hee hia dan nu de Goades to seene kjrieech un doa dan uk noch nengone deed un doobie oppe Kjlieta romklunje must, one waut aundat to seene, aus waut hee uk aul vom Hoff ooda vom Wajch ut jeseene haud, don wia hee enteischt. Daut wia je nuscht aundasch aus frieejoa tus de leedschockerieeje. Aul de Kuckurussrieje kaume am nu scheena vää aus dise Kjoascheboomrieje. Oba, soo must et woll, bloos soo gauf daut de väle Dolasch, un dee wiere je doch jemeent. Kjeen Mensch läd sikj hia eenen Goade aun wääjen däm Goade, nich eemol een Winkjel em Goade läd hee sikj aun, sikj doaraun bloos to freie.

Nä, Wiens wia "no good," sest haud hee daut Paradies doch uk aul lenjst vejäte must, daut ute biblische Jeschicht uk Oom Hendrikj sient.

Äwa Kansas no Hus

Daut heet, nä, waut well wie en New York, well wie doch leewa no Kansas! Koop well uk leewa no Kansas. Welst du nich, Isaak?"

Wiens must mau nojåwe, de Mierheit wia

jääjen am. Oomkje Teews wia nämlich nich reed jekome, waut to saje, don haud Bua daut aul wada aules berät un aufjestemt. Un daut wia je schlieslich uk eendoont, see

wulle nu ieejentlich aul mau een bät derch de Stäts bomle, wuarom dan uk nich no Kansas foare stots no New York.

“De Steinbacha foare je uk no Kansas un nich no New York,” säd Bua noch aus Wiens aul kjlien biejejäft haud.

Aum 8. Juli jinkj et dan aul tiedich zemorjes bie Niagara Falls äwre Brigj, un see wiere em Staut New York, verieescht en Niagara Falls, New York. “Nä, hia kjenn wie ons nu wada eene scheene Eewafoat leiste,” meent Wiens un wees opp siene Koat lenjst däm Heiwä Numma 20, dee von Buffalo bat Cleveland dicht aum Erie See rand.

Nich wiet ver Buffalo kaume see aun eene Städ, doa kunne see soo aus see wulle, see kunne soo wieda foare, oppe jlikje leed, see kunne oba uk rajchtsch biejeje un derche Loft foare, soo to saje, opp eene Brigj, dee doa met eenmol jrod soo oppem driejejen Launt un äwa driejejet Launt jebut wia un mau aun dit Sied een Enj haud, eenen Aunfank, sull eena woll saje, daut aundre Enj, ooda eefach daut Enj wia nich to seene. Soo wiet aus eena seene kunn, sach eena emma bloos Brigj. No Cleveland sull de Wajch äwa de Brigj uk gone, un wiels see noch kjeenmol äwa soone foosse Brigj jefoare wiere, betolde see dän Kwoata ooda waut un fuare enopp. Deep unja an weid daut Vee un bisde Mensche erom. “Grand Island Bridge” laus Bua lud vää, aus see biem Rauffoare, de Brigj haud aulsoo doch een Enj, derch een grootet Doa kaume, aun daut de Nome stunt. See wiere wada opp No. 20.

Vom Erie See kjrieeje see äwajens soo to saje nuscht to seene; soo dicht bie jinkj de Heiwä dan doch nich.

Cleveland es eene jehieje Staut, un wää doa nich aule Dach benne to doone haft, dee kaun doa leicht vebiestre.

Uk onse Musdarpa kunne doa leicht vebiestre, waut see uk deede. Wää doaraun schult wia, wia nich erut to kjriee; Bua kjrieech nohää oba erut, daut hee et nich jewast wia. Daut wia hia uk nich soo aus et en Chicago jewast wia, daut see biem jlikjwajch Foare schlieslich doch wuahan jekome wiere. En Cleveland kaume see

noanich han, wiels see emma enne runt fuare. Emma om eenen kjlienen Park erom. “Eenen gaunz vedoljen Park,” meent Bua. Wuahää hee dän noda kjand, säd hee äwajens nich. See dreide soo lang, daut see nich mau nich opp Numma 42, dee see sochte, enoppkaume, sonda, daut see, aus see nu wada von Aunfank aunfange un doatoo opp Numma 20 enoppwulle, uk dee nich mea funge.

“Nä, doa saul dan doch de Die ...” Oomkje Bua wull aul jrod een schljachtet Wuat saje, aus hee meteenst de 20 sach un haustich enopp dreid. “Oba, nu goot oppause, wan 42 kjemt,” säd hee, un fua un paust uk selfst goot opp. Aus see soo een Stootje jefoare un goot oppjepaust haude, worde see dan uk en, daut see rechtich trigjaun no Buffalo fuare. Bua säd sien schljachtet Wuat nu doch to Enj un dreid om. Råde deed hee sest nuscht mea, hee fruach Wiense bloos noch, auf hee wua eenen Poliezmaun seene kunn, hee wull däm waut froage. Daut nich, säd Wiens, hee sach kjeenen, oba hee sull nu mau gaunz langsam foare, see fuare nu rechtich un see muste 42 trafe.

Bua horcht oba nich un jehorcht uk nich. Hee fua eenen gooden Spied bat eene läwendje Akj, wua jrod roodet Licht wia; doa hilt hee stell, switscht dän Moota auf, sad sikj jemietlich han un wia stell. Daut wia verieescht uk gaunz aulreit, oba aus dan daut Licht jreen wort, start Bua nich, hee saut jemietlich stell, säd nuscht un funk nu aun to piepre. Piepre oba deed hee de Mellodie: Onse Kaut haft säwen Junge. Hee piepad, un Koare hinja an dee blosde de Bejleitunk, daut et eene Lost wia. Daut wort een jewaultja Loarm, medden en Cleveland. Met eenmol weess Bua metem Finja nom sidewalk. “Sitst, doa kjemt hee, nu froag!”

Bua haud rajcht, hee kaum, de Poliezmaun nämlich, un Wiens fruach.

Aus daut licht toom tweede Mol jreen wort, fuare see, kaume aun dän selwjen “vedoljen” Park, fuare haulf erom un wiere opp Numma 42.

Bie Medina funge see een Kabin un wiere uk aul meed un reed jenuach toom Schlope.

Von hia aun jinkj daut dan nu ieescht bat Columbus em Siedwaste nenn un dan meist jlikj waste derch Ohio, Indiana, Illinois, Missouri äwa Mansfield, Delawäre, Indianapolis, Springfield, Hannibal, no de beid Kansas Cities, eent em Staut Missouri, un eent em Staut Kansas. Daut latste, daut Kansasche Kansas City, daut wia jrod daut, wua de Steinbacha aule Rett hanfuare.

Daut lat sikj aules schwind meten poa Wieed saje. De Manitobalied brukte fa de Strakj oba doch sas Doag. See haude et jemietlich en dree moake kunt, see wulle et oba noch jemietelja habe. Un buta däm, daut wia hia gaunz niedatrajchtich heet. "Gaunz nikswirdich heet," om genau met Oomkje Buare to räde. Aul meist fuaz zemorjes, aus see 30 Miel siede von Cleveland loosfuare, wia daut 95 Grod em Schaute jewäse. Un see fuare met Wint, met stoakjem Wint.

Oomkje Buare lach de Hett schwoa oppem Schmolt. Hee schweet. Hee daumt. Nich bloos wia am daut Hamd naut, uk de Bekjse worde am klaum un kjrieeje Plake. Aun aules bakt hee aun, aules bakt aun am aun. Bloos de Tung, dee haud hee noch emma loos un hilt see uk bejenj.

Hee schull sikj doamet de Hett een bät vom Liew. Oomkje Koope schull hee doamet, daut hee goanich aundasch aus no Kansas haud foare wult, en dise Hett. Bie New York, doa wia doch weens daut Mäa jewast. Oba nä, daut sull Kansas senne. Soo schull Bua.

Hinja Indianapolis wort de Launtschoft langsam aundasch. Daut jinkj nich mea soo sea opp un dol, de Heiwä schmeete sikj nich mea soo sea hanunhää. De Welda worde kjlanda, wietleftja, daut Loof aune Beem lichte met eenem Wuat, de Präarie funk sikj aantomalde. Uk de Launtstädakjes kaume nu aul nich mea soo dicht oppenaunda, de Gause doabenne worde breeda un jeroda, un de Lied wonde nich soo jedrenjd. Nä, one Twiewel: nu gauf et boolt mea Rum. De Präarie Ooms odemde opp.

Kort ver Kansas kjrieeje see äaren ieeschten Rääjen. No aul de Hett wort daut eena, dee sikj seene lote kunn. Daut heet, to seene wia doa nich väl, daut poascht

soo, daut see een bät biesied fuare un stell hoole muste, soo diesta wia et ver an. Bieaun schluach daut eenmol nom aundremol, daut et toom Grule wia.

Aus Jewitta un Rääjen nogauwe un see wada loos fuare, sage see ieescht, woo sea daut jerääjent haud. Wiede Strakje, mierendeels Wäs, dee een bät läach lage, stunde gaunz unja Wota. Opp väle Städe jinkj daut Wota äwrem Heiwä, daut et jefäadlich utsach.

Opp eene soone Städ tornd Bua haustich un hilt dan gaunz stell. Doa jinkj een Stroom äwrem Wajch, veleicht een 150 Schoo breet. Wäa weet, woo deep dee mucht senne. Aun jantsied hilde aul dree, vea Koare, dee et uk nich trude, en daut Wota nentofoare. Kjeen Wunda doa stunt nämlich aul eene Koa medden em Stroom. Bat oppe Medd wia see noch jekome, un doa wia de Moota dan woll naut jeworde un wia stell jestone, un dan steit je mierendeels uk daut äwaje stell.

"Teews saj, saul ekj foare, ooda saul ekj nich? Dit es diene Koa, du best de Bauss."

De Bauss, dee säd nuscht. De Piep haud hee woll em Gank, em äwajen oba ried hee sikj nich un säd uk nuscht.

"Wiens, kjikj doch mol opp diene Koat: woo deep es daut Wota doa enne Medd?" Uk Wiens säd nuscht.

"Nä, Isaak, dan trakj du die mau de Bekjse ut, daut heet, ekj wull saje, de Schoo, kjrempel de Bekjse opp un krup em Wota; un jeist dan langsam derch dän Stroom derch, oba soo, daut wie emma diene Wode seene kjenne. Oba, Isaak, go nich too sea aum Raunt, de Stroom kunn die vom Daum riete.

Uk Koop säd nuscht un trock sikj uk nuscht ut.

"Nä, dan nich, dan go ekj!" Un doamet funk Bua dan aun, siene Schoo uttrakje. Hee ständ woll een bät doabie, wiels daut enne Koa soo enj wia, hee kjrieech see oba ut. Wiens holp am nu noch de Bekjse oppkjrempel, bat äwre Kjneees, soo wiet aus daut jinkj, un Bua wia reed: hee kroop ute Koa erut un em Wota nenn.

"Dien Bodsut, veleicht sulst du die dienen Bodsut auntrakje, eena kaun kjeenmol

weete," spost Wiens Buare noch hinjaraun, oba dee hieed aul nich, ooda wull aul nich here.

Bua haud woll vejäte, waut hee afens noch Koope jesajcht haud, weens hee jinkj nu selfst zimlich schoap aum Raunt, sooväl aus eena jleewd, wua de Raunt vom Daum senne must. Un hee wia noch mau jrod een goodet Dreddel em Stroom, aus meteent een groota Trock von hinje aunjeoagt kjemt. Dee must daut hia kjane, hee pralt aun äare Koa vebie, em Wota nenn, dichtaun Buare vebie un blost doabie, daut et toom vefiere es. Jasch Bua vefieet sikj natieedlich uk, sprinjt tosied, jlepst vom Daum, un wajch es hee. De Trockmaun haud daut woll goanich eemol jeseene, hee kaum derch daut Wota derch un wia äwa aule Boaj.

Aus Wiens Buare unjascheete sach, reet hee sikj Rock un Wast vom Liew un wull am dan nu hinjaraun. Oomkje Teews hilt am oba trigj: "Wacht noch mau een bät, daut woat nich needich senne, Jasch vesipt nich, hee kaun schwame."

Uk ut de Koare aum aundren Eewa wiere eensje Maunslied erut jesprunge un rande nom Wota han. Un ut de Koa, waut doa medden em Stroom stunt un daut dichtabieste no Buare wia, kroop eene Fru haustich erut, jrod soo en Schoo un Stremp, pautscht derch daut deepe Wota hinje nom Trunk, reet däm op un kromd doa no waut, woarschienlich no eenen Strank. Oba aul de Help wia werkjlich nich needich. Wiens wia noch mau jrod een poa Schräd em Wota, aus Oomkje Bua wada väaschoot, metem Kopp veropp, gaunz aus et mott. De Stroom haud am woll een Enjskje met jeräte, oba aus hee mau ieescht Oppem Buck lach, haud hee jewonne. Aus soon oola Mississippi Daumpa kaum hee aunjeoakat. Hinje jinje siene boafte Feet aus een Schapraut daut Wota schiemd, väare blodd un buddeld hee met Mul un Näs, daut eena fuaz sach, daut Foatich haud noch äwalei Daump. Hee kaum uk one Schwierichkjeite trigj oppem Daum enopp un uk wada oppe Been. Uk sest wia hee gaunz munta. Bloos naut wia hee, daut jo.

Naut un doll. Un hee flieekjt gaunz

jreslich. Daut ieeschte flieekjt hee äwa däm Trockmaun. Wan hee däm Schinda kjrieech, säd hee, daut heet, dan wull hee am ieescht de Been tweikjiele un dan enne Tonn met moddajet Wota unjaducke un unja hoole bat een doodjet Spoaling bat hundat jetalt haud. Toom aundren flieekjt hee äwa däm Amerikaunschen President, dee woll besope wia, wan hee Brigje bue deed, daut äwa driejet Launt un nich äwa nautet Wota jinje.

Oomkje Koope haud hee ditmol veleicht uk tofräd jelote, wiels dee doch dän Rääjen nich muak un hia uk nich President wia, oba däm must et nu ploage, Buare no siene niee Metz to froage, auf hee de oppjehaut haud, aus hee jegone wia, Wota mäte.

"Metz!" Bua fua sikj met beid Henj nom nauten Kopp. Un don deed hee waut, waut sest mau kjliene Junges doone. Hee reet Oomkje Koop de Metz vom Kopp un schliesad see no de Ditsch han. De Metz muak eenen schmocken haulwen Boage derche Loft un sad sikj dan metem Boddem em Wota. Doa dreid see sikj langsam ieescht eenmol erom un dan noch en haulwet Mol, soo daut Schilt no hinje to stone kaum, un schwomm äwaroasch auf. Verieescht doch woll nom Mississippi un dan no New Orleans. "Soo un nu schwam hinjaraun! Un jrees Kruse!"

Aus Bua sikj en dise Wies ieescht een bät Loft jemoakt haud, trock hee sien Hamd ut un spreed et väare äwre Koa toom Drieje. De Bekjse, dee sulle sikj weete, meend hee. "Un nu well wie foare, waut de daumelja Trock kaun, daut kjenn wie uk." Met de boafte Teee funk hee dän Startaknoop, start, un loos jinkj et. Wiens wull am noch trigj hoole, daut Wota, kaum am soo väa, stieech noch emma.

"Waut de daumelja Trock kaun, daut kjenn wie uk!" Bua leet sikj nich råde.

"Nä, dan 'Gott halp ons,' säd nu Wiens em stelles, Bua sienen Spruch, muak de Däa aun siene Sied op un kijkt sikj om, auf uk de aundre reed wiere toom erutsprinje. Oomkje Teews oba saut un schmieekjt sonda Sorj siene Piep. Oomkje Koop, em bloozjen Kopp, haud dän Rockkroage opjeschloage un kjneep de Uage too.

Oba Jasch Bua stelpt an nich ut, hee bleef oppem Daum. Un bat de medd Stroom jinkj uk aules gaunz goot, oba doa stunt dan meteenst de Jeschicht stell. Bua wia nuscht vebleft. "Nu aula erut un schuwe!" kommandieed hee. "Teews, du krup no vääre aum Stia. Isaak, du oba uk erut, un een bät schwind, sest woa ekj die Been moake!"

Bua, Wiens un Koop, natieedlich aula boaft, schoowe dan nu hinje; vääre gauf Oomkje Teews Piepe Volldaump, un onse Struck Ooms kaume aune aundre Sied utem Wota jefoare, daut et eene Lost wia, tootokjikke. Doa wiere uk jenuach Tookjikasch, daut stunt nu aul aun beid Siede voll von Koare.

"Soo," säd Bua, aus de Koa em Drieetje wia, "un nu komt mau noch emol!" Hee naum sechaheitshaulwe Koope aum Oarm, Wiens kaum von selfst.

"See mol, Isaak, daut heet, du haudst je mie en däm Mestwota, jrod soo bie läwendjen Liew vesupe lote aus eene junge Kaut, un schod wia die mau jrod miene Metz jewast. Doa oba de Koa, von doa kaum mie een Frumensch to Help. De klunjd sikj äare Schoo naut un äare Strempe, wiels ar daut schod wia om mie. See es auleen en de Koa, meten kijenet Girl. Dee well wie nu uk noch erut schuwe."

See schoowe uk de Koa erut. Bua wescht dan noch fuaz aum Moota erom un säd, de Lady sull mau auf un to starte proowe, de Inzhen wudd dan met eenmol loosgone. See kunn doaromshaulwe uk fuaz eemol proowe. See proowd, un de Moota sprunk werklich aun. See leet am oba ieescht noch ladich rane un kijikt Oomkje Buare ieescht en Stootje frintlich un jrodentoo een bät zoatlich aun un säd dan: "I thank you very much, Mr. Bua. You are Mr. Bua, aren't you?"

"Yes, Ma'am I am ...," stottad Bua un trock weens de Bekjse soo wiet äwa siene noakje Brost aus daut jinkj. "I am, but how do you know me?" wundad hee sikj nich em kjiene.

Opp de Froag kjrieech hee oba kjeena Auntwuat.

"So Peggy was right after all. You are a nice man and a gentleman too. She'll be

glad to hear of this incident. I thank you again. And you too, gentlemen!" Dreid see sikj noch frintlich no Koope un Wiense. De Koa sad aun un wajch wia de jeheemnisvolle Lady, de Buare uk one Hamd un bloos en Bekjse jekjant haud.

Dee oba, Bua nämlich, stunt noch emma un reet daut Mul op aus hee de Koa hinjaraun kijikt. Hee vestunt nuscht. Hee vestunt mau ieescht lota, tus, aus siene Justina am de Jeschicht von sien Bilt oppe Komood vetalt haud. Don foll am uk met eenmol bie, wäm daut kjiene Määkje enne Koa jelikjent haud.

Vääleifich oba vestunt hee noch nuscht, oba aus hee sikj dan wada no Koope un Wiense dreid toom Trigjaungone, don haud hee waut en sienem Blekj, daut kloa saje deed: ekj kaun han kome, wua ekj well, mie kjane de Lied, un aula sent frintlich to mie. Dis scheena Jedanke leet am aul sienen vondoagschen Trubbel vejäte; un hee wia wada de oola frädolja Jasch, aus hee nu toom bloozkopjen Oomkje Koope säd: "Nä, Brooda Isaak, daut heet, en Kansas kjeep ekj twee niee Metze, eene fa mie, un eene fa die, un dan best mie wada goot."

Jasch Bua hilt Wuat. En Kansas koft hee twee niee Metze, fa sikj eene un fa Oomkje Koope eene, soo daut dee, aus hee no Hus kaum, aum Koppen, un aum Feetenenj meist aus niejebuare utsach. De beid niee Metze likjende sikj gaunz krakjt un wiere uk jlikje groot. Wää von de Oomkjes bloos äare niee Metze sach, haud an leicht fa Zwillinje hoole kunt.

Vemutlich wiere see sikj uk aul wada goot, weens gauf daut daut latste Enj von de Reis aul kjeen Jezank mea tweschen an.

Äwahaupt wort daut nu aul eene ruje Foat, dise latste runt 800 Miel jlikj em Nuade nenn. Meist de halft doavon jinkj et lenjst däm Red River.

Wua dee Aunfunk? Bua haud jieren en daut Loch nenjekjikt, wua dee erutkaum. Hee haud je uk däm Assiniboine ver Joare aul eenmol metem Dume toostopsle wult. Nu kaum de Red oba ut kjeen Loch, sonda ut eenen See erut. "Na dan lotem," säd Bua, un see fuare wieda.

Daut wia schnorrich met an: wiels see nu

aul no Hus fuare, wia daut, aus wan an nu aul mau bloos no Hus wia un nich no mea Abenteia. Un es eenem nich no Abenteia, dan kome dee schient soo uk nich soo leicht. Soo kaum et, daut see opp dise latste Strakj aul nuscht Besondat erläwde. Buta daut Nohuskome. Un daut wia schoon waut. Nä, waut wia daut en äarem musdarpschen Struck doch scheen!

Aus dän aundren Morje Buare Obraumkje un Koope Isaakje sikj em Bosch unjrem Kraujeboom troffe, haude see jieda eene niee Metz opp, dee an äwre Näs un Uare

bat oppe Schulre rieekjt.

“Von Kansas!” pucht Obraumkje. “Miene uk!” pucht Isaakje. “Vurrakje wia dee to kjlien,” säd de eena. “Vurrakje wia dee to groot,” säd de aundra. Un see schoowe sikj daut Kansasche Jeschenkj trigj äwa Näs un Uare em Jenekj nenn.

Wäa de Junges soo met äare niee Metze von hinje sach, haud an leicht fa Zwillinje hoole kunt. Oba doa wiere äare Been: Obraumkje siene wiere no bute, Isaakje siene no benne kromm.

Aunhank - Koop un Bua foare no Toronto

Veenjischde Wieed

aunketscht - caught on – vestunt
Bauss - boss – Oppsechta
Belt - belt - Pojas
Bisniss - business - Jeschaft
Boms - bumps - Stuks
Bonsch - bunch - Grupp
fa Profit - for profit - fa Jewenst
Fäwer - favour - Jefaule
finnischt - finished - foadich
Garazhe - garage - Koarebood
Hollidäs - holidays - Heljedoag
Huachfinauns - high finance /
    huage Jelträakjnunk
leet-Inn - eat-in - Restaraunt
jepäft – paved - jetäät
jubett - you bet - oppiernst
Kjessel - castle - Schlott
Kwoarta - quarter - 25 Zent
Logkabin - log cabin - Lautenhus
Metter - matter - Probleem
Nusensgraund - nuisance ground /
    Mestaka
offischel - official - aumtlich
okä - O.K. - en Ordnunk
Parkwääj - parkways - Heiwääj em Park
Pei - pie - Plauts
Stäschen - station - Stazion

Poliezfoars - police force - Poliez Vebunt
Rälinj - railing - Jelenda
Schans - chance - Jeläajenheit
Shortinj - cribbing - heltanet Buwoakj
Sitjuäschen - situation - Loag
Smeil - smile - Frintel
Spietsch - speech - iernste Räd
Tonnel - tunnel - unjairdischa Gank
Tschicken ajs - chicken eyes /
    Heena Uage
Wie-ät - V8 - acht zillinda Moota

Enjlische Utdrikj

Horseshoe Falls ‘Hoofiesa’ Wotafaulen
Marshal Marschal
no good nich en Ordnunk
Staff and Equipment /
    Persoone un Jereetschoft
sidewalk Footstich
thank you Dankscheen

Huachdietsche Utdrikj

Fräulein Freilein
Säule Stenda
Teufel Gottseibeius
Turmbau zu Babel Babeltorm